

COI Focus

LIBANON Veiligheidssituatie

19 januari 2021 (update)

Cedoca

Oorspronkelijke taal: Nederlands

DISCLAIMER:

Dit COI-product is geschreven door de documentatie- en researchdienst Cedoca van het CGVS en geeft informatie voor de behandeling van individuele verzoeken om internationale bescherming. Het document bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en oordeelt niet over de waarde van het verzoek om internationale bescherming. Het volgt de richtlijnen van de Europese Unie voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en is opgesteld conform de van kracht zijnde wettelijke bepalingen. De auteur heeft de tekst gebaseerd op een zo ruim mogelijk aanbod aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie en heeft de bronnen aan elkaar getoetst. Het document probeert alle relevante aspecten van het onderwerp te behandelen, maar is niet noodzakelijk exhaustief. Als bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vernoemd worden, betekent dit niet dat ze niet bestaan hebben.

Alle gebruikte bronnen staan kort vermeld in een voetnoot en uitgebreid beschreven in een bibliografie achteraan het document. Bronnen die geconsulteerd maar niet gebruikt werden, staan in een lijst van geraadpleegde bronnen. In uitzonderlijke gevallen worden bronnen niet bij naam genoemd. Wie specifieke informatie uit dit document gebruikt, moet de bronverwijzing uit de bibliografie vermelden.

Publicatie of verspreiding van dit document is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

This COI-product has been written by Cedoca, the Documentation and Research Department of the CGRS, and it provides information for the processing of individual applications for international protection. The document does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of the application for international protection. It follows the Common EU Guidelines for processing country of origin information (April 2008) and is written in accordance with the statutory legal provisions.

The author has based the text on a wide range of public information selected with care and with a permanent concern for crosschecking sources. Even though the document tries to cover all the relevant aspects of the subject, the text is not necessarily exhaustive. If certain events, people or organisations are not mentioned, this does not mean that they did not exist.

All the sources used are briefly mentioned in a footnote and described in detail in a bibliography at the end of the document. Sources which have been consulted but which were not used are listed as consulted sources. In exceptional cases, sources are not mentioned by name. When specific information from this document is used, the user is asked to quote the source mentioned in the bibliography.

This document can only be published or distributed with the written consent of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons.

Inhoudstafel

Lijst van afkortingen	3
Inleiding.....	5
1. Korte achtergrond	6
2. Huidige toestand	10
3. Actoren.....	14
3.1. IS en Hayat Tahrir al-Sham.....	14
3.2. Libanese soennitische en salafistische milities	14
3.3. Hezbollah	15
3.4. Libanese Resistance Brigades	16
3.5. Palestijnse gewapende groeperingen	17
3.6. Het Israëliëse leger	17
3.7. Het Libanese leger	18
4. Typologie van het geweld.....	19
4.1. Bekavallei en Akkar.....	22
4.1.1. Grensgeweld in de Bekavallei en Akkar	22
4.1.2. Crimineel geweld in de regio Baalbek-Hermel.....	23
4.2. Tripoli	24
4.2.1. Sociale onrust	24
4.2.2. Sektarisch geweld in de stad	25
4.3. Beiroet	25
4.3.1. Sociale onrust	25
4.3.2. De zuidelijke buitenwijken	26
4.4. Sidon	27
4.5. Zuid-Libanon.....	28
4.6. Palestijnse vluchtelingenkampen.....	30
4.6.1. Algemeen	30
4.6.2. Mieh Mieh	32
4.6.3. Ain al-Hilwah	32
4.6.4. Nahr al-Bared	38
5. Doelwitten van het geweld	39
Samenvatting	41
Bijlagen	42
1. Kaarten Libanon	42
2. Kaart Palestijnse kampen	44
Bibliografie.....	45

Lijst van afkortingen

ACAPS	Assessment Capacities Project
ACLED	Armed Conflict Location & Event Data Project
AI	Amnesty International
AOAV	Action on Armed Violence
AP	Associated Press
CFC	Civil-Military Fusion Centre
CRS	Congressional Research Service
CSIS	Center for Strategic and International Studies
CSKC	Civil Society Knowledge Centre
DFLP	Democratic Front for the Liberation of Palestine
ECFR	European Council on Foreign Relations
ESCWA	United Nations Economic and Social Commission for Western Asia
EU	Europese Unie
HRW	Human Rights Watch
HTS	Hayat Tahrir al-Sham
ICG	International Crisis Group
IDF	Israeli Defence Forces
IDP	Internally Displaced Persons
IRIN	Integrated Regional Information Networks
IS	Islamitische Staat
ISW	Institute for the Study of War
JFS	Jabhat Fatah al-Sham
MAP	Medical Aid for Palestinians
MERIP	Middle East Research and Information Project
OHCHR	Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights
OSAC	Overseas Security Advisory Council
PFLP-GC	Popular Front for the Liberation of Palestine-General Command
PHRO	Palestinian Human Rights Organization
PLO	Palestine Liberation Organization
RFE/RL	Radio Free Europe/Radio Liberty

TDS	The Daily Star
UN	United Nations
UNDP	United Nations Development Program
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
UNIFIL	United Nations Interim Force in Lebanon
UNOCHA	UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs
UNRWA	UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East
USDOS	United States Department of State
VBIED	Vehicle Borne Improvised Explosive Device

Inleiding

Het doel van dit onderzoek is een stand van zaken op te maken over de veiligheidssituatie in Libanon. Een eerste en tweede deel beschrijven de achtergrond en huidige toestand van het geweld in Libanon. Een derde deel geeft de actoren weer die de veiligheidssituatie in Libanon bepalen. Een vierde en vijfde deel gaan respectievelijk in op de aard van het geweld in de verschillende regio's en het hiermee gepaard gaande risico voor burgers.

Deze COI Focus is een update van de COI Focus *Libanon - De veiligheidssituatie* van 27 maart 2020. Het onderzoek heeft betrekking op de periode 1 april 2020 – eind december 2020.

Deze analyse beoogt een globaal beeld te geven van de veiligheidssituatie in Libanon. Het rapport bevat geen exhaustief overzicht van de veiligheidsincidenten die zich in Libanon hebben voorgedaan. De vermelde incidenten dienen voornamelijk om de algemene trend in Libanon of in een bepaalde Libanese regio te duiden.

De COI Focus is gebaseerd op informatie uit openbare bronnen. Zo werd gebruik gemaakt van informatie van verschillende internationale gouvernementele organisaties, niet-gouvernementele organisaties, vakliteratuur en berichtgeving uit de internationale en Libanese media.

Deze COI Focus maakt tevens gebruik van cijfergegevens met betrekking tot veiligheidsincidenten uit de databank van het Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), een Amerikaanse non-profitorganisatie die informatie over conflicten verzamelt, analyseert en in kaart brengt. Ervaren onderzoekers verzamelen de data door gebruik te maken van informatie afkomstig van een brede waaier van lokale, regionale en internationale nieuwsbronnen en organisaties. Voor Libanon zijn dat onder meer An Nahar, Al Nour, Civil Society Knowledge Centre, Naharnet, Daily Star (Lebanon), Murr TV, National News Agency Lebanon, BBC News, Jerusalem Post, Arutz Sheva, , Xinhua en Al Ghad (Jordan). De databank is publiek beschikbaar op de website van ACLED en wordt voortdurend aangevuld en bijgewerkt wanneer nieuwe informatie (al dan niet over een reeds ingevoerd incident) aan het licht komt.¹ De cijfers van ACLED die Cedoca in deze COI Focus gebruikt zijn opgevraagd op 6 januari 2021. De inventaris van ACLED geeft het type van geweld, de actoren van geweld, een beschrijving van de incidenten, de locatie en het aantal dodelijke slachtoffers weer.² ACLED wijst erop dat de verzamelde gegevens in zekere mate de prioriteiten van de verslaggeving door media en organisaties weerspiegelen en dat een onderschatting van het geweld zodoende mogelijk is.³ In zijn *Codebook* licht ACLED de toegepaste methodologie voor de invoering en voortdurende controle van de data uitgebreid toe.⁴ Gelet op de methodologie, codering en invoering van gegevens kunnen de cijfers van ACLED volgens Cedoca slechts beschouwd worden als een schatting en indicatie van de tendensen met betrekking tot geweld in een bepaalde periode.

Cedoca volgt de veiligheidsomstandigheden in Libanon voortdurend op. Als er zich fundamentele wijzigingen of ontwikkelingen zouden voordoen die de situatie ter plaatse aanzienlijk veranderen, dan zal Cedoca deze COI Focus zo snel mogelijk bijwerken.

¹ ACLED, *Coding review Process*, 10/04/2019, [url](#)

² ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, [url](#)

³ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED). Guide for Media Users*, 10/04/2019, [url](#)

⁴ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, [url](#)

1. Korte achtergrond

In Libanon wordt de macht verdeeld volgens confessionele quota voor christenen, soennieten en sjiieten die respectievelijk 40, 27 en 27 % van de bevolking uitmaken.⁵ Dit leidt tot een politiek sterk gepolariseerd systeem vatbaar voor conflict en buitenlandse inmenging.⁶ Hoewel de termen hun lading al lang niet meer dekken, is Libanon sinds de Cederrevolutie en de hierop volgende terugtrekking van de Syrische troepen in 2005 politiek verdeeld tussen de zogenaamde 14 Maart-groep (genoemd naar de anti-Syrische protesten in 2005 door een alliantie van soennieten, druzen, en christenen), en de "8 maart-groep" (genoemd naar de toenmalige mars door Hezbollah). De belangrijkste fracties van de 8 Maart-groep waren Hezbollah (sjiitische strekking, geleid door Hassan Nasrallah), Amal (sjiitisch, Nabih Berri) en de Free Patriotic Movement (FPM) (christelijk, Michel Aoun). De belangrijkste fracties van de 14 Maart-groep waren de Tayyar al-Mustaqbal / Future Movement (soennitisch, Saad Hariri), Forces Libanaises (christelijk, Samir Geagea) en de Kata'ib (falangisten, christelijk, Amin Gemayel). De burgeroorlog in Syrië heeft de Libanese binnenlandse politiek verder gedestabiliseerd.⁷ Grofweg kan men stellen dat Hezbollah, gesteund door Iran, zich achter het Syrische regime schaarde in tegenstelling tot het 14 Maart-blok, gesteund door Saoedi-Arabië.⁸

De Libanese regering voert een officieel beleid van neutraliteit (*disassociation*) met betrekking tot het Syrische conflict om te verhinderen dat het zou overslaan naar Libanon.⁹ Hiertoe ondertekenden de verschillende politieke leiders in juni 2012 de zogenaamde Baabda-verklaring. Aanvankelijk bleef de politieke en veiligheidssituatie in Libanon bijgevolg relatief stabiel. Het tij van neutraliteit en stabiliteit keerde toen Hezbollah-leider Nasrallah op 25 mei 2013 officieel erkende militaire steun te bieden aan het Syrische regime.¹⁰ Deze publieke erkenning van deelname aan de strijd betekende een belangrijk keerpunt waarbij Hezbollah zich volgens onder meer International Crisis Group (ICG) herdefinieert van een verzetsbeweging tot een sektarische militie.¹¹

De gevolgen van Hezbollah's betrokkenheid in de Syrische burgeroorlog, lieten zich snel voelen in Libanon.¹² Naast toenemend geweld in de grensregio's met Syrië gebeurden in het binnenland aanslagen met autobommen, waaronder zelfmoordaanslagen, met meestal Hezbollah of diens sjiitische achterban als doelwit. Tussen november 2013 en juni 2014 pleegden extremistische organisaties veertien zelfmoordaanslagen in overwegend sjiitische regio's, waarbij nagenoeg 100 doden en 900 gewonden vielen.¹³ In de tweede helft van 2014 ontstonden in de grensregio's Arsal en Tripoli grootschalige gewapende confrontaties tussen het Libanese leger en een aantal Syrische extremistische groeperingen onder de koepel van Islamitische Staat (IS) (Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)/ Islamic State in Iraq and Syria (ISIS)/ Dawlat al-Islamiya fi al-Iraq wa al-Sham, Daesh). In deze gevechten lieten respectievelijk 42 en 10 burgers het leven.¹⁴

In 2015 versterkte het leger haar troepen in de grensregio met Syrië en bemant er sindsdien een lijn van legerposten op heuveltoppen.¹⁵ Het grensgeweld nam af en er vond sindsdien geen grootschalig

⁵ UN Security Council, 28/02/2020, [url](#); CRS, 02/10/2020, [url](#); Konrad Adenauer Stiftung (Toubia K.), 01/2019, [url](#)

⁶ Carnegie Endowment for International Peace (Henley A.D.M.), 16/12/2016, [url](#)

⁷ CRS (Humud C.E.), 05/10/2018, [url](#)

⁸ CRS, 31/01/2020, [url](#); AP News, 07/05/2018, [url](#)

⁹ UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); UN Security Council, 28/06/2012, [url](#); ECFR, 09/2012, [url](#)

¹⁰ ISW (Fullton W.), 05/2013, [url](#)

¹¹ ICG, 14/03/2017, [url](#); ICG, 01/10/2013, [url](#)

¹² ICG, 27/05/2014, [url](#); ICG, 20/07/2015, [url](#)

¹³ Middle East Institute (Blanford N.), 11/2017, [url](#)

¹⁴ Carnegie Endowment for International Peace (Abou Zeid M.), 08/08/2014, [url](#); UN Security Council, 05/11/2014, [url](#)

¹⁵ Al-Jazeera (Blanford N.), 05/02/2015, [url](#); ISW (Cafarella J.), 05/03/2015, [url](#)

gewapend treffen meer plaats waarbij burgerslachtoffers vielen.¹⁶ Regimenten van het leger opgesteld langs de noordelijke en oostelijke grens werden invalspogingen van gewapende strijders in Libanees grondgebied af.¹⁷ Daarnaast ontplooiden Hezbollah-strijders zich aan de grens in de strijd tegen de extremistische groeperingen.¹⁸

De Libanese autoriteiten werden sinds 2015 eveneens bekwaam in het voorkomen van autobommen (*Vehicle Borne Improvised Explosive Device* (VBIED)), zo stelt het Overseas Security Advisory Council (OSAC). Er werden verschillende bommen ontdekt en geneutraliseerd door goed opgeleide politieteams.¹⁹ Voorts werden IS-netwerken in Libanon gemonitord en opgerold.²⁰ Samenwerking in veiligheidskwesties tussen Hezbollah en de Future Movement heeft er voor gezorgd dat sinds 2015 de veiligheidssituatie gevoelig verbeterde, aldus ICG.²¹ Het aantal terroristische aanslagen daalde significant.²²

Op 31 oktober 2016 verkoos het parlement na een 29 maanden durende politieke crisis Michel Aoun (christen, stichter van het Free Patriotic Movement en ex-chef van het leger) als president. Dit stelde volgens onder meer de Raad van Europa een einde aan een periode van grote politieke instabiliteit die een bedreiging vormde voor de veiligheidssituatie in Libanon.²³ Op 18 december 2016 vormde Saad Hariri, leider van de Future Movement, een regering van nationale eenheid met alle grote partijen, de eerste regering in twee jaar.

In de zomer van 2017 kwamen zowel Hezbollah als het Libanese leger afzonderlijk in actie tegen de nog aanwezige Syrische extremistische rebellengroeperingen in de grensregio om ze definitief te verdrijven uit Libanon. Op 24 juli 2017 nam Hezbollah meer dan 60 % van het territorium van Hayat Tahrir al-Sham (HTS, Liberation of the Levant Organisation, het vroegere Jabhat al-Nusra)²⁴ in de omgeving van Arsal in.²⁵ Op 27 juli 2017 ging een wapenstilstand tussen Hezbollah en HTS van kracht. Het akkoord bepaalde het vertrek van HTS-strijders en hun families naar de provincie Idlib in Syrië.²⁶ Het leger lanceerde op 19 augustus 2017 de operatie *Dawn of the outskirts* waarbij het in een week tijd de militaire controle over grensregio's in Ras Baalbek en Qaa van de extremistische groeperingen IS en HTS overnam.²⁷ In een krachtig offensief dreven luchtmacht en grondtroepen de overlevende strijders terug toteen vallei aan de grens.²⁸ Het leger staakte de operatie om ruimte te geven aan onderhandelingen tussen Hezbollah en IS, waarin het vertrek van IS-strijders uit Libanon overeengekomen werd. In totaal zouden in de zomer van 2017 volgens mediaberichten 6.000 tot 7.000 personen (strijders en hun families) Libanon verlaten hebben.²⁹ Het leger herstelde de controle

¹⁶ UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); UN Security Council, 24/06/2016, [url](#); UN Security Council, 04/11/2015, [url](#)

¹⁷ UN Security Council, 04/11/2016, [url](#); UN Security Council, 21/10/2016, [url](#)

¹⁸ Al-Jazeera (Samaha N.), 04/04/2015, [url](#)

¹⁹ OSAC, 14/03/2016, [url](#)

²⁰ USDOS, 02/06/2016, [url](#)

²¹ ICG, 20/07/2015, [url](#)

²² UN Security Council, 04/11/2016, [url](#); ISW (Cafarella J.), 05/03/2015, [url](#)

²³ Council of Europe, 05/01/2017, [url](#)

²⁴ JN splitste zich in juli 2016 af van al-Qaeda onder de nieuwe naam Jabhat Fatah al-Sham (JFS). In januari 2017 vormde het een alliantie met een aantal kleinere facties met al-Qaeda ideologie waarmee het zich omdoopte tot Hayat Tahrir al-Sham (HTS, Liberation of the Levant Organisation), ook gekend als al-Qaeda in Syrië.

²⁵ CSIS (Nerguizian A.), 04/10/2017, [url](#); UN Security Council, 16/11/2017, [url](#)

²⁶ UN Security Council, 16/10/2017, [url](#)

²⁷ CRS (Humud C.E.), 19/06/2018, [url](#); CSIS (Nerguizian A.), 04/10/2017, [url](#); UN Security Council, 16/10/2017, [url](#)

²⁸ The Christian Science Monitor (Blanford N.), 06/09/2017, [url](#)

²⁹ UN Security Council, 16/11/2017, [url](#); UN Security Council, 16/10/2017, [url](#)

van de staat over een groot deel van de grensregio.³⁰ Het nam eveneens een deel van de grensposten van Hezbollah over.³¹

Op 6 mei 2018 vonden vervolgens voor het eerst in negen jaar parlementsverkiezingen plaats. Deze verliepen over het algemeen vreedzaam.³² Na nagenoeg negen maanden onderhandelingen volgend op de parlementsverkiezingen, kondigde premier Hariri op 31 januari 2019 de vorming van een nieuwe regering van nationale eenheid aan. Hezbollah verwierf een vetorecht en controleerde daarna het Libanese politieke beleid.³³ De VN-Veiligheidsraad, ICG, OSAC en het Assessment Capacities Project (ACAPS), een onafhankelijk informatieplatform over humanitaire crises, spraken over een aanhoudende relatieve kalmte en stabiliteit in de eerste helft van 2019.³⁴

De Libanezen lijden al jaren onder gebrekkige publieke diensten (zoals elektriciteitsvoorziening en vuilnisdiensten) en endemische corruptie.³⁵ Daar waar eerdere jaren reeds sprake was van sociale onrust in Libanon,³⁶ ontstonden sinds 17 oktober 2019 massale en wijdverspreide protesten tegen de overheid, diens wanbeleid, corruptie, cliëntelisme en onmacht om de economische crisis te bezweren. De concrete aanleiding hiertoe vormde de regeringsbeslissing om een taks te heffen op het gratis WhatsApp telefoonverkeer. Op 29 oktober 2019 diende premier Hariri zijn ontslag in, zijn regering ging in lopende zaken.³⁷

Deze protesten zijn in tegenstelling tot eerdere protesten grotendeels vrij van sektarische ondertoon gebleken.³⁸ De reactie van Hezbollah op de uitbraak van het volksprotest in Libanon in oktober 2019 was bij aanvang dubbel. Als leider van "de partij van het volk" sprak Nasrallah aanvankelijk zijn steun uit hoewel ook de eigen sjiitische achterban zich tegen het volledige establishment, inclusief voor het eerst ook Hezbollah, keerde. Deze steun hield op naarmate de protesten bleven aanhouden hoewel Hezbollah zich ervoor hoedde militaire actie te ondernemen om een burgeroorlog te vermijden. Hezbollah zette slechts jonge relmakers uit de eigen achterban en de partij Amal in om de betogers af te schrikken. Voorts verbood het betogingen in zuidelijke sjiitische dorpen en steden.³⁹

De veiligheidssituatie bleef aanvankelijk rustig ondanks een aantal incidenten waarbij rellen ontstonden of geplunderd werd door aanhangers van Hezbollah en Amal.⁴⁰ De Libanese ordediensten en het leger lieten de demonstraties toe en beschermden demonstranten tegen aanvallen van relmakers en vermeende aanhangers van Amal of Hezbollah.⁴¹ Eind november 2019 verslechterde de relatie tussen de protestbeweging en de autoriteiten.⁴² Volgens internationale mensenrechtenorganisaties beantwoordden de autoriteiten de betogingen verder met buitensporig

³⁰ UN Security Council, 16/10/2017, [url](#)

³¹ Al-Monitor (el-Khoury B.), 15/09/2017, [url](#)

³² UN Security Council, 21/05/2018, [url](#)

³³ Asharq Al-Awsat, 17/02/2019, [url](#); ICG, 01/2018, [url](#)

³⁴ ACAPS, s.d., [url](#); OSAC, 25/04/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); ICG, s.d., [url](#); ICG, 01/2018, [url](#)

³⁵ ICG (Wimmen H), 21/10/2019, [url](#); Brookings (Feltman J.), 25/01/2020, [url](#)

³⁶ CSKC, [url](#); Middle East Eye, 31/01/2019, [url](#); CSKC, 02/2019, [url](#)

³⁷ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#)

³⁸ ICG (Wimmen H), 21/10/2019, [url](#)

³⁹ ICG, 08/06/2020, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Young M.), 28/11/2019, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Yahya M.), 01/11/2019, [url](#)

⁴⁰ ACLED, 30/11/2019, [url](#)

⁴¹ ICG (Wimmen H), 22/01/2020, [url](#)

⁴² ICG (Wimmen H), 22/01/2020, [url](#); AI, 18/02/2020, [url](#)

geweld (zie onder andere punt [4.3.1](#)).⁴³ Er viel een dode in Tripoli (17 februari 2020, drie maanden nadat hij beschoten werd) en één in Khalde (12 november 2019), een stad ten zuiden van Beiroet.⁴⁴

Op 19 december 2019 verkoos het parlement de door Hezbollah gesteunde voormalig minister van onderwijs Hassan Diab tot premier. Diab vormde op 21 januari 2020 een nieuwe regering. Deze bestond uitsluitend uit partijen verbonden aan het 8 Maart-blok, een politiek blok geleid door Hezbollah. De Future Movement van Hariri maakte geen deel uit van deze regering.⁴⁵ Het was de eerste regering sinds 2005 die bestond uit één politiek blok.⁴⁶ Het betrof technocraten, academici en economen verbonden aan de 8 Maart-partijen, die de taak kregen Libanon uit de zwaarste economische crisis in decennia te leiden. De betogers namen geen genoegen met deze nieuwe regering en eisten een regering van onafhankelijke technocraten, de verwijdering van de politieke elites en vervroegde verkiezingen.⁴⁷

Na de eindejaarsperiode en weken van relatieve kalmte stak midden januari 2020 opnieuw massaal protest op. Op 14 januari 2020 blokkeerden actievoerders de belangrijke wegen in Beiroet, Tripoli, Akkar, Sidon en Zahle middels betogingen en het in brand steken van banden.⁴⁸

⁴³ OHCHR, 21/01/2020, [url](#); AI, 16/01/2020, [url](#); AI, 19/12/2019, [url](#); HRW, 17/01/2020, [url](#); HRW, 20/12/2019, [url](#); UN Security Council, 28/02/2020, [url](#)

⁴⁴ Middle East Eye, 18/02/2020, [url](#)

⁴⁵ Al Jazeera, 22/01/2020, [url](#); ICG (Wimmen H.), 22/01/2020, [url](#); Reuters, 21/01/2020, [url](#)

⁴⁶ Brookings (Feltman J.), 25/01/2020, [url](#); CRS, 02/10/2020, [url](#); Al Jazeera (Najjar F.), 22/01/2020, [url](#)

⁴⁷ CRS, 31/01/2020, [url](#)

⁴⁸ Al Jazeera, 14/01/2020, [url](#); Al Jazeera (Battah H.), 29/01/2020, [url](#); AP, 19/01/2020, [url](#); ICG (Wimmen H.), 22/01/2020, [url](#); ACLED, 05/01/2020, [url](#)

2. Huidige toestand

Libanon bevindt zich sinds eind 2019 in de zwaarste economische en financiële crisis van zijn geschiedenis.⁴⁹ De economische crisis verzwaarde nog door de coronacrisis en hiermee gepaard gaande maatregelen alsook door de explosie die zich op 4 augustus 2020 voerde ten gevolge van een brand in de haven van Beiroet.⁵⁰ Ruim 2.750 ton ammoniumnitraat, dat door wanbeleid al jaren lag opgeslagen in de haven, kwam hierbij tot ontploffing. De ontploffing wordt beschouwd als één van de grootste niet-nucleaire ontploffingen in de geschiedenis.⁵¹ Er vielen ongeveer 200 doden en 6.500 gewonden, waarvan 1.000 kinderen.⁵² Volgens de berekening van de VN verloren 150.000 personen, definitief of tijdelijk, hun job ten gevolge van de explosie. Dit deed de werkloosheidsgraad, die voorafgaand aan de explosie reeds 30 % bedroeg, verder stijgen en veroorzaakte een armoedepiek.⁵³ Reeds voor de explosie bevond 55 % van de bevolking zich onder de armoedegrens, het dubbele van een jaar eerder.⁵⁴

Intussen roept een massale protestbeweging, *al thawra* (de revolutie) genoemd, sinds het najaar van 2019 om politieke vernieuwing. Dit blijft bij het afsluiten van de focus nog steeds zonder resultaat. Ten gevolge van de coronacrisis en de hiermee gepaard gaande maatregelen werd na midden maart 2020 minder gedemonstreerd. Veiligheidstroepen maakten gebruik van de verminderde mobilisering om de tenten op te ruimen op het Martelarenplein en Riad al-Solh in Beiroet en het plein al-Nour in Tripoli, wat een einde maakte aan de bezetting van publieke plaatsen. De protestbeweging beperkte zich vervolgens in het voorjaar tot kleinere vreedzame demonstraties, sit-ins met respect voor de sociale afstand en autokonvoien. Naarmate de weken vorderden, steeg de sociale onrust opnieuw en dit hoofdzakelijk in de steden Beiroet, Tripoli en Sidon. Een aantal demonstraties gingen gepaard met geweld. Demonstranten staken auto's en autobanden in brand en beschadigden bankautomaten.⁵⁵ De ordetroepen beantwoordden de betogingen hardhandig met traangas, rubberkogels en munitie. Human Rights Watch (HRW) spreekt van buitensporig geweld.⁵⁶ Bij demonstraties van 26 tot 29 april 2020 raakten 77 burgers en 159 soldaten gewond. Een demonstrant bezweek aan zijn verwondingen in Tripoli.⁵⁷ Op 12 en 13 juni 2020 was opnieuw sprake van demonstraties en hiermee gepaard gaand geweld in Beiroet en Tripoli. Hierbij raakten 123 personen, waarvan 26 soldaten, gewond.⁵⁸

Volgend op de explosie braken op 8 augustus 2020 grootschalige protesten uit in Beiroet tegen de regering, de corruptie en het wanbeleid. Betogers bezetten hierbij het ministerie van Buitenlandse Zaken en het ministerie van Energie. Hoewel een klein aantal betogers met stenen en molotovcocktails gooiden, gebruikten de ordediensten volgens HRW en Amnesty International opnieuw buitensporig geweld in het neerslaan van de demonstratie. Het Libanese leger en veiligheidsdiensten, waaronder personen in burger, schoten moedwillig en roekeloos op demonstranten met metalen pellets, rubber- en echte kogels, gooiden met traangasflessen, deelden stokslagen uit en gebruikten traangas.⁵⁹ Hierbij raakten 281 demonstranten gewond alsook 244 soldaten en agenten. Dokters telden minstens zes jongeren met verwondingen aan de ogen door de beschietingen. Een demonstrant verloor zijn oog.

⁴⁹ CRS, 02/10/2020, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Alami M.), 19/12/2019, [url](#)

⁵⁰ UN Security Council, 20/10/2020, [url](#); ICG, 08/06/2020, [url](#)

⁵¹ Center for Disaster Philanthropy, 10/09/2020, [url](#)

⁵² ACAPS, 22/09/2020, [url](#); OCHA, 09/09/2020, [url](#); ICG, 10/11/2020, [url](#); The Jamestown Foundation (Devereux A.), 23/10/2020, [url](#)

⁵³ UN Security Council, 20/12/2020, p. 3, [url](#)

⁵⁴ ESCWA, 19/08/2020, [url](#)

⁵⁵ ACLED, 27/10/2020, [url](#)

⁵⁶ ACLED, 27/10/2020, [url](#)

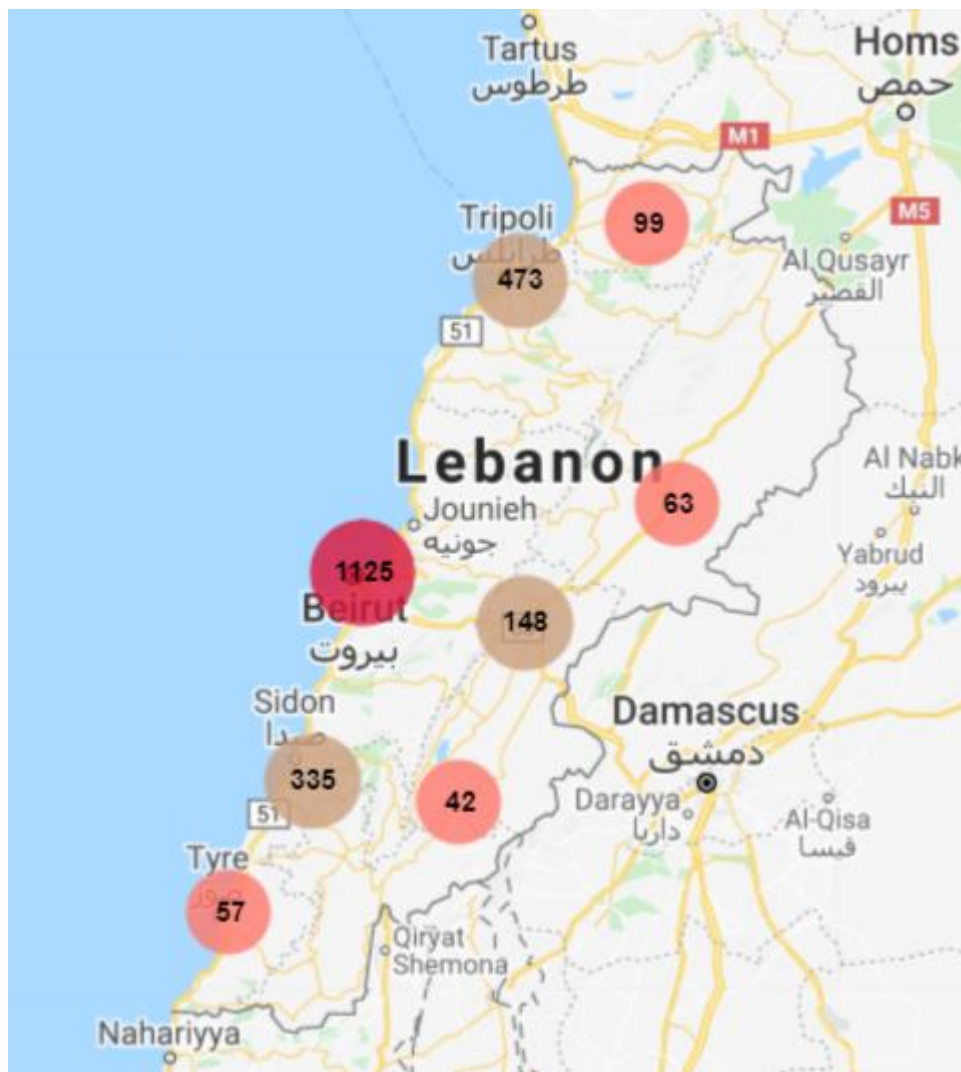
⁵⁷ OHCHR, 01/05/2020, [url](#); UN Security Council, 20/12/2020, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, [url](#)

⁵⁸ UN Security Council, 20/10/2020, p. 2, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, p. 9, [url](#)

⁵⁹ AI, 11/08/2020, [url](#); HRW, 26/08/2020, [url](#).

Een agent liet het leven.⁶⁰ Ook de hierop volgende dagen hield het protest aan. In totaal raakten 728 burgers (zowel demonstranten als dokters die hulp verleenden) gewond bij de protesten tussen 8 en 11 augustus 2020 in centrum Beiroet. Hiervan werden er 160 overgebracht naar het ziekenhuis.⁶¹

Het analyseplatform Civil Society Knowledge Centre (CSKC) geeft voor het jaar 2020 volgende geografische spreiding van het aantal "collective actions".

Map of collective actions in Lebanon (bron: CSKC)⁶²

De hoogste concentratie aan demonstraties rapporteert het CSKC in de grote steden Beiroet, Sidon en Tripoli. Het aantal demonstraties is ook opmerkelijk hoog in Akkar waar het minder gebruikelijk is om te protesteren. In de Bekavallei beperken de *al Thawra*-protesten zich tot de stadskernen Baalbek en Hermel aangezien zich daar eveneens soennitische en andere strekkingen bevinden maar ook deze

⁶⁰ UN Security Council, 20/12/2020, [url](#); AI, 11/08/2020, [url](#)

⁶¹ ACAPS, 25/08/2020, [url](#); HRW, 26/08/2020, [url](#)

⁶² CSKC, s.d., [url](#)

protesten vielen stil nadat Hezbollah deelnemers intimideerde en beschuldigde van verraad en corruptie.⁶³

Volgend op het massale volksprotest na de explosie kondigde premier Hassan Diab op 10 augustus 2020 het ontslag van diens regering aan, waarna deze in lopende zaken ging. De regering kondigde diezelfde dag de noodtoestand af wat het leger uitzonderlijke bevoegdheden gaf.⁶⁴ De demonstraties namen af.⁶⁵

Op 31 augustus 2020 werd Mustafa Adlib, ambassadeur in Duitsland, aangeduid als nieuwe premier. Op 26 september 2020 nam deze alweer ontslag nadat hij er niet in slaagde een nieuwe regering van onafhankelijke specialisten zoals aanbevolen door de Franse president Macron te vormen. Hezbollah had tijdens de onderhandelingen geweigerd om de ministerportefeuille Financiën af te staan.⁶⁶

Het herstel van de Libanese economie zal afhangen van de mate waarin de Libanese leiders tegemoetkomen aan de uitdrukkelijke eis tot politieke hervorming van internationale donoren. Hier is nog weinig van te merken. Op 22 oktober 2020 keurde het parlement de kandidatuur van oud-premier Saad Hariri, die een jaar eerder moest aftreden wegens het massale volksprotest tegen de corrupte elite, goed voor het premierschap. Hij wordt door de heersende elite gezien als de enige die hun belangen kan behartigen én buitenlandse partners kan sussen.⁶⁷ Hezbollah steunt zijn premierschap op voorwaarde dat het de financiënportefeuille toebedeeld krijgt.⁶⁸ De meeste waarnemers verwachten een bijzonder moeilijke regeringsvorming. Libanese critici zien een eindeloze herhaling van dezelfde status quo, zonder dat de politieke klasse gehaast is om iets te veranderen.⁶⁹ De fundamentele paradox blijft dat om de corruptie te bestrijden en institutionele hervormingen door te voeren, wat door internationale donoren gevraagd wordt, de regeringspartijen in hun eigen gevestigde belangen moeten snijden en een einde maken aan het diepgewortelde cliëntelisme.

Hoewel kleine betogingen blijven plaatsvinden, volgde geen nieuwe golf van massabetogingen omwille van de coronacrisis, de verschillende maatregelen om verspreiding van het virus tegen te gaan, de economische crisis en uitputting na meer dan een jaar lange revolutie zonder resultaat.⁷⁰ Ondanks de demonstratiemoedigheid en restrictieve maatregelen in het najaar, blijven de wortels van de revolutie evenwel sterk aanwezig.⁷¹ De moeilijke socio-economische situatie uit zich in 2020 in een stijging van de criminaliteit en het aantal moorden ten opzichte van 2019.⁷²

Vandaag kent Libanon, geplaagd door een ongeziene economische crisis, een politieke patstelling en de gevolgen van de zwaarste explosie in haar geschiedenis, een verhoogd risico op onrust en politieke instabiliteit gezien de context van wijdverbreid wapenbezit. Dit concluderen onder meer ICG, analiste Mona Alami, het multidisciplinaire platform Lebanon Support (in samenwerking met ACLED), en journalist Nicholas Blanford.⁷³

⁶³ Carnegie Middle East Centre (Amhaz S.), 16/09/2020, [url](#)

⁶⁴ Groupe URD (Grünwald F.), 22/08/2020, [url](#)

⁶⁵ Al Jazeera, 10/08/2020, [url](#); ACLED, 05/09/2020, [url](#)

⁶⁶ The Jamestown Foundation (Devereux A.), 23/10/2020, [url](#)

⁶⁷ ACLED, 27/10/2020, [url](#)

⁶⁸ The Jamestown Foundation (Devereux A.), 23/10/2020, [url](#)

⁶⁹ UMAM & Hayya Bina Project, 10/2020, [url](#); Naharnet, 22/10/2020, [url](#); Al-Monitor (Taleb W.), 29/11/2020, [url](#)

ICG, 08/06/2020, [url](#); The Jamestown Foundation (Devereux A.), 23/10/2020, [url](#)

⁷⁰ The Globalist (MacShane B.), 25/10/2020, [url](#); ACLED, 27/10/2020, [url](#)

⁷¹ ACLED, 27/10/2020, [url](#)

⁷² TDS, 07/06/2020, [url](#)

⁷³ Al Arabiya News (Alami M.), 09/09/2020, [url](#); ICG, 10/11/2020, [url](#); ACLED, 27/10/2020, [url](#); The Christian Science Monitor (Blanford N.), 24/08/2020, [url](#)

Libanon vangt van alle buurlanden van Syrië nog steeds het grootste aantal Syrische vluchtelingen op. Het aantal officieel geregistreerde Syrische vluchtelingen in Libanon bedraagt volgens het United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) 879.529.⁷⁴ HRW en de Libanese overheid schatten dat er zich daarnaast nagenoeg een half miljoen niet-geregistreerde Syrische vluchtelingen in Libanon bevinden.⁷⁵ Hiermee maken de Syrische vluchtelingen nagenoeg een kwart van de bevolking in Libanon uit en is Libanon het land met de hoogste concentratie vluchtelingen per capita wereldwijd.⁷⁶ Zowel in de media als in de politiek is de voorbije jaren sprake van een sterke anti-vluchtelingenretoriek. De regering beklemtoont de noodzaak van een graduele terugkeer naar Syrië en voert dit ook uit.⁷⁷ Op 23 november 2020 staken inwoners van de christelijke stad Bcharre in noordelijk Libanon de huizen van Syrische vluchtelingen in brand en vielen deze aan op straat. Het geweld volgde op de vermeende moord van een lokale Libanese man tijdens een persoonlijk conflict met een Syriër.⁷⁸ Na dit geweld ontvluchtten volgens UNHCR 270 Syrische families de regio.⁷⁹

⁷⁴ UNHCR, Inter-agency Information Sharing Portal, laatste update: 18/11/2020, [url](#)

⁷⁵ HRW, s.d., [url](#); Salloukh B.F., 03/2017, [url](#)

⁷⁶ CRS, 02/10/2020, [url](#); HRW, 20/04/2018, [url](#)

⁷⁷ Al Arabiya News, 01/07/2019, [url](#); USDOS, 11/03/2020, [url](#); AI, 18/02/2020, [url](#); HRW, 14/01/2020, [url](#); HRW, s.d., [url](#); CSKC, 02/2019, [url](#); ACAPS, s.d., [url](#)

⁷⁸ AP News, 24/11/2020, [url](#); ACLED, 28/11/2020, [url](#)

⁷⁹ Arab News, 27/11/2020, [url](#)

3. Actoren

3.1. IS en Hayat Tahrir al-Sham

Volgens de Libanese veiligheidsdiensten is het directe gevaar van extremistische groeperingen grotendeels geweken na de succesvolle operatie in de zomer van 2017 en het vertrek van nagenoeg 1.000 strijders maar blijft het risico op aanslagen in *lone-wolf-style* bestaan.⁸⁰

Op 21 augustus 2020 schoten vermeende aanhangers van IS drie Libanese soldaten dood in het dorp Kaftun (district Koura, provincie North Lebanon). Hierop volgde een reeks arrestaties door het leger waarbij één verdachte zich opblies. Deze vermeende aanhangers van IS zouden aanslagen in Libanon aan het plannen geweest zijn.⁸¹ Nadat de veiligheidsdiensten in de context van de aanslag een anti-terreuroperatie uitvoerden in de grensregio Wadi Khaled schoot een terrorist met explosievest bij een tweede aanslag in het district Miniyeh-Danniyeh twee soldaten dood.⁸²

3.2. Libanese soennitische en salafistische milities

In tegenstelling tot de gecentraliseerde en gedisciplineerde strijdkrachten van Hezbollah, zijn de Libanese soennitische milities versplinterd en vallen deze veel moeilijker centraal te coördineren, mede door het geslonken prestige van de Future Movement.⁸³ Terwijl de vijandigheid jegens Hezbollah nooit zo groot was, bezitten de soennitische groeperingen de eenheid noch de capaciteit om militair te mobiliseren.⁸⁴ Dit is deels te wijten aan politieke en geografische fragmentatie. Er heeft nooit een dominante soennitische partij bestaan met een sterke vertegenwoordiging in alle delen van het land.⁸⁵ Bij de verkiezingen in mei 2018 bleek opnieuw hoe diep verdeeld de soennitische gemeenschap in Libanon is.⁸⁶ De Libanese soennitische gemeenschap kent bovendien eerder een mercantiele dan wel een militante traditie.⁸⁷ Voorts zijn er geen nauwe banden tussen de Future Movement en lokale salafisten.⁸⁸

Daarnaast bestaat volgens Libanese experts geen éénvormig salafistisch blok in Libanon maar is er verdeeldheid volgens ideologische en politieke breuklijnen en tussen zij die banden hebben met Saoedi-Arabië, Koeweit of Turkije.⁸⁹

Sinds de zomer van 2014 werden vele honderden islamisten gearresteerd (of gedood) in Aarsal, Tripoli, Saida en andere regio's, waarbij volgens onder meer ICG, Institute for the Study of War (ISW) en de

⁸⁰ The Jamestown Foundation (Devereux A.), 10/09/2019, [url](#); Al Masdar News, 09/01/2019, [url](#); CSKC, 02/01/2019, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 05/09/2017, [url](#)

⁸¹ UN Security Council, 20/10/2020, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#); Al Arabiya News (Alami M.), 09/09/2020, [url](#)

⁸² Arab News, 28/09/2020, [url](#); ACLED, [url](#), 13/06/2020; TDS, 27/09/2020, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#)

⁸³ MERIP (Milligan M.), 13/08/2012, [url](#); ECFR, 09/2012, [url](#); Friedrich Naumann Stiftung (Assi A.), [url](#)

⁸⁴ Carnegie Middle East Center (Abou Zeid M.), 13/02/2015, [url](#)

⁸⁵ Friedrich Naumann Stiftung (Assi A.), [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Henley A.D.M.), 16/12/2016, [url](#); Shia Watch (Schei I., Slim M.), 11/2015, [url](#)

⁸⁶ The Washington Institute for Near East Policy (Ghaddar H.), [url](#)

⁸⁷ Middle East Institute (Blanford N.), 11/2017, [url](#)

⁸⁸ Friedrich Naumann Stiftung (Assi A.), [url](#)

⁸⁹ Friedrich Naumann Stiftung (Assi A.), [url](#); Al-Monitor (Rizk A.), 16/01/2017, [url](#); Carnegie Middle East Center, 27/03/2018, [url](#)

VN-Veiligheidsraad salafistische groeperingen deels ontmanteld werden.⁹⁰ Ook tijdens de verslagperiode vonden arrestaties plaats en werden aanslagen verijdeld.⁹¹ De denktank Carnegie Endowment for International Peace waarschuwt voor de keerzijde van een éénzijdig Libanese veiligheidsbenadering. Zolang de achterstelling van soennieten niet wordt aangepakt, tekent het schrikbeeld van radicalisering zich af boven Libanon. De gevangenen in Libanon zijn overbevolkt met overwegend soennitische gevangenen die bijgevolg extra vatbaar zijn voor radicalisering.⁹²

3.3. Hezbollah

Hezbollah is naast een sjiiitische politieke partij ook een sterk gewapende militie. Zowel de VS als de EU beschouwen de gewapende tak van Hezbollah als een terreurorganisatie. De militie heeft haar bases in de zuidelijke buitenwijken van Beiroet, de Beka en Zuid-Libanon.⁹³ Volgens het Civil-Military Fusion Centre van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO), de VN-Veiligheidsraad alsook Carnegie is de militaire capaciteit van het gewapend apparaat van Hezbollah de grootste in Libanon, groter dan deze van het reguliere Libanese leger.⁹⁴ Na de oorlog van 2006 met Israël kende Hezbollah een enorme groei aan mankracht, wapens en uitrusting en ontpopte de militie zich tot een regionale strijdmacht. Het heeft een leger van nagenoeg 45.000 strijders, velen onder hen gehard in de oorlog in Syrië, en meer dan 100.000 raketten.⁹⁵ De kwestie van het wapenarsenaal van Hezbollah vormde één van de belangrijkste breuklijnen tussen de 8 Maart- en 14 Maart-coalities. Er wordt in de praktijk weinig tot geen druk uitgeoefend op Hezbollah om te ontwapenen.⁹⁶ Het parlementaire blok onder controle van Hezbollah is groot genoeg om elke poging tot ontwapening tegen te houden.⁹⁷

Hezbollahs deelname aan de strijd in Syrië aan de zijde van het Assad-regime werd volgens onder andere ICG, ISW en The Washington Institute for Near East Policy voor een groot stuk ingegeven door de noodzaak Syrië als kanaal voor wapentoevoer uit de handen van Iran te houden.⁹⁸

Hezbollah behoudt haar gewapend apparaat naar eigen zeggen als verdediging tegen Israël⁹⁹ en wendt deze bijgevolg niet aan voor binnenlandse doeleinden. Wanneer de groepering echter onder druk komt of haar militaire capaciteit in vraag wordt gesteld, twijfelt ze er niet aan haar belangen met wapens te verdedigen, ook in het binnenland. Dit gebeurde begin mei 2008 toen Hezbollah West-Beiroet gewapenderhand innam. Dit was een reactie op de beslissing van de ministerraad om de Hezbollah-gezinde veiligheidschef op de luchthaven te ontslaan en een onderzoek in te stellen naar de wettelijkheid van Hezbollahs parallelle telecommunicatienetwerk, een belangrijk onderdeel van haar militaire apparaat.¹⁰⁰ Het was de eerste keer dat het militaire apparaat van Hezbollah openlijk in vraag gesteld werd, wat opgevat werd als een regelrechte oorlogsverklaring. Op 14 mei 2008 trok de

⁹⁰ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018 [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); Xinhua Net, 05/02/2020, [url](#); Al Jazeera, 28/09/2017, [url](#); Al-Monitor (Rizk A.), 16/01/2017, [url](#); The Jamestown Foundation (Hoover P.), 30/10/2015, [url](#); ICG, 30/04/2015, [url](#); ISW (Cafarella J.), 05/03/2015, [url](#)

⁹¹ TDS, 26/08/2020, [url](#); Xinhua Net, 05/02/2020, [url](#); UN Security Council, 20/10/2020, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, [url](#)

⁹² The Jamestown Foundation (Devereux A.), 10/09/2019, [url](#); Carnegie Middle East Center, 27/03/2018, [url](#)

⁹³ USDOS, 02/06/2016, [url](#)

⁹⁴ UN Security Council, 20/12/2020, [url](#); The Christian Science Monitor (Blanford N.), 24/08/2020, [url](#)

⁹⁵ ICG, 10/11/2020, [url](#)

⁹⁶ The Washington Institute for Near East Policy (Ghaddar H., Levitt M.), 04/10/2018, [url](#); UN Security Council, 21/05/2018, [url](#)

⁹⁷ ICG, 10/11/2020, [url](#)

⁹⁸ ICG, 14/03/2017, [url](#); CRS (Humud C.E.), 19/06/2018, [url](#); The Washington Institute for Near East Policy (Pollak N.), 08/2016, [url](#); The Jamestown Foundation (McGregor A.), 22/01/2016, [url](#); CFC, 09/2013, [url](#)

⁹⁹ USDOS, 02/06/2016, [url](#); UN Security Council, 24/06/2016, [url](#)

¹⁰⁰ ICG, 15/05/2008, [url](#)

regering haar twee beslissingen in om een einde te stellen aan het geweld, een volgens ICG duidelijke overwinning voor Hezbollah.¹⁰¹ Sinds 2008 is zoiets niet meer voorgekomen en bezit Hezbollah een *de facto* vetorecht.¹⁰²

In eerste instantie tracht de beweging haar legitimiteit als partij te bewaren. De binnenlandse imagoschade die Hezbollah opliep door haar militaire interventie in Syrië trachtte de beweging volgens experts Nicholas Blanford en Andrew McGregor te beperken door zich te herpositioneren als verdedigingslinie tegen de jihadistische netwerken uit Syrië.¹⁰³ Na de rol die Hezbollah speelde in het vertrek van HTS en IS uit Libanon in de zomer van 2017 verstregelde het nog meer met het Libanese politieke, militaire en veiligheidsapparaat, zo stelt Abdulrahman al-Masri voor Carnegie Endowment for International Peace.¹⁰⁴ Zo maakt Hezbollah volgens Carnegie deel uit van de staat om beter aan staatscontrole te ontsnappen.¹⁰⁵

Gezien haar activiteit in Syrië doet Hezbollah, de machtigste militaire organisatie van het land, er alles aan om een burgeroorlog in Libanon te vermijden.¹⁰⁶ Tegelijkertijd ziet het zich genooddaakt om de eigen machtsbases in Libanon te beveiligen. In het geval van een hernieuwde oorlog met Israël heeft Hezbollah volgens The Washington Institute for Near East Policy genoeg ervaren strijders in Libanon om vijandigheden uit Israël te beantwoorden tot versterking komt van Hezbollahstrijders uit Syrië.¹⁰⁷ Verschillende topleden, anti-tank teams en raketeenheden blijven in Libanon.¹⁰⁸

3.4. Libanese Resistance Brigades

Naast haar eigen sjiitisch gewapend apparaat onderhoudt Hezbollah de Libanese Resistance Brigades (sarayat al-muqawama al-lubnaniya), een overwegend soennitische, paramilitaire organisatie opgericht en bewapend door Hezbollah.¹⁰⁹ Ook onder christenen en druzen kennen de brigades aanhang. Zo creëerde Hezbollah in het noordoosten van het land lokale burgerwachten in grote soennitische dorpen of in de overwegend christelijke stad Ras Baalbek.¹¹⁰ De rekruteringsmechanismen zijn veel losser dan het grondige proces van doorlichting, indoctrinatie en discipline voor toekomstige Hezbollah-strijders. Hoofddoel van de militie is om als een extra burgerwacht de veiligheid van Hezbollah's thuisfront te verzekeren.¹¹¹ De Resistance Brigades worden in het bijzonder ingezet in Saida in Zuid-Libanon en in de Bekavallei.¹¹²

Volgens verschillende bronnen uit de omgeving van Hezbollah knappen de Libanese Resistance Brigades het vuile werk van de partij op. De militieleden genieten een gebrekkige opleiding en zijn betrokken in straatgevechten.¹¹³

¹⁰¹ ICG, 15/05/2008, [url](#)

¹⁰² ICG, 10/11/2020, [url](#)

¹⁰³ The Christian Science Monitor (Blanford N.), 06/09/2017, [url](#); The Jamestown Foundation (McGregor A.), 18/04/2014, [url](#); Shia Watch (Schei I., Slim M.), 11/2015, [url](#)

¹⁰⁴ Carnegie Endowment for International Peace (Al-Masri A.), 17/08/2017, [url](#)

¹⁰⁵ Carnegie Middle East Center (Young M.), 08/05/2018, [url](#); Al-Monitor (Macaron J.), 09/05/2018, [url](#)

¹⁰⁶ Carnegie Endowment for International Peace (Young M.), 28/11/2019, [url](#); Salloukh B.F., 03/2017, [url](#)

¹⁰⁷ The Washington Institute for Near East Policy (Pollak N.), 08/2016, [url](#)

¹⁰⁸ The Arab Weekly (Blanford N.), 03/05/2017, [url](#)

¹⁰⁹ Shia Watch (Schei I., Slim M.), 11/2015, [url](#)

¹¹⁰ UNDP, 03/2017, [url](#); Landinfo (Norwegian Country of Origin Information Centre), 20/05/2016, [url](#)

¹¹¹ The Jerusalem Post, 13/03/2017, [url](#)

¹¹² Landinfo, 20/05/2016, [url](#); UNDP, 03/2017, [url](#); ICG, 20/07/2015, [url](#); UN Security Council, 04/11/2016, [url](#); International Business Times (Massi A.), 04/11/2015, [url](#)

¹¹³ Asharq al-Awsat, 20/08/2016, [url](#); ICG, 20/07/2015, [url](#)

3.5. Palestijnse gewapende groeperingen

In Libanon zijn eveneens een aantal Palestijnse gewapende groeperingen aanwezig zoals het pro-Syrische Popular Front for the Liberation of Palestine-General Command (PFLP-GC), Jund ash-Sham, Palestinian Islamic Jihad en Usbat al-Ansar. Hun aanwezigheid beperkt zich vooral tot een aantal vluchtelingenkampen waar hun gewapende milities relatief vrij opereren. De PFLP-GC en Fatah al-Intifadah controleren eveneens delen van de grens met Syrië, wat een effectieve controle van de Libanees-Syrische grens bemoeilijkt.¹¹⁴ Deze groeperingen vormen, gezien hun beperkt aantal strijders, over het algemeen geen significante bedreiging. Binnen de Palestijnse kampen circuleren voornamelijk lichtere handwapens en is er slechts in zeer beperkte mate sprake van organisaties met een meer geavanceerd militair apparaat of vermogen dat bijvoorbeeld vergelijkbaar is met dat van Hezbollah. De meeste Palestijnse kampen liggen in de buurt van andere bevolkingsconcentraties, met tamelijk goede controlemogelijkheden voor de Libanese veiligheidstroepen tot gevolg.¹¹⁵

3.6. Het Israëlische leger

Op 14 augustus 2006 kwam een einde aan het gewapend conflict dat op 12 juli 2006 aanving tussen de staat Israël en de gewapende organisatie Hezbollah. Beide partijen stemden toe met de wapenstilstand zoals ingeroepen door Resolutie 1701 van de VN-Veiligheidsraad. Deze voorziet in de terugtrekking van de Israëlische troepen uit Libanon en de terugtrekking van Hezbollah ten noorden van de rivier Litani om de ontplooiing van het Libanese leger en de United Nations Interim Force in Lebanon (UNIFIL) in Zuid-Libanon mogelijk te maken.

Op 1 oktober 2006 trokken de Israeli Defence Forces (IDF) zich volledig terug ten zuiden van de Blauwe Linie (bestandslijn tussen Israël en Libanon), met uitzondering van het grensdorpje Ghajar en de smalle aangrenzende regio. Ghajar, gelegen op het grenspunt Libanon/Syrië/Israël, wordt in twee verdeeld door de bestandslijn. De IDF bezetten nog steeds het deel ten noorden. UNIFIL stelde een aantal veiligheidsmaatregelen voor die een terugtrekking van de IDF uit dit gebied dient te vergemakkelijken, maar de onderhandelingen hieromtrent liepen vast.¹¹⁶ Israël is bovendien nog steeds aanwezig in de Shebaa Farms¹¹⁷ en schendt volgens de VN-Veiligheidsraad het Libanese luchtruim door nagenoeg dagelijks al dan niet bemande vluchten uit te voeren over de bestandslijn. Tijdens de verslagperiode deed het dit ook over Beiroet en op erg lage hoogtes.¹¹⁸

In augustus 2019 storten twee Israëlische drones in de zuidelijke buitenwijken van Beiroet neer (zie punt 4.3.2 en punt 4.5).¹¹⁹

¹¹⁴ UN Security Council, 20/12/2020, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, [url](#)

¹¹⁵ Danish Immigration Service, 10/2014, [url](#); ICG, 19/02/2009, [url](#)

¹¹⁶ UN Security Council, 20/12/2020, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#)

¹¹⁷ De regio Shebaa Farms (25 km² betwist gebied op het grenspunt Libanon, Syrië en Israël, gelegen tussen het Libanese dorp Shab'aa op de Hermon-berg, het druzische dorp Majdal Shams op de Golanhoogten en Israëlische steden en vestigingen waarover het uitkijkt.) Carnegie Middle East Center for International Peace (Salem P.), 09/2006, [url](#)

¹¹⁸ TDS, 21/06/2020, [url](#); UN Security Council, 20/12/2020, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#);

¹¹⁹ UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#)

3.7. Het Libanese leger

Sinds medio 2013 trad het Libanese leger op tegen soennitische extremistische groeperingen. De strenge aanpak van deze groeperingen en van het terrorisme leidde tot de perceptie onder soennieten dat het leger de belangen van Hezbollah behartigt. Het leger onderhoudt een goede relatie met Hezbollah.¹²⁰ Toch blijven politieke leiders de neutraliteit van het leger benadrukken en het steunen.¹²¹ Het leger bestaat ongeveer uit 40 % soennieten.¹²² Ondanks de toegenomen sektarische spanningen, behoudt het leger haar eenheid, zo blijkt uit analyses van onder meer het United Nations Development Programme (UNDP).¹²³

Tijdens de verslagperiode van deze COI Focus zette het leger zijn veiligheidsoperaties in de noordoostelijke grensregio's met Syrië verder.¹²⁴ De ontplooiing van het Libanese leger is gericht op grensverdediging en, waar nodig, operaties in het binnenland ter ordehandhaving, bestrijding van extremistische groeperingen en ter bewaking van de Palestijnse kampen.¹²⁵ Tijdens de verslagperiode eisten de coronamaatregelen de aandacht van het Libanese leger op en verminderde deze haar operaties in het zuidelijke UNIFIL-gebied met de helft. UNIFIL voerde bijgevolg haar onafhankelijke activiteiten op.¹²⁶ Verder trad het leger in 2020 hardhandig op in het neerslaan van volksprotesten tegen het regime (zie [2](#), [4.2.1](#), [4.3.1](#)).

¹²⁰ Carnegie Endowment for International Peace (Moussa N.), 03/02/2016, [url](#)

¹²¹ Reuters, 28/08/2016, [url](#); CRS (Blanchard C.M.), 14/02/2014, [url](#)

¹²² Shia Watch (Schei I., Slim M.), 11/2015, [url](#)

¹²³ UNDP, 01/03/2017, [url](#); CSIS (Nerguizian A.), 04/10/2017, [url](#)

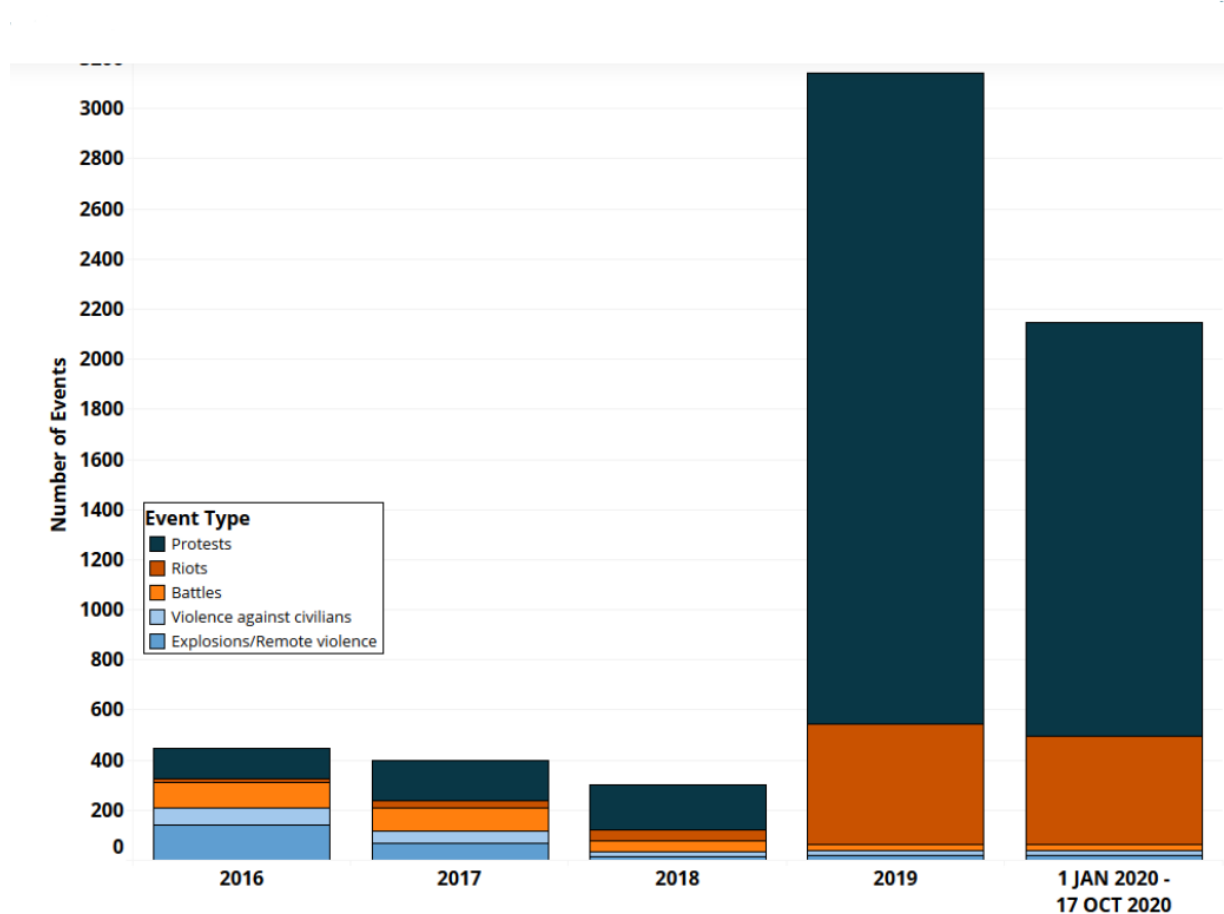
¹²⁴ Xinhua Net, 27/09/2020, [url](#); ACLED, 26/09/2020, [url](#); UN Security Council, 20/10/2020, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, [url](#)

¹²⁵ UN Security Council, 14/07/2020, [url](#)

¹²⁶ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#)

4. Typologie van het geweld

Het multidisciplinair platform Lebanon Support, dat samenwerkt met ACLED, geeft in volgende grafiek een weergave van het hoge aantal *protests* en *riots* in 2019 en 2020 ten opzichte van eerdere jaren. Uit de grafiek komt tevens het relatief lage aantal incidenten in de voorbije drie jaar in de categorieën *battles*, *explosions & remote violence* en *violence against civilians* naar voor.

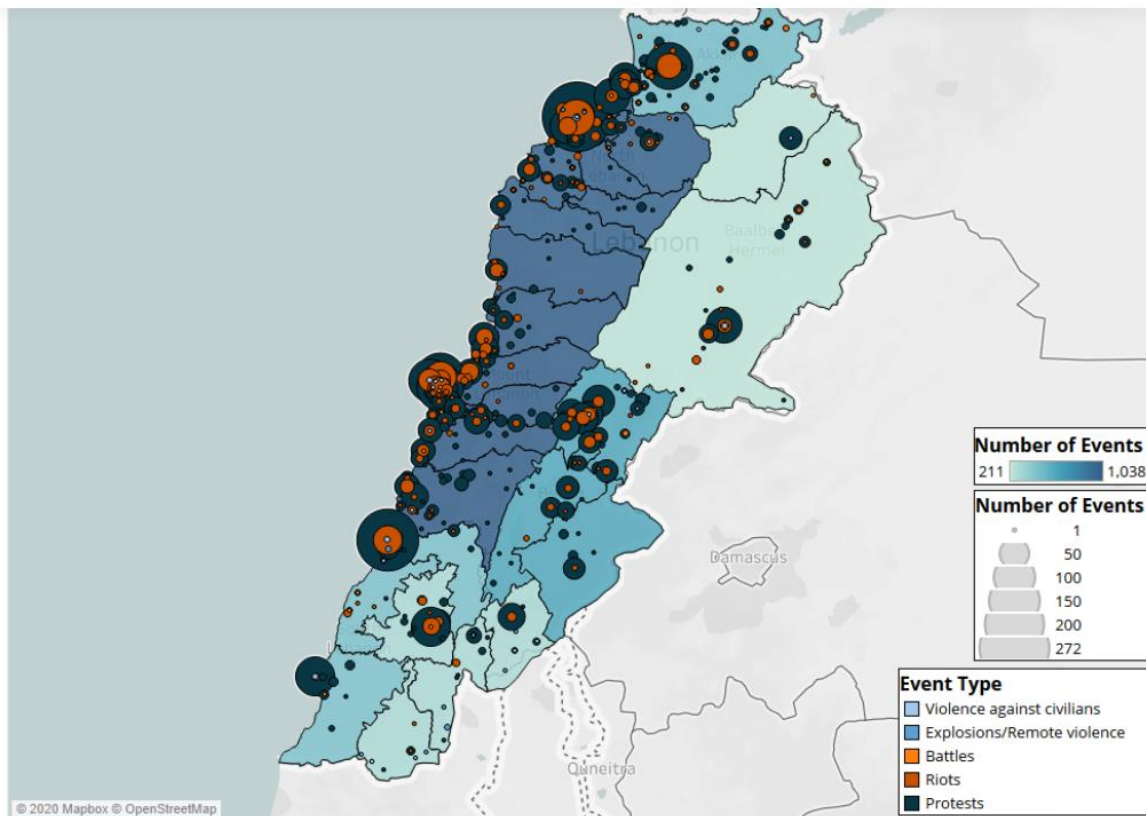

Political disorder in Lebanon, 1 January 2016 – 17 October 2020¹²⁷

Onderstaande kaart van Lebanon Support toont het hoge aantal *protests* en *riots* in 2020 en het lage aantal *violent incidents* (de door ACLED gehanteerde noemer voor de categorieën *battles*, *explosions/remote violence* alsook *violence against civilians*).¹²⁸

¹²⁷ ACLED, 27/10/2020, [url](#)

¹²⁸ ACLED, s.d., [url](#)

Political disorder in Lebanon, October 2019 – October 2020¹²⁹

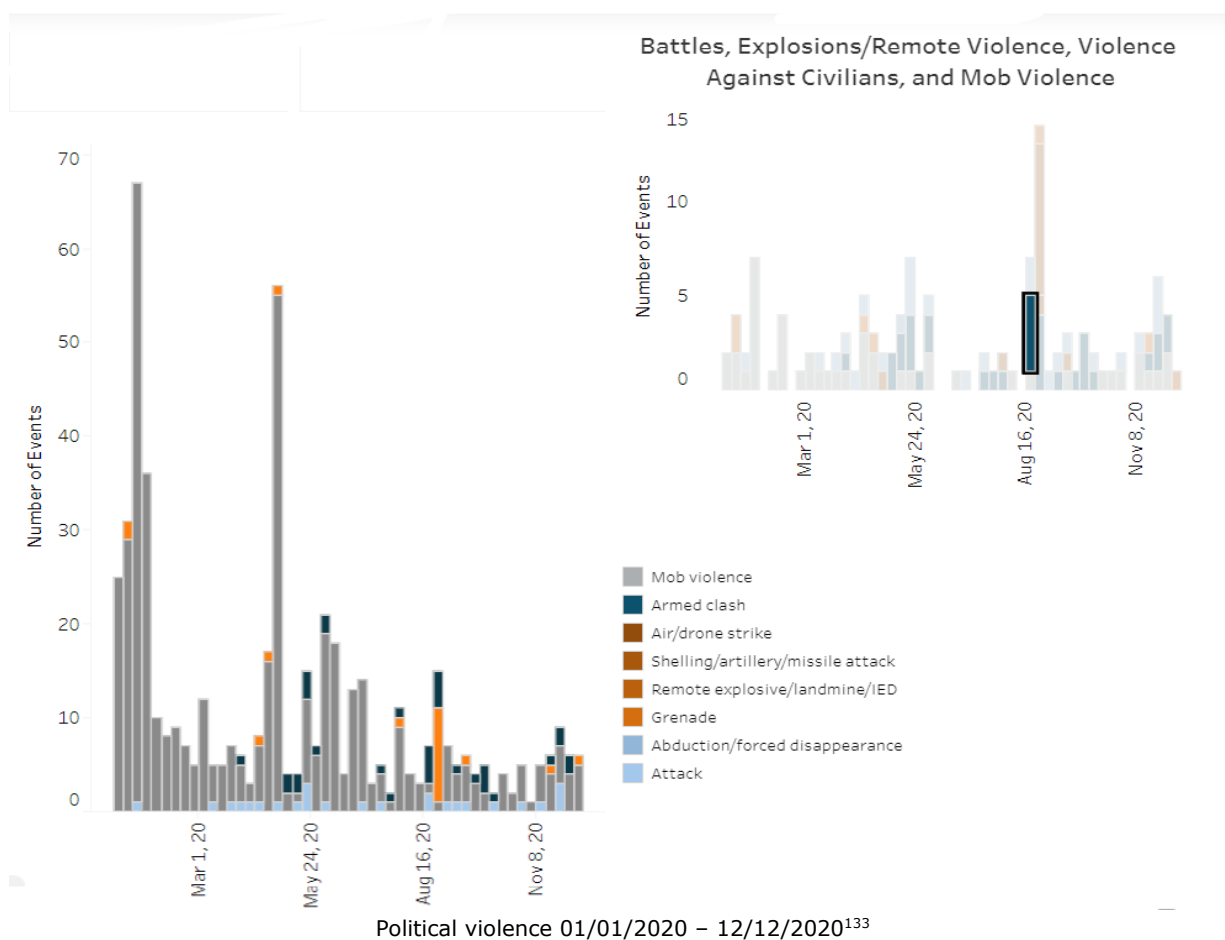
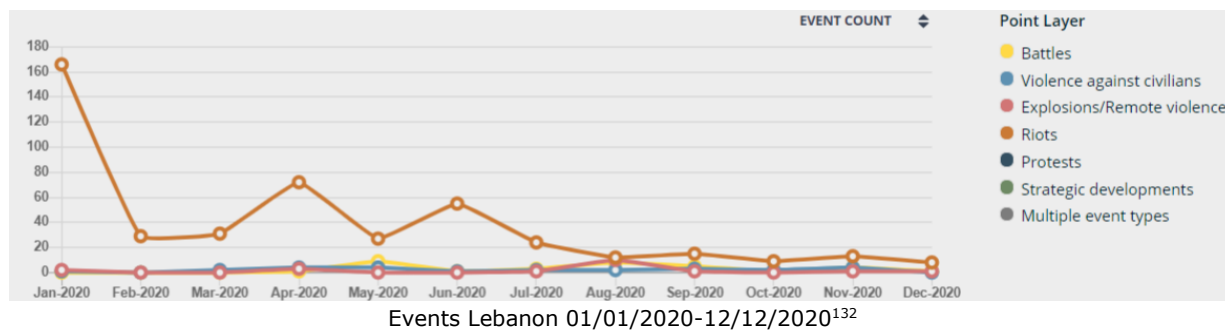
De gegevens van ACLED laten toe om in detail in te gaan op de categorieën *battles*, *explosions & remote violence* en *violence against civilians* alsook de in deze COI Focus evenzeer relevante *riots* en *protests*. ACLED neemt ook andere incidenten op. Deze worden niet in dit hoofdstuk opgenomen. Een volledig overzicht van de verschillende categorieën en subcategorieën van incidenten is terug te vinden in een nota van Cedoca over de methodologie van ACLED.¹³⁰

Voor de periode 1 januari 2020 – 12 december 2020 geeft ACLED onderstaande infografieken voor *violence against civilians*, *explosions/remote violence*, *battles* en *riots*. In totaal vielen volgens ACLED bij 538 incidenten 38 doden. In 2019 waren dit 544 incidenten en 20 doden.¹³¹

¹²⁹ ACLED, 27/10/2020, [url](#)

¹³⁰ CGVS / CGRA - Cedoca, 21/05/2019, [url](#)

¹³¹ ACLED, 12/12/2020, [url](#)

¹³² ACLED, 12/12/2020, [url](#)

¹³³ ACLED, 12/12/2020, [url](#)

Zonder de *riots* en *protests* was in totaal sprake van 77 *violent incidents*, waarvan ACLED er 33 categoriseert als *battles*, 19 als *explosions & remote violence* en 25 als *violence against civilians*.¹³⁴ Het betroffen over het algemeen kleinschalige geïsoleerde incidenten, verspreid over Libanon.¹³⁵

ACLED wijst er op dat de verzamelde gegevens in zekere mate de prioriteiten van de verslaggeving door media en organisaties weerspiegelen en een onderschatting van het geweld zodoende mogelijk is.¹³⁶ In dit hoofdstuk tracht Cedoca een nauwkeuriger beeld te schetsen van de aard, de doelwitten en de intensiteit van het geweld in Libanon, dat verschilt naargelang de regio. De volgende delen bespreken de verschillende types van geweld in de regio's waar geweld gerapporteerd wordt.

4.1. Bekavallei en Akkar

4.1.1. Grensgeweld in de Bekavallei en Akkar

De Bekavallei bestaat uit de provincies Baalbek-Hermel en Beka. Baalbek-Hermel is overwegend sjiitisch en een Hezbollah bolwerk. Beka kent regio's die uit diverse gemeenschappen bestaan.¹³⁷

Na de militaire operatie *Dawn of the outskirts* (*Dawn of the Jurds, Fajr al-Jurud*) op 19 augustus 2017 in de omtrek van Ras Baalbek en Qaa bemant het leger controleposten langs nagenoeg de volledige Syrisch-Libanese grens.¹³⁸ Hezbollah en Syrische troepen controleren de grensregio in Syrië.¹³⁹ Volgens het Libanese veiligheidsapparaat verbeterde bijgevolg de veiligheidssituatie in de grensregio.¹⁴⁰

In de periode maart 2018 – midden 2020 vond volgens de VN-Veiligheidsraad geen enkel geweldincident over de noordelijke en oostelijke grens meer plaats. Er werd door de VN-Veiligheidsraad geen vuurgevecht, luchtaanval, bombardement, raketaanval of inval gerapporteerd.¹⁴¹

Het geweld aan de grens heeft bijna louter betrekking op smokkel (van onder andere wapens en strijders).¹⁴² De grensregio's in de Beka en Akkar blijven economisch gemarginaliseerd, wat de regio afhankelijk maakt van onder andere smokkel, een deel van een oorlogseconomie.¹⁴³ Sinds 2019 voerde het Libanese leger verschillende anti-smokkel operaties uit aan de noordelijke en oostelijke grens. Tijdens de verslagperiode sloten veiligheidstroepen een tiental kleine illegale grensovergangen en bruggen in de regio Hermel, richtten controleposten op en arresteerden verschillende smokkelaars.¹⁴⁴

Op 16 juli 2020 was voor het eerst weer sprake van geweld over de grens. Er ontstonden schermutselingen tussen Syrische smokkelaars in Qasr (Beka) en Syrische veiligheidsagenten aan de grens. Het Libanese leger zond patrouilles naar de regio ter versterking van het Syrische

¹³⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#)

¹³⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#)

¹³⁶ ACLED, 10/04/2019, [url](#)

¹³⁷ OCHA, 09/2018, [url](#)

¹³⁸ CSIS (Nerguizian A.), 04/10/2017, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#)

¹³⁹ Asharq al-Awsat, 30/08/2017, [url](#); European University Institute (Mouawad J.), 03/2018, [url](#)

¹⁴⁰ UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); Security Council, 16/11/2017, [url](#); UN Security Council, 16/10/2017, [url](#)

¹⁴¹ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#)

¹⁴² The Daily Star, 23/06/2018, [url](#); UN Security Council, 15/10/2018, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018 [url](#)

¹⁴³ European University Institute (Mouawad J.), 03/2018, [url](#)

¹⁴⁴ UN Security Council, 20/10/2020, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, [url](#)

veiligheidspersoneel. Een Syrische agent liet het leven en een andere raakte gewond bij de confrontatie.¹⁴⁵

Op 30 juli 2020 schoot de politie een burger neer die deelnam aan een straatprotest en het in brand steken van banden in Wadi Khaled nadat een aantal schapen in beslag waren genomen in een anti-smokkeloperatie.¹⁴⁶ Ook ontstaat in de grensregio nog geweld naar aanleiding van raids of arrestaties door het leger.¹⁴⁷ Op 13 juli 2020 schoten onbekenden een Libanese soldaat dood in Zahleh.¹⁴⁸ In de nasleep van de aanslag op 21 augustus 2020 (zie 3.1) werden 26-27 september 2020 bij een twee dagen durende veiligheidsoperatie in de grensregio Wadi Khaled (provincie Akkar) dertien strijders gedood en vijftien gearresteerd. De strijders hanteerden geweren en raketgranaten. Twee Libanese soldaten en een belager kwamen om bij de beschieting van een legerpost in Minniyeh.¹⁴⁹

4.1.2. Crimineel geweld in de regio Baalbek-Hermel

Ten gevolge van het zwakke staatsgezag, illegaal wapenbezit, de militiecultuur en het uitblijven van ontwikkelingsprojecten in de Beka is het crimineel geweld er hoog.¹⁵⁰ Vooral de regio Baalbek-Hermel wordt beschouwd als een machtsbasis voor criminelen en voortvluchtigen die er beschermd worden door een militie of dominante familie in de regio.¹⁵¹ Het is een Hezbollah-zone die grotendeels aan het staatsgezag ontsnapt. Het aantal individuele geweldincidenten (schietpartijen, disputen, diefstallen, moorden, ontvoeringen) is er het hoogste van heel Libanon.¹⁵² Er opereren verschillende families, clans en bendes met criminele inslag.¹⁵³

Tijdens de verslagperiode resulteerden verschillende persoonlijke disputen en afrekeningen tussen families en clans in schietpartijen. Van midden maart tot midden juli 2020 lieten volgens de VN-Veiligheidsraad 33 personen hierbij het leven en raakten er 73 gewond. Bij 9 van de geweldincidenten werden raketgranaten gehanteerd.¹⁵⁴ Op 22 augustus 2020 alsook op 4 december 2020 kwam een Syrische burger om door een verdwaalde kogel tijdens een schietgevecht tussen clans.¹⁵⁵

In de loop van 2019 en 2020 vielen eveneens verschillende doden tijdens militaire raids in de regio Baalbek-Hermel. Onder de slachtoffers bevinden zich soldaten alsook geviseerde criminelen.¹⁵⁶ Op 29 februari 2020 werd een soldaat doodgeschoten en aan andere verwond in Shawaghir (Hermel). Op 29 maart 2020 doodde het Libanese leger een verdachte in Makneh ten noorden van Baalbek en nam het drugs in beslag.¹⁵⁷

¹⁴⁵ UN Security Council, 20/12/2020, [url](#)

¹⁴⁶ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#)

¹⁴⁷ UN Security Council, 20/10/2020, [url](#); UN Security Council, 21/05/2018, [url](#); ACLED, s.d. [url](#); CSKC, 30/11/2018, [url](#); CSKC, 02/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#)

¹⁴⁸ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#)

¹⁴⁹ Arab News, 28/09/2020, [url](#); TDS, 27/09/2020, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#); Xinhua Net, 27/09/2020, [url](#); ACLED, 26/09/2020, [url](#); UN Security Council, 20/10/2020, [url](#)

¹⁵⁰ Asharq Al-Awsat, 22/09/2019, [url](#); The Washington Institute for Near East Policy, 06/03/2017, [url](#); Salloukh B.F., 03/2017, [url](#); UNDP, 03/2017, [url](#); The Daily Star, 09/02/2017, [url](#); The Daily Star, 08/09/2014, [url](#)

¹⁵¹ Asharq Al-Awsat, 03/10/2018, [url](#); CSKC, 02/2019, [url](#)

¹⁵² Asharq Al-Awsat, 22/09/2019, [url](#); Asharq Al-Awsat, 29/09/2018, [url](#); CSKC, 02/2019, [url](#)

¹⁵³ OSAC, 05/07/2020, [url](#)

¹⁵⁴ UN Security Council, 14/07/2020, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#)

¹⁵⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#)

¹⁵⁶ TDS, 10/06/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#); ACLED, s.d. [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); ACLED, 19/12/2019, [url](#)

¹⁵⁷ UN Security Council, 14/07/2020, [url](#)

Sinds het begin van de Syrische burgeroorlog zijn er ontvoeringen in de Bekavallei.¹⁵⁸ In 2019 was sprake van minstens 6 ontvoeringen, de meeste in ruil voor losgeld.¹⁵⁹ Op 12 mei 2020 werd een Syrische vrouw en haar kind op straat in Zahleh ontvoerd door een onbekende groep. Zij werd later die dag vrijgelaten.¹⁶⁰ Begin juni 2020 gijzelde een gewapende bende 23 personen (Syriërs) in ruil voor losgeld in de stad Brital. De Libanese militaire inlichtingendienst bevrijdde hen twee weken later met een raid op de twee plaatsen waar ze werden vastgehouden. Een dader (Syriër) werd hierbij gedood, een andere (Libanees) gearresteerd.¹⁶¹ Op 19 augustus 2020 werd de burgemeester van een wijk in Hermel ontvoerd door gewapende mannen aan wie hij geld verschuldigd zou zijn.¹⁶²

Ook in Akkar, een relatief nieuwe provincie waarvan de overheidsinstellingen en ordediensten nog niet ten volle zijn uitgebouwd, is het niveau van crimineel geweld hoog.¹⁶³ Het gouvernement Akkar vormt een van de meest achtergestelde plattelandsregio's in Libanon. Het is overwegend soennitisch gebied met ook christelijke, alawitische en sjiiitische gemeenschappen.¹⁶⁴ Op 15 juli 2020 raakte de broer van de burgemeester van het dorp Qachlaq er gewond nadat hij door onbekenden beschoten werd.¹⁶⁵

4.2. Tripoli

4.2.1. Sociale onrust

Tripoli is de hoofdstad van het gouvernement Noord en de op één na grootste stad van het land. De stad gaat gebukt onder verwaarlozing door de staat. De soennitische meerderheid voelt er zich achtergesteld.¹⁶⁶ Sociale onrust uitte zich het voorbije decennium in betogingen, sit-ins en wegblokkades.¹⁶⁷ Er heerst volgens verscheidene persberichten een algemeen gevoel dat de soennitische gemeenschap de prijs betaalt voor de strijd tegen IS. De gevangenis Roumieh, de grootste van het land, wordt overwegend bevolkt door soennitische moslims, terwijl de indruk heerst dat sjiieten van Hezbollah ongestraft misdrijven kunnen begaan.¹⁶⁸

Naarmate de inwoners in toenemende armoede verzeilden, gingen de demonstraties in Tripoli meer gepaard met geweld. Zoals elders in Libanon reageerden de Libanese ordediensten het laatste kwartaal van 2019 en 2020 in Tripoli met geweld tegen betogers, waarbij gewonden en een paar doden vielen.¹⁶⁹ Eind maart 2020 stierf opnieuw een demonstrant in Tripoli na een beschieting door

¹⁵⁸ Asharq Al-Awsat, 22/09/2019, [url](#); Enab Baladi, 17/09/2019, [url](#); Asharq Al-Awsat, 29/09/2018, [url](#); CSKC, 31/01/2018, [url](#); CSKC, s.d., [url](#); OSAC, 27/03/2018, [url](#); HRW, 02/05/2013, [url](#); ICG, 22/11/2012, [url](#); UNDP, 03/2017, [url](#); The Daily Star, 23/01/2017, [url](#); Naharnet, 20/01/2017, [url](#); The Daily Star, 08/09/2014, [url](#); The Daily Star (Al-Fakih R.), 03/08/2013, [url](#); UN Security Council, 28/04/2017, [url](#); CSKC, 01/01/2018, [url](#); The Daily Star, 14/06/2018, [url](#); The Syrian Observer, 23/02/2018, [url](#)

¹⁵⁹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#); Asharq Al-Awsat, 22/09/2019, [url](#); Enab Baladi, 17/09/2019, [url](#)

¹⁶⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#)

¹⁶¹ The 961 (Yassine H.), 15/06/2020, [url](#); Lebanese army, 14/06/2020, [url](#)

¹⁶² Naharnet, 19/08/2020, [url](#)

¹⁶³ The Daily Star, 09/02/2017, [url](#)

¹⁶⁴ OCHA, 10/2018, [url](#)

¹⁶⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#)

¹⁶⁶ Carnegie Middle East Center, 27/03/2018, [url](#)

¹⁶⁷ Middle East Eye, 31/01/2019, [url](#); ACLED, s.d. [url](#); The Daily Star, 08/07/2015, [url](#); UNHCR, 06/2015, [url](#)

¹⁶⁸ The Jamestown Foundation (Devereux A.), 10/09/2019, [url](#); Carnegie Middle East Center, 27/03/2018, [url](#); Al-Monitor (Rizk A.), 16/01/2017, [url](#); BBC News (Sinjab L.), 14/10/2016, [url](#)

¹⁶⁹ ACLED, 27/10/2020, [url](#); Al Jazeera (Azhari T.), 26/10/2019, [url](#); Middle East Eye, 15/12/2019, [url](#); HRW, 20/12/2019, [url](#); Middle East Eye, 18/02/2020, [url](#); UN Security Council, 20/12/2020, [url](#); HRW, 29/04/2020, [url](#); AP News (Hatoum B.), 28/04/2020, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, [url](#)

ordetroepen.¹⁷⁰ Op 27 april 2020 leidde een hernieuwde confrontatie tussen honderden demonstranten en het leger op het plein al-Nour opnieuw tot de dood van een demonstrant. De volgende avond brachten demonstranten schade toe aan banken en politieauto's en gooiden stenen naar soldaten. Deze beantwoordden het geweld met traangas, rubberkogels, echte kogels en stokslagen.¹⁷¹ Volgens HRW gebruikte het Libanese leger buitensporig geweld. Het Libanese Rode Kruis behandelde 22 gewonden ter plaatse en bracht er 25 naar ziekenhuizen. Onder de soldaten vielen 40 gewonden. Het leger arresteerde 9 betogers.¹⁷²

4.2.2. Sektarisch geweld in de stad

In maart 2014 bracht het leger een militair veiligheidsplan voor Tripoli in uitvoering. Het leger ontplooipte er massaal om een einde te stellen aan de periodieke confrontaties tussen soennitische milities uit de stadswijk Bab al-Tabbaneh, gesteund door Saoedi-Arabië, en alawitische strijders uit de aangrenzende stadswijk Jabal Mohsen, die banden hebben met Hezbollah en de regerende klasse in Syrië. Aangezien de gevechten plaatsvonden in woonwijken bevonden zich hieronder relatief veel burgerslachtoffers.¹⁷³ In de stad zelf werden controleposten en *blast walls* (scherfmuren) opgezet.¹⁷⁴ Er vonden sindsdien geen grote confrontaties meer plaats en ook tijdens de verslagperiode hield het staakt-het-vuren stand.

Na een dubbele zelfmoordaanslag op een café in de alawitische wijk Jabal Mohsen op 10 januari 2015 waarbij minstens negen doden vielen en waar JN van verdacht wordt¹⁷⁵, werd het veiligheidsplan verder slechts op de proef gesteld door een aantal sporadische geweldincidenten veroorzaakt door individuen.¹⁷⁶

4.3. Beiroet

4.3.1. Sociale onrust

Demonstraties in Beiroet leidden sinds eind 2019 tot confrontaties met de veiligheidsdiensten.¹⁷⁷ Hierbij vielen honderden gewonden, zo ook tijdens de verslagperiode.¹⁷⁸ Ook was sprake van toenemende sociale onrust en sektarisch geweld in Beiroet tijdens de verslagperiode. In mei 2020 onttaarde een machtsstrijd tussen Saad Hariri en diens broer Bahaa in een schietgevecht tussen hun respectievelijke aanhangers in de wijk Tariq al Jdideh.¹⁷⁹ Op 6 juni 2020 braken bij een antiregeringsdemonstratie in Beiroet gewapende confrontaties uit tussen aanhangers van de Future Movement en aanhangers van Amal en Hezbollah, die een contrademonstratie organiseerden naar aanleiding van de onenigheid over de eis tot ontwapening van Hezbollah. De demonstraties ontaarden

¹⁷⁰ ACLED, 27/10/2020, [url](#)

¹⁷¹ UN Security Council, 20/12/2020, [url](#); HRW, 29/04/2020, [url](#); ACLED, 27/10/2020, [url](#); AP News (Hatoum B.), 28/04/2020, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#)

¹⁷² HRW, 29/04/2020, [url](#)

¹⁷³ Al-Monitor Lebanon Pulse (Chararah N.), 12/12/2013, [url](#)

¹⁷⁴ The Wall Street Journal (Trofimov Y.), 22/10/2014, [url](#); Wood J., 06/04/2015, [url](#)

¹⁷⁵ Al-Monitor (Rizk A.), 16/01/2017, [url](#); Middle East Eye, 11/01/2015, [url](#); ISW (Cafarella J.), 05/03/2015, [url](#)

¹⁷⁶ UNHCR, 06/2015, [url](#); UN Security Council, 07/10/2015, [url](#); Reuters, 23/02/2020, [url](#)

¹⁷⁷ ICG (Wimmen H.), 22/01/2020, [url](#); ACLED, 05/01/2020, [url](#); AP, 19/01/2020, [url](#); HRW, 17/01/2020, [url](#)

¹⁷⁸ UN Security Council, 20/12/2020, [url](#); AI, 11/08/2020, [url](#); ACAPS, 25/08/2020, [url](#); HRW, 26/08/2020, [url](#); ICG (Wimmen H.), 22/01/2020, [url](#); AP, 19/01/2020, [url](#); ICG (Wimmen H.), 22/01/2020, [url](#); Reuters, 19/01/2020, [url](#); OHCHR, 21/01/2020, [url](#); AI, 23/01/2020, [url](#); AI, 23/01/2020, [url](#); OHCHR, 21/01/2020, [url](#); UN Security Council, 28/02/2020, [url](#)

¹⁷⁹ ACLED, [url](#), 13/06/2020

snel in sektarisch geweld. De spanningen stegen nog na inmenging van het leger en ISF die de twee groepen trachtten te scheiden met traangas. In totaal raakten 25 soldaten en 48 burgers gewond.¹⁸⁰ Op 3 juli 2020 vielen onbekenden een politiek activist aan nadat hij de locatie van een interview verliet in Beiroet.¹⁸¹

Bij de protesten in Beiroet ten gevolge van de explosie op 4 augustus 2020 gebruikten de ordediensten volgens HRW en Amnesty International opnieuw buitensporig geweld in het neerslaan van de demonstraties. Het Libanese leger en veiligheidsdiensten, waaronder personen in burger, schoten moedwillig en roekeloos op demonstranten met metalen pellets, rubber- en echte kogels, gooiden met traangasflessen, deelden stokslagen uit en gebruikten traangas.¹⁸² In totaal raakten 728 burgers (zowel demonstranten als dokters die hulp verleenden) gewond bij de protesten tussen 8 en 11 augustus 2020 in centrum Beiroet. Hiervan werden er 160 overgebracht naar het ziekenhuis.¹⁸³

Bij de explosie raakte 40 % van Beiroet zwaar beschadigd.¹⁸⁴ Meer dan 40.000 gebouwen (200.000 wooneenheden) liepen schade op of zijn vernield.¹⁸⁵ Ongeveer 300.000 personen raakten ontheemd.¹⁸⁶

Op 27 augustus 2020 braken in Khaldah, ten zuiden van Beiroet en behorend tot Mount Lebanon, gewapende confrontaties uit tussen een lokale militie enerzijds en lokale aanhangers van Hezbollah en Amal anderzijds. Twee personen lieten hierbij het leven. De kalmte keerde weer nadat het Libanese leger tussenkwam.¹⁸⁷

Op 7 september 2020 liet een persoon het leven en raakten er twee gewond bij gevechten met machinegeweren en raketgranaten tussen jongeren van twee families in de wijk Tariq al Jdideh in Beiroet. Het Libanese leger kwam tussen en arresteerde de betrokkenen.¹⁸⁸

Begin december 2020 vielen aanhangers van Hezbollah op de universiteit Saint Joseph studenten behorend tot de christelijke partij Forces Libanaises aan met messen, stenen, stokken en bommen naar aanleiding van de studentenverkiezingen op de campus.¹⁸⁹

4.3.2. De zuidelijke buitenwijken

Tussen augustus 2013 en juni 2014 vond een golf van aanslagen plaats in Dahiyya, de zuidelijke buitenwijken van Beiroet onder controle van Hezbollah, waarbij meer dan 70 doden vielen, waarvan een meerderheid burgers.¹⁹⁰

Dahiyya is een regio van 28 km² met een half miljoen inwoners. Het omvat de wijken Bir al-Abed, Ghobeiry, Chuya, Haret Hraik, Burj Al Barajneh, Marije, Ar-Ruwais en Laylake. Sinds de oorlog van juli 2006 heeft Hezbollah er haar controle en macht op een ongeziene manier weten uit te breiden, zonder enige interventie of tegenkracht vanwege de officiële Libanese autoriteiten. De door Hezbollah

¹⁸⁰ ACLED, [url](#), 13/06/2020; UN Security Council, 20/12/2020, [url](#)

¹⁸¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#)

¹⁸² AI, 11/08/2020, [url](#); HRW, 26/08/2020, [url](#).

¹⁸³ ACAPS, 25/08/2020, [url](#); HRW, 26/08/2020, [url](#)

¹⁸⁴ Al Arabiya, 22/08/2020, [url](#)

¹⁸⁵ ACAPS, 22/09/2020, [url](#); OCHA, 25/08/2020, [url](#)

¹⁸⁶ OCHA, 28/08/2020, [url](#); ACAPS, 25/08/2020, [url](#); UNDP, 16/09/2020, [url](#); Center for Disaster Philanthropy, 10/09/2020, [url](#)

¹⁸⁷ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#)

¹⁸⁸ Al Arabiya News (Alami M.), 09/09/2020, [url](#); UN Security Council, 20/10/2020, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#)

¹⁸⁹ Naharnet, 02/12/2020, [url](#); ACLED, 05/12/2020, [url](#)

¹⁹⁰ ICG, 20/07/2015, [url](#); IRIN, 26/03/2014, [url](#); The Wall Street Journal (Knickmeyer E.), 26/06/2014, via: [url](#); AOAV (Hitchcock C.), 13/11/2015, [url](#)

bestuurde politie en veiligheidsorganisatie ontsnappen er volledig aan het Libanese staatsgezag, zo stelt onder meer experte Erminia Chiara Calabrese.¹⁹¹ Als gevolg van de aanslagen nam Hezbollah extra veiligheidsmaatregelen en werd Dahiyya, dat reeds beschouwd werd als een staat-in-de-staat, een sterk bewaakte Hezbollah-vesting. Gewapende patrouilles maken deel uit van het dagelijks leven, zeker tijdens politieke en religieuze evenementen.¹⁹²

Na een zware aanslag in november 2015 vonden geen terroristische aanslagen meer plaats in Beiroet. Hezbollah verstrengde na deze aanslag zichtbaar de veiligheidsmaatregelen in Dahiyya, bemande er controleposten en sloot een aantal toegangswegen met muren af, zo bericht onder meer analist Nicolas Blanford.¹⁹³

De voorbije jaren was het crimineel- en bendege geweld, ten gevolge van de afwezigheid van de staat, de militiecultuur en het uitblijven van ontwikkelingsprojecten, ook in de zuidelijke buitenwijken hoog.¹⁹⁴

Op 25 augustus 2019 crashte een met explosieven geladen Israëliëse drone in de wijk Mouawad - Madi in de Dahiyya en ontplofte er een andere in de lucht in dezelfde regio. Dit veroorzaakte materiële schade. Volgens Hezbollah werd hun mediadiens getroffen.¹⁹⁵ De drones vlogen over de luchthaven van Beiroet en waren gericht op de zuidelijke buitenwijken.¹⁹⁶

4.4. Sidon

De voorbije jaren en in de verslagperiode bleef het overwegend kalm in het overwegend soennitische Sidon (Saida), de op twee na grootste stad van Libanon.

Ook in Sidon concentreerden zich tijdens de verslagperiode regelmatige demonstraties.¹⁹⁷ Het Committee of Lawyers in Defense of Protesters, een groep die ontstond naar aanleiding van de massale protestbeweging, stelt dat zeven gearresteerde demonstranten op beschuldiging van het aanvallen van militairen begin mei 2020 onderworpen werden aan elektrocutie en slagen in een lokale militaire gevangenis.¹⁹⁸

Begin augustus 2020 viel een dode bij een lokaal gevecht met vuurwapens en stokken tussen Amal en Hezbollah in het zuidelijke dorp Loubnieh nabij Sidon. Dit gevecht zou ontstaan zijn nadat Hezbollah-leden een sjeik verbonden aan Amal vermoordden naar aanleiding van een conflict over spandoeken voor *Ashura*. Er vielen in totaal tien gewonden. Het Libanese leger kwam tussen om de orde te herstellen.¹⁹⁹

Op 9 augustus 2020 vielen twee personen een soennitische *mufti* uit de zuidelijke stad Tyre aan in Sidon. Volgens een parlements lid die anoniem wenst te blijven behoorden de daders tot de Libanese Resistance Brigades.²⁰⁰

¹⁹¹ IRB, 06/11/2018, [url](#); Calabrese E. C., 2016; USDOS, 20/04/2018, [url](#)

¹⁹² IRB, 06/11/2018, [url](#); Al-Monitor, 26/08/2013 [url](#); Naharnet, 21/08/2013, [url](#)

¹⁹³ Salloukh B.F., 03/2017, [url](#); Now Media (Blanford N.), 07/07/2016, [url](#)

¹⁹⁴ The Daily Star, 31/03/2015, [url](#); The Washington Institute for Near East Policy, 06/03/2017, [url](#)

¹⁹⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); RFE/RL, 25/08/2019, [url](#)

¹⁹⁶ RFE/RL, 25/08/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#)

¹⁹⁷ TDS (Zaatari M.), 05/06/2020, [url](#); Al Jazeera (Azhari T.), 04/05/2020, [url](#); ACLED, 27/10/2020, [url](#)

¹⁹⁸ Al Jazeera (Azhari T.), 04/05/2020, [url](#); ACLED, 27/10/2020, [url](#)

¹⁹⁹ TDS (Zaatari), 21/08/2020, [url](#); Al Arabiya News (Alami M.), 09/09/2020, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#)

²⁰⁰ Al Arabiya News (Alami M.), 09/09/2020, [url](#)

4.5. Zuid-Libanon

Met Zuid-Libanon wordt over het algemeen bedoeld op de regio ten zuiden van de rivier Litani tot aan de Israëlische grens.²⁰¹ Deze overwegend sjiiitische (Hezbollah) regio, waar de interim-vredesmacht UNIFIL opereert, is een militaire zone. VN-Resolutie 1701, die een einde stelde aan de oorlog in 2006 tussen Hezbollah en Israël, voorziet in de ontplooiing van een 15.000 man sterke vredesmacht, naast een even groot aantal Libanese troepen. De huidige UNIFIL-troepenmacht bedraagt 10.275 manschappen.²⁰² Indien de vijandigheden tussen Israël en Hezbollah opnieuw zouden opflaaien, kan UNIFIL optreden volgens haar, weliswaar erg beperkte, mandaat in het kader van resolutie 1701.²⁰³ Sinds september 2007 voert UNIFIL gezamenlijke patrouilles en operaties uit met het Libanese leger en bemannen ze een aantal gezamenlijke controleposten.²⁰⁴ Sinds de oorlog in 2006 geniet Zuid-Libanon van de langste periode van kalmte die het gekend heeft sinds een halve eeuw.²⁰⁵ Het gerapporteerd geweld is er over het algemeen ook lager dan in de zes overige Libanese provincies.²⁰⁶

Na de nagenoeg volledige terugtrekking van het Israëlisch leger en de ontplooiing van Libanese manschappen en UNIFIL-troepen langsheen de Blauwe Linie begin oktober 2006 onthouden beide partijen zich volgens de VN-Veiligheidsraad van grote militaire offensieven, enkele gewapende incidenten buiten beschouwing gelaten.²⁰⁷ Wel blijft Israël volgens de VN-Veiligheidsraad het Libanese luchtruim schenden door nagenoeg dagelijks al dan niet bemande vluchten uit te voeren over de bestandslijn.²⁰⁸ Er werd weinig vooruitgang geboekt in die kwesties die vitaal zijn voor het bereiken van een permanente wapenstilstand. Hezbollah schendt het wapenembargo en Israël is nog steeds aanwezig in de Shebaa Farms.²⁰⁹

De laatste doden op Libanees grondgebied binnen de conflictsituatie tussen Israël en Hezbollah vielen in januari 2015.²¹⁰ UNIFIL houdt maandelijks tripartite bijeenkomsten met vertegenwoordigers van het Libanese en Israëlische leger om te verhinderen dat de spanningen ontaarden in geweld.²¹¹ De spanningen bereikten een hoogtepunt nadat een Israëlische drone crashte en een andere ontplofte in Beiroet op 25 augustus 2019 (zie punt 4.3.2).²¹² Volgens het Libanese ministerie van Defensie betrof dit de meest ernstige inbreuk op VN-resolutie 1701 sinds de oorlog in 2006.²¹³ Op 1 september 2019 schoot Hezbollah als vergelding drie antitankkraketten af op een Israëlisch legervoertuig met daarin vijf Israëlische soldaten ten zuiden van de Blauwe Linie. Als reactie hierop vuurde het IDF artillerie af

²⁰¹ Zie kaart in bijlage 4

²⁰² UN Security Council, 14/07/2020, [url](#)

²⁰³ UN Security Council, 11/8/2006, [url](#)

²⁰⁴ UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); UN Security Council, 27/06/2008, [url](#)

²⁰⁵ ICG (Wimmen H.), 09/10/2019, [url](#); The Washington Institute for Near East Policy (Ghaddar H., Levitt M.), 04/10/2018, [url](#); The Christian Science Monitor (Blanford N.), 22/03/2018, [url](#)

²⁰⁶ OCHA, 10/2018, [url](#)

²⁰⁷ UN Security Council, 20/10/2020, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); UN Security Council, 16/11/2017, [url](#)

²⁰⁸ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#)

²⁰⁹ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); OCHA, 10/2018, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#)

²¹⁰ Landinfo, 19/12/2016, [url](#)

²¹¹ The Christian Science Monitor (Blanford N.), 22/03/2018, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#)

²¹² UN Security Council, 18/11/2019, [url](#)

²¹³ UN Security Council, 15/10/2019, [url](#)

op 50 Hezbollah-posities in de regio waarvan de raket afkomstig was, waaronder Maroun ar Ras. Er vielen geen gewonden en UNIFIL pleegde dringend overleg met het Libanese en Israëlsche leger.²¹⁴

Israëlsche luchtaanvallen op Hezbollah-doelwitten beperken zich voor het overige tot het Syrische strijdtoneel.²¹⁵ Daar viel het Israëlsche leger tientallen keren wapenopslagplaatsen en -konvoien aan waarbij het naar eigen zeggen wapentransfers van Iran naar Hezbollah wil verhinderen.²¹⁶ Hezbollah reageert hierop slechts met retoriek waarin stevast de boodschap vervat zit dat het zelf de vijandigheden aan de frontlijn niet zal opstarten.²¹⁷ Geen van beide partijen heeft volgens internationale en Libanese analyses belang bij een nieuwe oorlog.²¹⁸ Een hernieuwde oorlog zou bovendien op een veel grotere schaal worden uitgevochten dan deze in 2006, met inmenging van Iran en Syrië. Zowel Israël als Hezbollah breidden hun wapenarsenaal uit en Hezbollah zou vanuit Syrië raketten en drones kunnen afvuren.²¹⁹

Bovenstaande strategie, het aanvallen van de wapenbevoorradingslijnen van Hezbollah uit Syrië, zal volgens ICG niet langer voldoende zijn voor Israël nu het stelt aanwijzingen te hebben dat Hezbollah zelf raketten en drones produceert in Libanon. ICG verwacht daarom meer en meer wederzijdse kleine vergeldingsacties met raketten en drones naarmate Israël zal proberen de wapenproductie te verstoren.²²⁰ Volgens experts blijft binnen dit evenwicht door wederzijdse afschrikking een risico op misrekening en dus op het uitbreken van oorlog bestaan.²²¹

Tijdens de verslagperiode stegen de spanningen langs de Blauwe Lijn.²²² Op 17 april 2020 vuurde het IDF 20 vuurpijlen af die volgens UNIFIL allen ten zuiden van de bestandslijn neerkwamen in de regio Mais al-Jabal, Yaroun en Aita Shaab. Het deed dit nadat het activiteiten ten zuiden van het technische hek zou gesignaleerd hebben. UNIFIL bemiddelde, maande aan tot kalmte en patrouilleerde in de regio.²²³ Op 17 mei 2020 beschoot het IDF een herder in Kfar Shuba die zwaar gewond raakte nadat hij volgens het IDF de bestandslijn zou hebben overgestoken. Dit bleek na een gemeenschappelijk onderzoek door het Libanese leger en UNIFIL niet het geval.²²⁴

²¹⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#);

²¹⁵ UN Security Council, 20/10/2020, [url](#); Middle East Institute (Blanford N.), 11/2017, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Shabb B.), 21/09/2017, [url](#); Al-Monitor (Hashem A.), 12/10/2017, [url](#)

²¹⁶ Al-Monitor (Alami M.), 03/03/2018, [url](#); Al Jazeera, 09/09/2017, [url](#); Al-Monitor (Macaron J.), 02/11/2017, [url](#)

²¹⁷ Al-Monitor, 23/04/2018, [url](#); The Jamestown Foundation (Plaw A.), 10/11/2017, [url](#)

²¹⁸ ICG (Wimmen H.), 09/10/2019, [url](#); Al-Monitor (Macaron J.), 01/02/2019, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Shabb B.), 21/09/2017, [url](#); Middle East Institute (Blanford N.), 11/2017, [url](#); Al-Monitor, 15/11/2017, [url](#); The Washington Institute for Near East Policy (Pollak N.), 08/2016, [url](#); ICG, 14/03/2017, [url](#); Now Media (Blanford N.), 22/04/2016, [url](#); Middle East Eye, 29/01/2015, [url](#); The Daily Star (Blanford N.), 30/01/2015, [url](#)

²¹⁹ The Christian Science Monitor (Blanford N.), 22/03/2018, [url](#); ICG (Wimmen H.), 09/10/2019, [url](#); Al-Monitor (Alami M.), 03/03/2018, [url](#); Al-Monitor (Hashem A.), 12/10/2017, [url](#); The Jamestown Foundation (Plaw A.), 10/11/2017, [url](#); Middle East Institute (Blanford N.), 11/2017, [url](#); ICG, 10/11/2017, [url](#); Congressional Research Service (CRS) (Humud C.E.), 09/11/2017, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Shabb B.), 21/09/2017, [url](#); Al-Monitor, 15/11/2017, [url](#)

²²⁰ ICG (Wimmen H.), 09/10/2019, [url](#)

²²¹ ICG (Wimmen H.), 09/10/2019, [url](#); Brookings (Byman D.L.), 07/09/2018, [url](#); ICG, 09/05/2018, [url](#); The Arab Weekly (Blanford N.), 18/02/2018, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Shabb B.), 21/09/2017, [url](#); Middle East Institute (Blanford N.), 11/2017, [url](#); Al-Monitor (Alami M.), 21/11/2017, [url](#); The Arab Weekly (Blanford N.), 03/05/2017, [url](#)

²²² UN Security Council, 14/07/2020, [url](#)

²²³ TDS (Zaatari), 18/04/2020, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, [url](#)

²²⁴ UN Security Council, 14/07/2020, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#)

In juli 2020 stegen de spanningen nadat een Israëlische luchtaanval een Hezbollah-strijder in Syrië (Damascus) doodde.²²⁵ Op 27 juli 2020 vuurde het IDF mortiergranaten en enkele tankgranaten af op de grensregio Kfar Shuba en Bastrah nadat, volgens het IDF, Hezbollah-strijders daar Israël zouden hebben trachten binnenkomen. Er werden geen slachtoffers gemeld.²²⁶ Op 25 augustus 2020 opende Hezbollah bij wijze van vergelding het vuur op Israëlische troepen in de Israëlische regio Manara. Daags hierna trof een spervuur van Israëlische vergeldingsgranaten de observatieposten van Hezbollah in gebieden nabij de zuidelijke grens. Er zijn geen slachtoffers gemeld, wel materiële schade.²²⁷

Wel startten in oktober 2020 onder toezicht van de VN en VS maritieme onderhandelingen tussen Israël en Libanon over betwiste zee grenzen. Dit is volgens analist Andrew Devereux voor Jamestown Foundation te danken aan het feit dat Hezbollah aan politiek kapitaal inboette.²²⁸ Naar aanleiding van de gesprekken, die plaatsvonden in Zuid-Libanon, voerde UNIFIL de veiligheidsmaatregelen er op.²²⁹ De tweede ronde van gesprekken die zouden plaatsvinden in december 2020 werden voorlopig opgeschort.²³⁰

In Zuid-Libanon (alsook de zuidelijke buitenwijken van Beiroet en de Bekavallei) vallen soms nog slachtoffers ten gevolge van mijnen en andere niet-geëxplodeerde materialen. Sinds de oorlog in 2006 tussen Hezbollah en Israël vielen hierdoor minstens 40 doden en 300 gewonden.²³¹ Vooral boeren en kinderen zijn hier het slachtoffer van. In de periode 2014-2016 telde de Landmine and Cluster Monitor 3 doden en 37 gewonden.²³² In 2017 vielen 8 doden en 28 gewonden, waarvan de meerderheid burgers en 5 kinderen.²³³ De Landmine and Cluster Monitor maakte geen cijfers bekend voor 2018, 2019 en 2020.²³⁴ Op 23 september 2018 ontplofte een restant van een clusterbom nabij Hula (sector Oost), waarbij een lokale inwoner ernstig gewond raakte.²³⁵

4.6. Palestijnse vluchtelingenkampen

4.6.1. Algemeen

De twaalf Palestijnse vluchtelingenkampen en hun omgeving zijn zones die aan het centrale gezag van de Libanese autoriteiten ontsnappen. De Libanese ordediensten staan enkel in voor de externe veiligheid van de kampen maar moeien zich niet met de interne veiligheid.²³⁶ In de praktijk laten zij de ordehandhaving in de kampen over aan de Palestijnse instanties. Veiligheid wordt enkel gegarandeerd indien er tussen de verschillende politieke fracties binnen een kamp een consensus bestaat. Indien deze consensus verbroken wordt, kunnen er gevechten ontstaan tussen verschillende

²²⁵ Middle East Monitor (MEMO), 22/07/2020, [url](#); AP News (Krauss J.), 26/08/2020, [url](#); ACLED, 27/10/2020, [url](#);

²²⁶ ACLED, 25/07/2020, [url](#); UN Security Council, 20/10/2020, [url](#); AP News (Krauss J.), 26/08/2020, [url](#); ACLED, 27/10/2020, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#)

²²⁷ Reuters, 25/08/2020, [url](#); ACLED, 27/10/2020, [url](#); AP News (Krauss J.), 26/08/2020, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#)

²²⁸ The Jamestown Foundation (Devereux A.), 23/10/2020, [url](#); TDS, 20/11/2020, [url](#)

²²⁹ TDS (Zaatari M.), 12/10/2020, [url](#)

²³⁰ Al-Monitor, 30/11/2020, [url](#)

²³¹ OSAC, 27/03/2018, [url](#)

²³² Landmine and Cluster Monitor, [laatste update] 13/07/2017, [url](#)

²³³ Naharnet, 08/05/2017, [url](#); Landmine and Cluster Monitor, [laatste update] 19/11/2018, [url](#); UN Security Council, 11/07/2017, [url](#); UN Security Council, 16/11/2017, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#)

²³⁴ Landmine and Cluster Monitor, [laatste update] 19/11/2018, [url](#)

²³⁵ UN Security Council, 15/11/2018, [url](#)

²³⁶ CRS (Humud C.E.), 19/06/2018, [url](#); UNRWA, 10/2017, [url](#); The Daily Star, 06/03/2018, [url](#); USDOS, 20/04/2018, [url](#); Danish Immigration Service, 10/2014, [url](#)

fracties.²³⁷ Sinds 2013 steeg het aantal veiligheidsincidenten in de Palestijnse vluchtelingenkampen licht, mede ten gevolge van de situatie in Syrië alsook door het stijgend aantal Palestijnse vluchtelingen uit Syrië. Zij verblijven over het algemeen bij familieleden in de bestaande en overbevolkte Palestijnse vluchtelingenkampen in Libanon.²³⁸

De voorbije drie jaren was de veiligheidssituatie in de kampen over het algemeen opnieuw relatief kalm, met sporadisch gewapende incidenten. Dit is voor een stuk te danken aan de samenwerking tussen de Palestijnse groeperingen en de Libanese veiligheidsdiensten.²³⁹ Het geweld in de kampen betreft periodieke geïsoleerde geweldsincidenten.

Palestijnse vluchtelingen en organisaties in Libanon bleven officieel bewust aan de zijlijn van de massale protesten tegen het establishment sinds oktober 2019, dit om er niet van beschuldigd te worden deze te hebben aangewakkerd. Dit zou tegen de demonstranten kunnen gebruikt worden. Wel namen honderden Palestijnen bij wijze van steun aan de Libanese bevolking deel aan de betogingen.²⁴⁰

De coronacrisis en de socio-economische gevolgen van de explosie in Beiroet treffen Palestijnse vluchtelingen als kwetsbare groep hard (zie [COI Focus Libanon. De impact van de explosie in Beiroet op 4 augustus 2020](#) en [COI Focus Libanon. De humanitaire en socio-economische situatie Palestijnse vluchtelingen in Libanon](#)).²⁴¹

In de loop van 2020 kwamen Palestijnen op straat tegen het door de Amerikaanse president Donald Trump voorgestelde vredesplan dat het recht op terugkeer voor Palestijnen naar hun land van oorsprong inperkt. Honderden Palestijnen verspreid over heel Libanon namen deel aan de protesten. Bij de verschillende protesten tijdens de verslagperiode werd geen geweld gerapporteerd.²⁴²

Tijdens de verslagperiode bleef de toestand in de Palestijnse vluchtelingenkampen over het algemeen kalm en was slechts sprake van geïsoleerde incidenten van geweld. Een conflict tussen drugsdealers resulteerde in zware vuurgevechten in het kamp Rashidiyah op 8 mei 2020. Hierbij viel een dode (die een gewonde trachtte te helpen) en vijf gewonden. De betrokkenen werden overgeleverd aan het Libanese leger.²⁴³ Op 25 mei 2020 was opnieuw sprake van een schietgevecht in het kamp tussen drie families waarbij een omstaander het leven liet.²⁴⁴ Op 7 juni 2020 kwam een vrouw om en raakte haar kind gewond bij een schietpartij tussen drugsdealers in het kamp Shatilah nabij Beiroet.²⁴⁵ In Ayn al-Hilwah vonden minstens tien schietgevechten plaats.²⁴⁶ Op 28 juli 2020 liep een persoonlijk conflict er op een schietgevecht uit met een dodelijk slachtoffer tot gevolg.²⁴⁷

²³⁷ UNRWA, 10/2017, [url](#); Danish Immigration Service, 10/2014, [url](#)

²³⁸ CSKC, 13/01/2019, [url](#); UN Security Council, 26/06/2013, [url](#)

²³⁹ UN Security Council, 21/05/2018, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); CSKC, 04/03/2018, [url](#); Al-Bawaba, 25/03/2018, [url](#); Al Masdar News (Aboufadel L.), 08/03/2018, [url](#); CSKC, 17/03/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 14/10/2017, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); CSKC, s.d., [url](#); Security Council, 16/11/2017, [url](#); UN Security Council, 16/10/2017, [url](#); Naharnet, 30/04/2017, [url](#); Naharnet, 08/05/2017, [url](#); UN Security Council, 28/04/2017, [url](#); UK Home Office, 06/2018, [url](#); UN Security Council, 21/05/2018, [url](#)

²⁴⁰ TDS, 28/10/2019, [url](#)

²⁴¹ UN Security Council, 20/12/2020, [url](#)

²⁴² TDS, 08/11/2020, [url](#); TDS, 01/07/2020, [url](#); TDS, 01/02/2020, [url](#); TDS, 29/01/2020, [url](#)

²⁴³ TDS, 09/05/2020, [url](#); UN Security Council, 20/10/2020, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, [url](#)

²⁴⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#)

²⁴⁵ TDS, 07/06/2020, [url](#); UN Security Council, 20/10/2020, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, [url](#)

²⁴⁶ UN Security Council, 20/10/2020, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, [url](#)

²⁴⁷ UN Security Council, 20/10/2020, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, [url](#)

4.6.2. Mieh Mieh

In 2018 braken in het kamp Mieh Mieh gewapende confrontaties uit tussen Fatah en de militie Ansar Allah (pro-Hezbollah) geleid door Jamal Suleiman.²⁴⁸ Mieh Mieh kent dit soort geweld normaliter niet en het Libanese leger werd ingeroepen.²⁴⁹ Het conflict resulteerde in de ontheemding van de meeste inwoners van het kamp, grote materiële schade (278 huizen, scholen en een ziekenhuis) en de opschorting van de operaties van het UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA).²⁵⁰ In totaal vielen volgens de Libanese kwaliteitskrant The Daily Star minstens 5 doden en 25 gewonden.²⁵¹ Op 28 oktober 2018 werd een wapenstilstand bereikt. Jamal Suleiman diende het kamp te verlaten en begaf zich naar Syrië.²⁵²

Na hernieuwd geweld eind 2018 en 2019,²⁵³ kondigde het Libanese leger op 10 mei 2019 een akkoord aan met de Palestijnse facties in Mieh Mieh om de veiligheidssituatie in het kamp te verbeteren. Het akkoord werd onmiddellijk uitgevoerd. Zo gold in een eerste fase een verbod op het publiekelijk dragen van wapens of militaire uniformen. Elke factie diende de wapens van zijn leden te verzamelen, ze binnen de eigen posities op te slaan en niemand toe te staan ze te gebruiken. Op schending van het akkoord staat uitlevering aan het Libanese leger. Fatah doekte haar controlepost aan de zuidwestelijke ingang van het kamp op en haalde haar gewapende manschappen van straat.²⁵⁴ In een tweede fase kwamen de belangrijkste Palestijnse facties overeen om de wapens uit Mieh Mieh over te dragen aan het kamp Ain al-Hilwah. Zowel Fatah, Hamas als Ansar Allah verplaatsten bijgevolg in samenwerking met het Libanese leger hun wapens naar hun respectievelijke opslagplaatsen in Ain al-Hilwah. Het betreft middelgrote tot zware wapens alsook lichte, waarvan er een deel in Mieh Mieh blijven bij wijze van verzetssymbool tegen Israël.²⁵⁵

Tijdens de verslagperiode bleef de situatie in Mieh Mieh overwegend kalm. Op 22 maart 2020 werd er een vermeende handlangster van een veroordeelde collaborateur met Israël vermoord door een onbekende.²⁵⁶

4.6.3. Ain al-Hilwah

4.6.3.1. Context

Ain al-Hilwah is het grootste en dichtst bevolkte vluchtelingenkamp van Libanon. Schattingen over het totaal aantal inwoners gaan van 40.000 tot 100.000.²⁵⁷ De oppervlakte van het kamp is slechts anderhalve vierkante kilometer.²⁵⁸ Ain al-Hilwah kampt bijgevolg volgens onder meer UNRWA en de Palestijnse ngo Anera met ernstige overbevolking. Dit zet de infrastructuur onder druk en verhoogt de sociale spanningen.²⁵⁹

²⁴⁸ UN Security Council, 21/05/2018, [url](#); Al-Monitor (Melhem A.), 07/02/2019, [url](#); CSKC, 13/01/2019, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018 [url](#); ACLED, s.d. [url](#)

²⁴⁹ TDS (Zaatari M.), 19/10/2018, [url](#); TDS (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#); Al Bawaba, 25/10/2018, [url](#)

²⁵⁰ UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018, [url](#)

²⁵¹ TDS, 18/12/2018, [url](#); TDS (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#)

²⁵² TDS (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#)

²⁵³ TDS, 18/12/2018, [url](#); ACLED, 26/03/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 16/05/2019, [url](#)

²⁵⁴ UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 16/05/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 11/05/2019, [url](#)

²⁵⁵ TDS (Zaatari M.), 17/05/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 16/05/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 11/05/2019, [url](#)

²⁵⁶ TDS (Zaatari M.), 22/03/2020, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#)

²⁵⁷ The Daily Star (Zaatari M.), 08/04/2017, [url](#); Asharq al-Awsat (Astih P.), 06/03/2017, [url](#)

²⁵⁸ Carnegie Endowment for International Peace (Sogge E.), 25/05/2016, [url](#); OCHA, 07/12/2017, [url](#); Middle East Eye Net, 01/03/2016, [url](#); Arab News (Moukalled D.), 04/03/2017, [url](#)

²⁵⁹ UNRWA, 27/11/2018, [url](#); ANERA, s.d., [url](#)

Ain al-Hilwah wordt algemeen beschouwd als het kamp waar het meeste geweld voorkomt. Het wordt in tegenstelling tot andere kampen volledig omringd door controleposten van het leger. Het is het enige kamp dat een breed spectrum aan jihadistische groeperingen bevat en het is het meest gepolitiseerde en gemilitariseerde kamp in het land.²⁶⁰ Daarnaast staat Ain al-Hilwah al jaren bekend als een veilige haven voor gezochte personen en terreurverdachten en een no-go zone voor het Libanese leger en veiligheidsdiensten.²⁶¹ Wapens zijn er wijdverspreid.²⁶² Waarnemers getuigen van een onoverzichtelijk machtsevenwicht.²⁶³ Zowel de Palestine Liberation Organization (PLO), Tahaluf (Alliance of Palestinian Forces (pro-Syrisch)) als jihadistische fracties zijn vertegenwoordigd en strijden om de macht, wat regelmatig in gevechten ontaardt. Fatah (PLO) moet er op politiek gebied als een van de vele organisaties in het kamp beschouwd worden.²⁶⁴

De islamistische groeperingen in Ain al-Hilwah wonnen het voorbije decennium aan invloed. Verschillende met al-Qaeda verbonden groeperingen en individuen (ook niet-Palestijnen) zochten doorheen de jaren toevlucht in het kamp, buiten het bereik van de Libanese autoriteiten.²⁶⁵ Daar waar islamistische bewegingen aanvankelijk vooral gehuisvest waren in de rand van het kamp (al-Tawari of de wijk Tamir), verspreidden deze groepen zich over andere delen van het kamp.²⁶⁶ Voorts dreven het toenemende armoedeniveau (mede door toename van de Palestijnse vluchtelingen uit Syrië), het hoge werkloosheidspercentage en de uitzichtloosheid jongeren naar het jihadisme.²⁶⁷

Eén van de extremistische groepen die zich tijdens de oorlog in Syrië in het kamp ontplooid is Shabab al-Muslim (onder leiding van Bilal al-Badr), bestaande uit jihadisten uit verschillende strekkingen zoals Jund ash-Sham en Fatah al-Islam, waarvan enkele leden verdacht worden van aanslagen in Libanon.²⁶⁸ Volgens het CSKC en Libanese inlichtingendiensten zijn er banden tussen deze zogenaamde al-Tawari-groepen en Syrische extremistische groeperingen waaronder IS.²⁶⁹ Samen zouden deze groepen volgens Now Media en Mona Alami (al-Monitor) in 2016 en 2017 goed geweest zijn voor meer dan 200 leden.²⁷⁰ Hoewel het volgens Carnegie soms moeilijk is officiële banden vast te stellen tussen lokale emirs met hun kleine militaire entourage en de grote jihadgroepen in Syrië, stelde men sinds de jihadisering van de opstand in Syrië in Ain al-Hilwah heviger gewapende gevechten vast tussen jihadgroepen en Fatah.²⁷¹

Anderzijds bevinden zich binnen het politieke spectrum in het kamp ook de oude gevestigde salafistische bewegingen die een bemiddelingsrol hebben opgenomen tussen de bovengenoemde groepen en Fatah, zo stelt onder meer het CSKC.²⁷² Volgens Mohamed Zaatari, expert voor *The Daily Star*, verwerpen Ubat al-Ansar en de beweging Islamic Jihad in het kamp de *takfiri*-ideologie²⁷³ van groeperingen als IS.²⁷⁴ De voorbije jaren ontstond in deze context een betere samenwerking tussen

²⁶⁰ The Daily Star, 06/03/2018, [url](#); Middle East Eye Net, 01/03/2016, [url](#); Now Media (Blanford N.), 07/07/2016, [url](#); CSKC, 10/2015, [url](#); CSKC, 02/2018, [url](#)

²⁶¹ The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#)

²⁶² CSKC, 02/2018, [url](#); Al-Monitor Lebanon Pulse (Abu Amer A.), 04/11/2015, [url](#)

²⁶³ Asharq al-Awsat (Astih P.), 06/03/2017, [url](#); AFP (Abou Rahal L.), 07/04/2015, [url](#)

²⁶⁴ OCHA, 07/12/2017, [url](#); AFP (Abou Rahal L.), 07/04/2015, [url](#); ICG, 19/02/2009, [url](#)

²⁶⁵ The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#); CSKC, 10/2015, [url](#)

²⁶⁶ The Wall Street Journal (Abi-Habib M.), 20/11/2013, [url](#)

²⁶⁷ Asharq al-Awsat (Astih P.), 06/03/2017, [url](#); CSKC, 10/2015, [url](#); Al Monitor Lebanon Pulse (Chararah N.), 20/11/2013, [url](#)

²⁶⁸ The Jamestown Foundation (Sehmer A.), 15/01/2018, [url](#); Asharq al-Awsat (Astih P.), 06/03/2017, [url](#); AFP (Abou Rahal L.), 07/04/2015, [url](#)

²⁶⁹ CSKC, 10/2015, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 19/03/2014, [url](#)

²⁷⁰ Al-Monitor (Alami M.), 13/04/2017, [url](#); Now Media (Blanford N.), 07/07/2016, [url](#)

²⁷¹ Carnegie Endowment for International Peace (Sogge E.), 25/05/2016, [url](#)

²⁷² Al-Monitor (Alami M.), 13/04/2017, [url](#); CSKC, 10/2015, [url](#)

²⁷³ Ideologie waarin moslims andere moslims beschuldigen van apostasie. Zie CRS (Blanchard C.), 28/01/2009, [url](#)

²⁷⁴ The Daily Star (Zaatari M.), 19/03/2014, [url](#)

de gevestigde islamistische groeperingen (zoals Usbat al-Ansar, Hamas en Ansar Allah) en het leger. De drie grote politieke machtsblokken in het kamp (Fatah, het pro-Syrische en het islamistische blok) ondernemen inspanningen om de vrede en stabiliteit te bewaren, zo stelt onder meer het CSKC.²⁷⁵ Er wordt in dit kader gewerkt aan het sluiten van de rangen en het oplossen van interne conflicten tussen en binnen groeperingen. Hiertoe werkt men, zo stelt ook de VN-Veiligheidsraad vast, samen met de Libanese autoriteiten om de stabiliteit in het kamp te bevorderen.²⁷⁶

Na verschillende politieke moorden in 2014, werd de Gezamenlijke Veiligheidsmacht (Palestinian Joint Security Force, al-Quwa al-amniya al-filistiniya al-mushtaraka) opgericht, die in februari 2015 actief werd. Hierin werden 17 verschillende facties (waaronder Fatah, Hamas, islamistische en andere groeperingen) vertegenwoordigd.²⁷⁷ De Gezamenlijke Veiligheidsmacht werd sinds haar oprichting op de proef gesteld om de controle over het kamp te behouden.²⁷⁸ De Gezamenlijke Veiligheidsmacht kampt volgens een artikel in *The Daily Star* met een chronisch budgettekort en een gebrek aan eenheid in haar rangen waardoor haar controlemogelijkheden beperkt blijven.²⁷⁹

Midden november 2016 ving het Libanese leger aan met de constructie van een muur rond het kamp. De beslissing werd in samenspraak met de Palestijnse facties genomen als veiligheidsmaatregel om binnen- en buitenkomst van gewapende radicale groeperingen te verhinderen.²⁸⁰

Een uitrukken van de Gezamenlijke Veiligheidsmacht, op 7 april 2017, leidde tot zware gewapende confrontaties met mortieren, raketgranaten en zware machinegeweren tussen de Badr-groep en de Gezamenlijke Veiligheidsmacht.²⁸¹ De in totaal zes dagen durende gewapende confrontaties resulteerden in 12 doden (in hoofdzaak strijders maar ook kinderen) en 44 gewonden (waaronder verscheidene burgers).²⁸² Het epicentrum van het geweld bevond zich in de wijk al-Tiri.²⁸³ Tijdens de clashes was UNRWA genooddaakt acht scholen en twee ziekenhuizen te sluiten.²⁸⁴

Daarna bleven de spanningen erg hoog.²⁸⁵ In augustus 2017 kwam het opnieuw tot zware gevechten. Op 17 augustus 2017 braken naar aanleiding van een aanval op een kantoor van de Gezamenlijke Veiligheidsmacht een serie gewapende confrontaties uit met extremistische strijders, waaronder Bilal al-Arquq, een bondgenoot van Bilal al-Badr en verbonden met al-Qaeda.²⁸⁶ Hierbij vielen volgens de rapportering van de VN-Veiligheidsraad 8 doden, 86 gewonden en raakten een 400-tal personen ontheemd.²⁸⁷ Onder de doden bevonden zich twee Fatah-strijders, Palestijnse burgers en een Libanese burger die zich in de naburige wijk al-Baasiri in Sidon bevond.²⁸⁸ De gevechten concentreerden zich

²⁷⁵ The Daily Star (Zaatari M.), 29/08/2017, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Sogge E.), 25/05/2016, [url](#); CSKC, 10/2015, [url](#); Now Media (Blanford N.), 07/07/2016, [url](#)

²⁷⁶ TDS (Zaatari M.), 01/05/2019, [url](#); Al Bawaba, 11/10/2018, [url](#); TDS (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#); The National, 20/09/2018, [url](#); Naharnet, 18/09/2018, [url](#); UN Security Council, 15/10/2018, [url](#); TDS, 11/10/2018, [url](#); The Daily Star, 15/09/2018, [url](#); TDS, 15/03/2019, [url](#); UN Security Council, 08/03/2017, [url](#); UN Security Council, 15/10/2018, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018, [url](#); UN Security Council, 24/06/2016, [url](#)

²⁷⁷ CSKC, 10/2015, [url](#)

²⁷⁸ CSKC, 10/2015, [url](#); USDOS, 13/04/2016, [url](#)

²⁷⁹ The Daily Star, 06/03/2018, [url](#)

²⁸⁰ Al-Jazeera (Tahhan Z.), 23/11/2016, [url](#)

²⁸¹ Illini Journal of International Security (Weiss C.), 06/09/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 08/04/2017, [url](#)

²⁸² UN Security Council, 11/07/2017, [url](#); ICG, 04/2017, [url](#); UN Security Council, 28/04/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 08/05/2017, [url](#); Counter Punch (Lamb F.), 14/04/2017, [url](#)

²⁸³ The Daily Star (Zaatari M.), 11/04/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 10/04/2017, [url](#)

²⁸⁴ Medical Aid for Palestinians (MAP), 21/04/2017, [url](#); Counter Punch (Lamb F.), 14/04/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 11/04/2017, [url](#)

²⁸⁵ UN Security Council, 16/10/2017, [url](#)

²⁸⁶ The Daily Star (Zaatari M.), 24/08/2017, [url](#)

²⁸⁷ UN Security Council, 16/11/2017, [url](#)

²⁸⁸ The Daily Star (Zaatari M.), 22/09/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 24/08/2017, [url](#)

in de wijken al-Tiri, al-Souhoun en Jabal al-Haleeb.²⁸⁹ Er werden opnieuw zware wapens gebruikt, waaronder machinegeweren, mortieren en raketgranaten. UNRWA diende haar diensten, waaronder medische zorg, tijdelijk te staken. Op 23 augustus 2017 kwam een wapenstilstand tot stand.²⁹⁰ Volgend op de wapenstilstand ontplooidde de Gezamenlijke Veiligheidsmacht zich in al-Tiri.²⁹¹ De Palestijnse fracties kwamen overeen dat de Gezamenlijke Veiligheidsmacht voortaan een nog bredere bevoegdheid krijgt toegekend om voortvluchtigen op te sporen en te arresteren.²⁹² Hiertoe wordt samengewerkt met de inlichtingendienst van het leger.²⁹³

In totaal vielen van november 2016 tot november 2017 minstens vijftig doden bij geweld in het kamp (1,5 km²). Aangezien de gewapende confrontaties plaatsvinden in drukbevolkte wijken bevonden zich hieronder verscheidene burgers.²⁹⁴

UNRWA voorziet sindsdien in nieuwe veiligheidsmaatregelen voor de scholen in het geval van hernieuwd geweld. Zo werden veilige doorgangen en schuilplaatsen gecreëerd voor leerlingen en kregen leerkrachten trainingen in het verlenen van eerste hulp en evacuatie. Tijdens de verslagperiode hield het Libanese leger in samenwerking met het Libanese Rode Kruis een veiligheidsoefening in een school in de wijk al-Tamir via een ondergrondse gang tussen de wijken al-Tamir en Tawari.²⁹⁵

In 2018 verminderden de spanningen tussen Fatah en islamistische groeperingen ten opzichte van 2016 en 2017. Op 3 januari 2018 berichtte Bilal al-Badr dat hij naar Syrië reisde.²⁹⁶ Hij zou begin 2019 incognito naar Ain al-Hilwah teruggekeerd zijn nadat pogingen om een brigade in Syrië op te richten, faalden maar hij houdt zich verborgen en gedeisd.²⁹⁷ Verschillende leden van extremistische groeperingen verlieten het kamp of werden uitgeleverd aan de Libanese autoriteiten.²⁹⁸ In het najaar van 2018 werden een aantal van de meest gezochte terreurverdachten en criminelen opgepakt. Hierbij ging het Libanese leger uitzonderlijk en kortstondig het kamp binnen in een snelle operatie, geholpen door inwoners van het kamp of door de Gezamenlijke Veiligheidsmacht.²⁹⁹ Een aantal anderen gaven zichzelf in de loop van 2018 over middels een akkoord tussen de Libanese en Palestijnse autoriteiten dat wie dit doet een milde straf krijgt.³⁰⁰

In 2018 werd in totaal bericht over een zevental doden en een zeventiental gewonden bij geïsoleerde geweldincidenten tussen personen behorend tot een gewapende factie in het kamp. Minstens vijf

²⁸⁹ The Daily Star (Zaatari M.), 24/08/2017, [url](#)

²⁹⁰ UN Security Council, 16/11/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 25/08/2017, [url](#); UN Security Council, 16/10/2017, [url](#)

²⁹¹ The Daily Star (Zaatari M.), 07/10/2017, [url](#)

²⁹² The Daily Star (Zaatari M.), 27/08/2017, [url](#)

²⁹³ The Daily Star (Zaatari M.), 20/09/2017, [url](#); TDS, 02/10/2019, [url](#)

²⁹⁴ UN Security Council, 11/07/2017, [url](#); UN Security Council, 16/11/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 20/11/2017, [url](#); ICG, 04/2017, [url](#); Counter Punch (Lamb F.), 14/04/2017, [url](#); UN Security Council, 28/04/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 08/05/2017, [url](#); UN Security Council, 08/03/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 25/03/2017, [url](#); Arab News (Moukalled D.), 04/03/2017, [url](#); Asharq al-Awsat (Astih P.), 06/03/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 25/03/2017, [url](#)

²⁹⁵ TDS (Zaatari M.), 28/05/2019, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 09/09/2017, [url](#)

²⁹⁶ The Jamestown Foundation (Sehmer A.), 15/01/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 28/03/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 03/01/2018, [url](#); Naharnet, 26/10/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 20/11/2017, [url](#)

²⁹⁷ Asharq al-Awsat (Rida N.), 18/03/2019, [url](#); Asharq al-Awsat (Astih A.), 08/11/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), [url](#)

²⁹⁸ UN Security Council, 15/10/2018, [url](#); The Daily Star, 23/07/2018, [url](#); The Jamestown Foundation (Sehmer A.), 15/01/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 28/03/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 03/01/2018, [url](#)

²⁹⁹ Al Bawaba, 11/10/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#); The National, 20/09/2018, [url](#); Naharnet, 18/09/2018, [url](#); UN Security Council, 15/10/2018, [url](#); The Daily Star, 11/10/2018, [url](#); The Daily Star, 15/09/2018, [url](#)

³⁰⁰ The Daily Star, 31/07/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#); The Daily Star, 06/09/2018, [url](#); The Daily Star, 21/07/2018, [url](#); The Jamestown Foundation (Sehmer A.), 15/01/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 28/03/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 03/01/2018, [url](#)

doden en een relatief groot aantal gewonden betrof burgers aangezien de geweldincidenten plaatsvonden in drukbevolkte wijken.³⁰¹

Gedurende heel 2018 ging het Libanese leger door met de bouw van de controversiële scheidingsmuur rond Ain al-Hilwah die het twee jaar eerder begon te bouwen. De Libanese gebieden net buiten het kamp werden omgevormd tot veiligheidszones.³⁰² Tijdens het najaar van 2018 werd verder gewerkt aan de bouw van de muur ter omgrenzing van het oostelijke district al-Tiri, waar de zware gewapende confrontaties met de islamistische groepering van al-Badr in 2017 plaatsvonden. De omliggende landbouwgronden werden toen gebruikt als trainingsvelden door militanten en vormden ook een binnenkomst- en vluchtroute in en uit het kamp voor personen gezocht door de Libanese autoriteiten.³⁰³

Midden september 2018 werd een inwoner van het kamp na een woordenwisseling doodgeschoten door de zoon van Bilal al-Arqub. Het schietincident had plaats in de wijk Safsaf die verschillende islamistische groeperingen huisvest.³⁰⁴ Na een meeting tussen alle Palestijnse facties in de Palestijnse ambassade in Beiroet en een gelijkaardige meeting van de verschillende PLO-facties in het kamp werd besloten tot arrestatie en uitlevering van de moordenaar aan het Libanese gerecht.³⁰⁵ Bilal al-Arqub weigerde evenwel zijn zoon over te geven aan de autoriteiten, waardoor de spanningen aanhielden.³⁰⁶ UNRWA staakte ten gevolge van het geweld gedurende meer dan een week haar diensten en sloot scholen en ziekenhuizen.³⁰⁷

In 2019 bleef het geweld in Ain Al-Hilwah relatief beperkt. Midden maart 2019 vielen bij een vuurgevecht in de wijk Safsaf vier gewonden, waaronder Youssef Bilal al-Arqub, een zoon van de beruchte islamist Bilal al-Arqub. Deze raakte zwaargewond door een schot van een strijder van Usbat al-Ansar, een groep die veel invloed heeft in de wijk Safsaf. De relatie tussen al-Arqub en Usbat al-Ansar was onder spanning komen staan na verschillende provocaties van al-Arqub. De familie van al-Arqub reageerde door de wijk met scherpschutters onder vuur te nemen wat leidde tot een vuurgevecht waarbij drie gewonden vielen. Leerlingen uit de nabijgelegen scholen Sammah en Bissan konden het kamp verlaten via beveiligde passages en werden aan de ingang van het kamp opgewacht door het Libanese leger dat hen in veiligheid bracht. De verschillende facties gingen in gesprek om de spanningen te bedaren.³⁰⁸ In diezelfde week raakten leden van Ansar Allah onderling slaags.³⁰⁹

Op 26 april 2019 werd een lid van Fatah gedood door een lid van het extremistische Fatah al-Islam wat de spanningen deed stijgen.³¹⁰ Op 28 april 2019 wraakten leden van Fatah de moord door vanuit een rijdende auto te vuren in de wijk Hettin waar de dader en lid van Fatah al-Islam zich naar verluid schuilhield. Hierbij raakte een voorbijganger gewond.³¹¹ Op 1 mei 2019 raakten vier personen gewond

³⁰¹ The Daily Star (Zaatari M.), 25/09/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 24/09/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 17/09/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 16/09/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018 [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); UN Security Council, 21/05/2018, [url](#)

³⁰² The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#)

³⁰³ The Daily Star, 01/09/2018, [url](#)

³⁰⁴ The Daily Star (Zaatari M.), 25/09/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 24/09/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 17/09/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 16/09/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018, [url](#)

³⁰⁵ The Daily Star (Zaatari M.), 19/09/2018, [url](#)

³⁰⁶ The Daily Star (Zaatari M.), 24/09/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 25/09/2018, [url](#)

³⁰⁷ The Daily Star (Zaatari M.), 25/09/2018, [url](#)

³⁰⁸ TDS, 15/03/2019, [url](#)

³⁰⁹ ACLED, 19/03/2019, [url](#)

³¹⁰ UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#)

³¹¹ TDS (Zaatari M.), 01/05/2019, [url](#)

door een vuurgevecht tussen de Gezamenlijke Veiligheidsmacht en een man die tegengehouden werd voor controle.³¹²

Op 2 augustus 2019 doodden aanhangers van Bilal al-Arqub de jonge Hussein Alaa el-Din (bijgenaamd Abu Hassan Khomeini), zoon van een kaderlid van Fatah en broer van een lid van Usbat al-Ansar tijdens een protestmars tegen de nieuwe arbeidswetgeving (zie [4.6.1](#)) in de wijk Ras al-Ahmar. Dit escaleerde in gewapende gevechten met RPG's in de wijk Safsaf, Ras al-Ahmar en Manshieh tussen leden van Usbat al-Ansar, Fatah en de Palestinian Islamic Jihad enerzijds en de groep van Bilal al-Arqub anderzijds.³¹³ Het Libanese leger opende de toegangswegen tot het kamp opdat de bewoners zouden kunnen vluchten indien wijd verspreide gevechten zouden uitbreken in het kamp.³¹⁴

Op 4 augustus 2019 werd Bilal al-Arqub zelf gedood tijdens de gewapende confrontaties met de Gezamenlijke Veiligheidsmacht. Twee van zijn zonen werden opgepakt en uitgeleverd aan het Libanese leger. Een derde zoon, Mohamed, wist te ontsnappen.³¹⁵ Tijdens de aanhoudende vuurgevechten die hierop volgden, werd op 13 augustus 2019 opnieuw een man met banden met Usbat al-Ansar gedood in de wijk al-Tamir dat onder controle staat van Jund ash-Sham.³¹⁶ Op 17 augustus 2019 ontploften twee handgranaten in het kamp waarbij een gewonde viel.³¹⁷ Eind augustus 2019 hielden Usbat al-Ansar en de Islamic Jihad Movement een verzoeningsmeeting met al Shabab al-Muslim waarna de spanningen minderden.³¹⁸

Eind 2019 profiteerden een achttal beruchte voortvluchtige islamisten in het kamp van de chaos in Libanon (zie punt [2](#)) om het kamp te ontvluchten naar Syrië. Hieronder bevond zich Mohamed Bilal al-Arqub, de zoon van de in augustus 2019 gedode Bilal al-Arqub.³¹⁹

Uit de berichtgeving blijkt dat in 2019 sprake was van naar schatting een tiental gewonden en vijf doden.³²⁰ Naar schatting betrof minstens één hiervan een burgerdode, een broer van een strijder, hoewel het soms moeilijk uit te maken is in hoeverre individuen in de entourage van een gewapende factie al dan niet zelf strijder zijn.

4.6.3.2 Actuele situatie

In Ayn al-Hilwah vonden tijdens de verslagperiode minstens tien (kleinschalige) schietincidenten plaats. Op 28 juli 2020 onttaarde een persoonlijk conflict in een schietgevecht aan een controlepost in het kamp. Hierbij viel een dode.³²¹

De blijvende politieke en socio-economische kwetsbaarheid in het Palestijnse kamp creëert een omgeving waarbinnen persoonlijke conflicten ontaarden in gewapende confrontaties tussen facties.³²² De VN-Veilighedsraad en waarnemers stellen dat zolang de onderliggende oorzaken (socio-

³¹² ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#)

³¹³ LBCGroup, 02/08/2019, [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 05/08/2019, [url](#)

³¹⁴ TDS (Zaatari M.), 03/08/2019, [url](#)

³¹⁵ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 05/08/2019, [url](#)

³¹⁶ TDS (Zaatari M.), 29/08/2019, [url](#); TDS, 14/08/2019, [url](#)

³¹⁷ TDS, 17/08/2019, [url](#)

³¹⁸ TDS (Zaatari M.), 29/08/2019, [url](#)

³¹⁹ TDS, 17/12/2019, [url](#); TDS, 02/12/2019, [url](#); Asharq al-Awsat, 08/11/2019, [url](#)

³²⁰ TDS, 15/03/2019, [url](#); ACLED, 19/03/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 01/05/2019, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#); TDS (Zaatari M.), 29/07/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 03/08/2019, [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 05/08/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 29/08/2019, [url](#); TDS, 14/08/2019, [url](#); TDS, 17/08/2019, [url](#); TDS, 17/12/2019, [url](#); TDS, 02/12/2019, [url](#)

³²¹ UN Security Council, 20/10/2020, p. 7, [url](#)

³²² UN Security Council, 21/05/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#)

economische achterstelling, extremisme en wapenbezit) niet aangepakt worden, er een blijvend risico op aanhoudend geweld in Ain al-Hilwah bestaat.³²³

Ondanks het feit dat verschillende islamisten en gezochte personen zich overgaven aan de Libanese militaire veiligheidsdiensten en een aantal zich naar Syrië begaven, blijft een belangrijke oorzaak van toekomstige spanningen de aanwezigheid van door de Libanese autoriteiten gezochte personen.³²⁴ De verdachten zoeken bescherming van één van de gewapende groeperingen in het kamp. Dit betekent volgens Palestijnse waarnemers dat pogingen om hen te arresteren steeds opnieuw kunnen leiden tot wijdverspreide gewapende confrontaties tussen de verschillende gewapende groeperingen.³²⁵ De wapenstilstanden houden over het algemeen niet lang stand. Gekoppeld aan het budgettekort van UNRWA en de sluiting van de Amerikaanse ambassade in Jeruzalem, blijft de situatie erg onzeker.

4.6.4. Nahr al-Bared

Libanese veiligheidsdiensten houden zich zoals vermeld afzijdig van militair engagement binnen de kampen. Hier kwam echter een belangrijke uitzondering op in 2007 toen het leger, in weerwil van het Caïro-akkoord van 1969, in actie kwam in het Palestijns vluchtelingenkamp Nahr al-Bared tegen de islamistische beweging Fatah al-Islam. Hier bestond een politieke consensus over en de PLO stemde hiermee in. Van 20 mei 2007 tot 2 september 2007 werd in het kamp een conflict uitgevochten tussen het Libanese leger en de gewapende islamistische groepering Fatah al-Islam. Het waren de hevigste binnenlandse gevechten sinds het einde van de burgeroorlog in 1990. Het oude kampdeel werd bijna volledig vernield terwijl dit het grootste bevolkingsaantal kent en het merendeel van de *Internally Displaced Persons* (IDP's) daar vandaan komen.

Reconstructie van het kamp is traag, omstreden en onvoldoende gefinancierd.³²⁶ Slechts drie vierde van de ontheemde kamppopulatie kon terugkeren.³²⁷ De rest leeft nog steeds in tijdelijke onderkomens in de buitenwijken van het kamp of in het naburige kamp Beddawi.³²⁸ Het leger is nu officieel bevoegd voor de veiligheid en het verhinderen van de invoer van wapens in het kamp en controleert de bewegingen in en uit het kamp.³²⁹ Wel is Nahr al-Bared volgens het CSKC het enige kamp waar geen officiële Palestijnse militaire aanwezigheid is. De grond werd gevuld met versterkt beton om te verhinderen dat ondergrondse tunnels zouden gebouwd worden. De straten werden breed genoeg heraangelegd opdat er tanks in zouden kunnen passeren om straatgevechten te verhinderen. De huizen zijn kleiner.³³⁰ Er zijn geen wapens en milities zichtbaar.³³¹

Tijdens de verslagperiode van deze COI Focus bleef de veiligheidssituatie in het kamp stabiel.³³²

³²³ CSIS (Hall N.), 12/2020, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#); UN Security Council, 16/11/2017, [url](#)

³²⁴ The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#)

³²⁵ The Daily Star (Zaatari M.), 01/10/2018, [url](#)

³²⁶ Chr. Michielsen Institute (CMI) (Knudsen A.J.), 2018, [url](#)

³²⁷ USDOS, 11/03/2020, [url](#); The New Arab (De Stone R.), 11/06/2019, [url](#); France 24, 08/02/2019, [url](#)

³²⁸ UNRWA, s.d., [url](#); UN Security Council, 05/11/2014, [url](#); Chr. Michielsen Institute (CMI) (Knudsen A.J.), 2018, [url](#)

³²⁹ USDOS, 20/04/2018, [url](#); PHRO, 2011, [url](#); European Commission High Representative of the European Union for Foreign Affairs and Security Policy, 20/03/2013, [url](#)

³³⁰ The New Arab (De Stone R.), 11/06/2019, [url](#); Al-Jazeera, 04/02/2017, [url](#)

³³¹ CSKC, 10/2015, [url](#)

³³² TDS, s.d., [url](#)

5. Doelwitten van het geweld

Gebaseerd op de Global Attack Index van Jane's Intelligence ziet de evolutie van het aantal burgerdoden er van 2014 tot en met 2019 als hieronder weergegeven uit (voor 2020 is deze info niet meer vrij beschikbaar).³³³ Het type geweld dat de index registreert is *acts of terrorism, insurgency* en *violent protests*.³³⁴ Meer info over de methodologie van Jane's Intelligence is terug te vinden op de website.³³⁵

Jaar	Aantal burgerdoden
2014	144
2015	82
2016	25
2017	28
2018	0
2019	4

Jaarlijks aantal burgerdoden op basis van Global Attack Index van Jane's Intelligence³³⁶

Grofweg kan men uit analyse van bovenstaande hoofdstukken stellen dat het relatief groot aantal burgerdoden in 2014 voornamelijk viel bij terroristische aanslagen en bij gewapende confrontaties tussen het leger enerzijds en IS en JN/HTS anderzijds. Dat aantal minderde significant en zette zich door in de verslagperiode.³³⁷ In het verlengde van voorgaande jaren vonden in 2020 nog steeds arrestaties plaats van extremisten en terreurverdachten. Aanslagen werden verijdeld.³³⁸

Volgens ACLED waren er in 2020 in totaal 77 *violent incidents*, waarvan 33 *battles*, 19 *explosions & remote violence* en 25 *violence against civilians*.³³⁹ Het betroffen over het algemeen kleinschalige geïsoleerde incidenten, verspreid over Libanon. Hierbij vielen volgens de gegevens van ACLED naar schatting 38 doden waarvan ruwweg, zo kan worden afgeleid uit de vermelde bronnen, iets minder dan de helft burgerdoden. In de categorie *violence against civilians* vielen naar schatting 3 burgerdoden, in *battles* 12 en in *explosions/remote violence* geen. In de categorie *riots* vielen volgens ACLED 3 doden waarvan 2 burgerdoden.³⁴⁰

Het aantal dodelijke slachtoffers dat ACLED registreert in de kolom *fatalities* omvat zowel burgerdoden als veiligheidspersoneel of militieleden. Gewonden worden niet geregistreerd. ACLED maant aan tot

³³³ Jane's 360, 19/02/2018, [url](#); Jane's Terrorism and Insurgency Centre, 28/04/2017, [url](#); Jane's 360, s.d., [url](#); Jane's 360, s.d., [url](#)

³³⁴ Jane's Terrorism & Insurgency Centre, s.d., [url](#); Jane's 360, 19/02/2018, [url](#); Jane's Terrorism and Insurgency Centre, 28/04/2017, [url](#); Jane's 360, s.d., [url](#); Jane's 360, s.d., [url](#)

³³⁵ Jane's Terrorism & Insurgency Centre, s.d., [url](#)

³³⁶ Jane's 360, 19/02/2018, [url](#); Jane's Terrorism and Insurgency Centre, 28/04/2017, [url](#); Jane's 360, s.d., [url](#); Jane's 360, s.d., [url](#)

³³⁷ ACLED, s.d., [url](#)

³³⁸ TDS, 26/08/2020, [url](#); Xinhua Net, 05/02/2020, [url](#); UN Security Council, 20/10/2020, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018 [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#)

³³⁹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#)

³⁴⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#)

grote voorzichtigheid bij het gebruik van cijfers omtrent het aantal doden uit zijn eigen of enige andere databank.³⁴¹ Zelf kan ACLED informatie over het aantal dodelijke slachtoffers niet verifiëren. De organisatie wijst erop dat van alle conflictdata, cijfers over dodelijke slachtoffers het meest vooringenomen en het minst accuraat zijn. Dergelijke informatie is gevoelig voor manipulatie door gewapende groepen en soms ook door de media, wat kan leiden tot overdrijvingen of onderrapportage. ACLED benadrukt dat de cijfers als “gerapporteerde” aantallen beschouwd moeten worden. Verder licht de organisatie toe dat de in de databank ingevoerde aantallen schattingen zijn.³⁴² Meer informatie over de werkwijze van ACLED bij het invoeren van cijfers over het aantal dodelijke slachtoffers is terug te vinden in een nota van Cedoca over de methodologie van ACLED.³⁴³

Het tijdens de verslagperiode gerapporteerde geweld tegen burgers betrof vooral het buitensporig geweld van de ordetroepen tegen betogers. Hierbij vielen in 2020 naar schatting nagenoeg 1000 gewonden. In totaal bezweken sinds de aanvang van het protest in Libanon sinds oktober 2019 een viertal betogers aan hun verwondingen.³⁴⁴

Daarnaast was tijdens de verslagperiode sprake van crimineel geweld waarbij doden en gewonden vielen (in hoofdzaak criminelen en militairen). In een klimaat van onveiligheid en socio-economische spanningen draagt de alomtegenwoordigheid van wapens bij tot een cultuur van geweld onder burgers.³⁴⁵ In de Beka vonden tijdens de verslagperiode tevens opnieuw minstens drie ontvoeringen plaats met sektarische en/of criminele inslag.³⁴⁶ Tot slot gingen verschillende raids en arrestaties van vermeende extremisten er gepaard met schietincidenten.³⁴⁷

Het geweld in de Palestijnse kampen betreft over het algemeen een gewapend treffen tussen rivaliserende groepen onderling. Aangezien de schietincidenten plaatsvinden in dichtbevolkte wijken, bevinden zich onder de slachtoffers soms burgers.³⁴⁸ In 2020 was opnieuw sprake van geïsoleerde schietincidenten tussen enkelingen behorend tot gewapende facties.³⁴⁹ Tijdens de verslagperiode viel naar schatting minstens één burgerdode bij minstens tien schietincidenten in het kamp Ayn Al-Hilwah, minstens twee burgerdoden bij twee schietincidenten in het kamp Rashidiyah en één in het kamp Shatilah.³⁵⁰

³⁴¹ ACLED, 10/04/2019, [url](#)

³⁴² ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p.31, [url](#)

³⁴³ CGVS / CGRA - Cedoca, 21/05/2019, [url](#)

³⁴⁴ ACLED, 27/10/2020, [url](#); Al Jazeera (Azhari T.), 26/10/2019, [url](#); Middle East Eye, 15/12/2019, [url](#); HRW, 20/12/2019, [url](#); Middle East Eye, 18/02/2020, [url](#); UN Security Council, 20/12/2020, [url](#); HRW, 29/04/2020, [url](#); AP News (Hatoum B.), 28/04/2020, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, [url](#)

³⁴⁵ CSKC, 02/2019, [url](#)

³⁴⁶ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#); Asharq Al-Awsat, 22/09/2019, [url](#); Enab Baladi, 17/09/2019, [url](#)

³⁴⁷ Arab News, 28/09/2020, [url](#); TDS, 27/09/2020, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#); Xinhua Net, 27/09/2020, [url](#); ACLED, 26/09/2020, [url](#); UN Security Council, 20/10/2020, [url](#)

³⁴⁸ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 05/08/2019, [url](#); TDS, 17/08/2019, [url](#); UN Security Council, 11/07/2017, [url](#); UN Security Council, 16/11/2017, [url](#)

³⁴⁹ UN Security Council, 20/10/2020, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#); TDS (Zaatari M.), 29/07/2019, [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#)

³⁵⁰ UN Security Council, 20/10/2020, [url](#); TDS, 09/05/2020, [url](#); UN Security Council, 14/07/2020, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], [url](#); TDS, 07/06/2020, [url](#)

Samenvatting

In Libanon wordt de macht verdeeld volgens confessionele quota, met als gevolg een politiek sterk gepolariseerd systeem vatbaar voor conflict en buitenlandse inmenging. Libanon kent een zwakke staatsstructuur en een broos sektarisch evenwicht. Wapens zijn wijdverspreid en in combinatie met de aanwezigheid van gewapende milities houdt dit volgens de VN-Veiligheidsraad een veiligheidsrisico voor Libanese burgers in. Het land werd getroffen door de Syrische burgeroorlog, die de politiek verder polariseerde, een massale vluchtelingencrisis teweegbracht en sektarische spanningen deed stijgen. De geraadpleegde bronnen nemen een toegenomen polarisatie waar tussen de soennitische en sjiiitische gemeenschap. Anderzijds zit de recente Libanese burgeroorlog nog stevig verankerd in het collectieve Libanese geheugen en bij elke opstoot van spanningen zijn de verschillende politieke en religieuze leiders geneigd om tot kalmte op te roepen. De naoorlogse regeling tot machtsdeling alsook de belangen van de verschillende sektarische elites voorkomen volgens analisten een nieuwe burgeroorlog. De twee Libanese politieke kampen behouden een politieke dialoog.

Libanon herstelde in de zomer van 2017 haar of de staatscontrole over de noordoostelijke grensregio en pakte hiermee de veiligheidsimpact van de oorlog in Syrië aan. Het leger en Hezbollah controleren nu de volledige grensregio met Syrië. Verschillende lokale salafistische bewegingen werden ontmanteld en een groot aantal extremisten gearresteerd. Daar waar de meeste burgerdoden in 2014 vielen bij sektarisch geweld in de zuidelijke buitenwijken van Beiroet en in een aantal dichtbevolkte wijken in Tripoli, kwam een einde aan dit geweld. De laatste terroristische aanslag in Beiroet gebeurde in 2015. Tijdens de verslagperiode is het aantal aan IS gerelateerde veiligheidsincidenten licht toegenomen. Voorts viel een lichte stijging van (geïsoleerde) gevallen van sektarisch geweld verspreid over het land te noteren in een context van toenemende armoede en het wijdverbreide wapenbezit.

Sinds oktober 2019 komt het Libanese volk in opstand tegen de heersende elite. Volgens mensenrechtenorganisaties gebruikten ordetroepen buitensporig geweld om betogers uiteen te drijven. Er vielen tijdens de verslagperiode bij benadering 1000 gewonden, voornamelijk in Beiroet en Tripoli, en een viertal burgerdoden. De wortels van deze revolutie blijven voelbaar aanwezig al namen de protesten en de intensiteit ervan af door de coronamaatregelen en uitputting onder de beproefde en verarmde Libanese bevolking.

Tijdens de verslagperiode bleef de situatie in Zuid-Libanon stabiel ondanks kleinschalige vergeldingsincidenten tussen Israël en Hezbollah. VN-resolutie 1701 die een einde maakte aan het conflict in 2006 wordt grotendeels nageleefd. Beide partijen houden zich aan een wederzijds afschrikkingsevenwicht. Geen Libanese politieke groepering, noch andere staat (Iran, Israël) heeft belang bij een escalatie van het geweld en het risico op een burgeroorlog in Libanon.

Het tijdens de verslagperiode gerapporteerd geweld betrof ook crimineel- en clangeweld, waarbij doden en gewonden vielen (voornamelijk bendeleden en militairen). De regio Baalbek-Hermel huisvest verschillende invloedrijke gewapende clans die *de facto* milities vormen en zowel crimineel als sektarisch geweld plegen alsook onderlinge afrekeningen. Voorts gingen verschillende raids en arrestaties van vermeende extremisten gepaard met schietincidenten.

In de Palestijnse kampen bleef de huidige veiligheidssituatie relatief stabiel. In Ain al-Hilwah verminderden sinds 2018 de spanningen en het geweld tussen Fatah en islamistische groeperingen. Verschillende leden van extremistische groeperingen verlieten het kamp, gaven zich over aan de autoriteiten, werden uitgeleverd of gearresteerd. De Gezamenlijke Veiligheidsmacht ontplooiëde zich in de meest gevoelige wijken. In 2020 was opnieuw sprake van geïsoleerde schietincidenten tussen enkelingen behorend tot gewapende facties. In 2020 viel, zoals in 2019, minstens één burgerdode bij het gerapporteerd geweld.

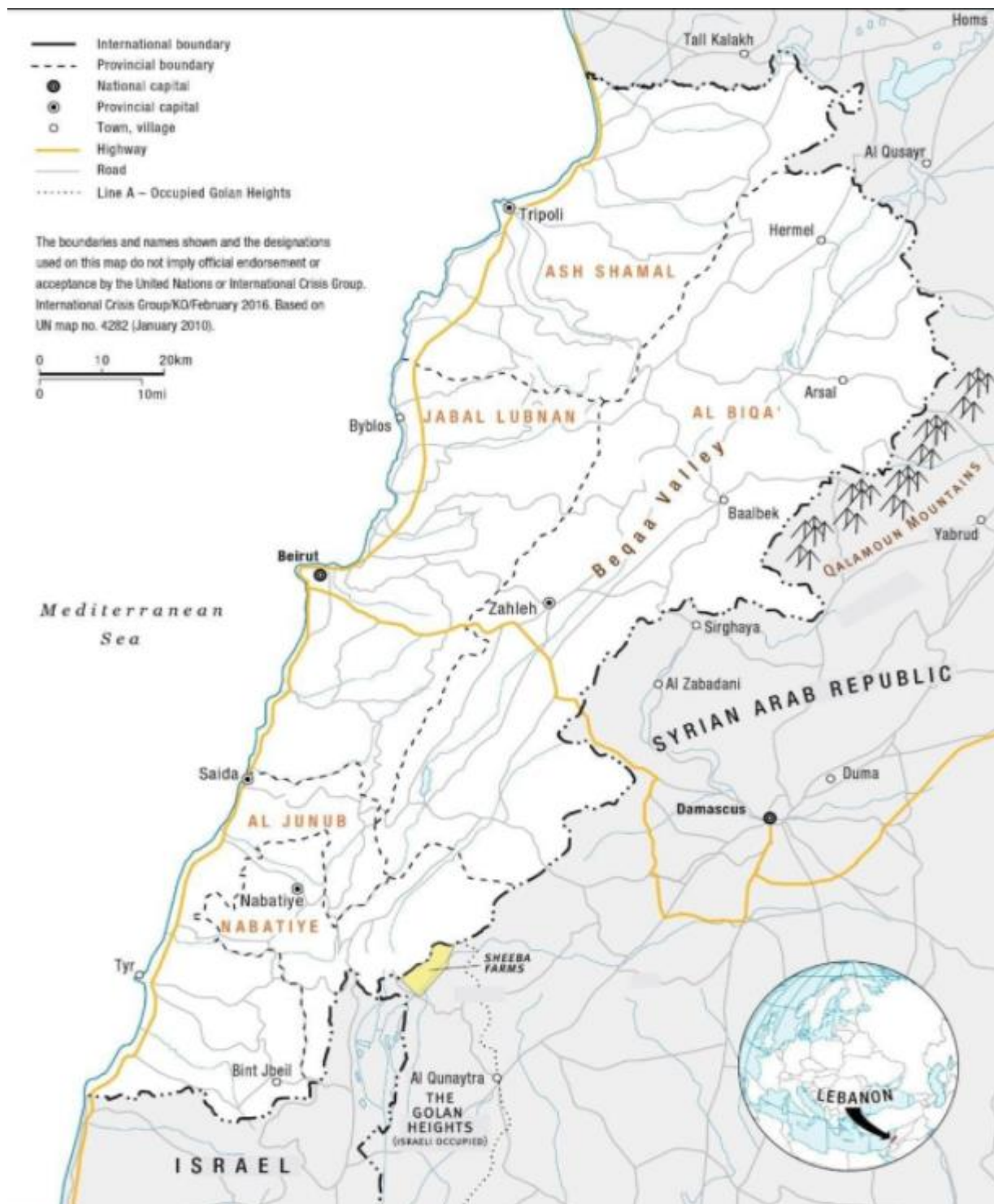
Bijlagen

1. Kaarten Libanon

Lebanon¹

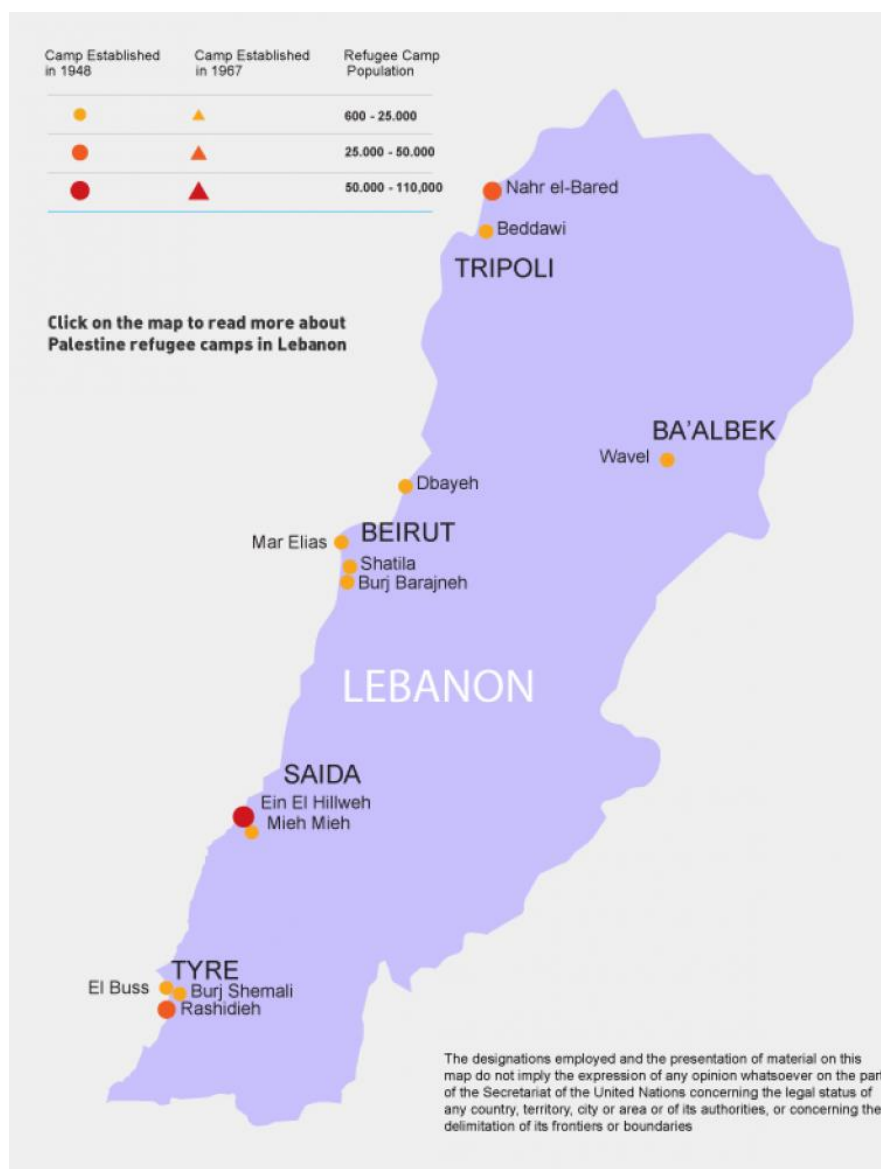
¹ CRS, 02/10/2020, [url](#)

Lebanon²

² ICG, 08/06/2020, [url](#)

2. Kaart Palestijnse kampen³

³ UNRWA, s.d., [url](#)

Bibliografie

Geschreven en audiovisuele bronnen

Action on Armed Violence (AOAV) (Hitchcock C.), *Beirut bombings: suicide attacks continue to take a heavy toll on civilians*, 13/11/2015, <https://aoav.org.uk/2015/beirut-bombings-suicide-attacks-continue-to-take-a-heavy-toll-on-civilians/> [geraadpleegd op 27/11/2015]

Agence France Press (AFP) (Abou Rahal L.), *Destitute Ain el-Hilweh camp becomes Jihadist Refuge*, 07/04/2015, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2015/Apr-06/293461-ain-al-hilweh-camp-becomes-jihadi-refuge.ashx> [geraadpleegd op 08/05/2015]

Al Arabiya News (Alami M.), *Timeline: Security incidents in Lebanon on the rise as economy worsens*, 09/09/2020, <https://englishbeta.alarabiya.net/en/features/2020/09/09/Timeline-Security-incidents-in-Lebanon-on-the-rise-as-economy-worsens> [geraadpleegd op 02/12/2020]

Al Arabiya News, *Lebanon demolishes Syrian refugee shelters as ultimatum expires*, 01/07/2019, <https://englishbeta.alarabiya.net/en/News/middle-east/2019/07/01/Lebanon-demolishes-Syrian-refugee-shelters-as-ultimatum-expires> [geraadpleegd op 17/12/2020]

Al Arabiya News, *Lebanon explosion: Nearly 40 pct of Beirut severely damaged, new assessment shows*, 22/08/2020, <https://english.alarabiya.net/en/News/middle-east/2020/08/22/Lebanon-explosion-Nearly-40-pct-of-Beirut-severely-damaged-new-assessment-shows#:~:text=MIDDLE%20EAST-,Lebanon%20explosion%3A%20Nearly%2040%20pct%20of,severely%20damaged%2C%20new%20assessment%20shows&text=Around%2040%20percent%20of%20Beirut,by%20strategy%20consulting%20firm%20Strategy%26> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Al Bawaba, *Lebanese Army Cleans Mieh Mieh Palestinian Camp From Weapons*, 25/10/2018, <https://www.albawaba.com/news/lebanese-army-cleans-mieh-mieh-palestinian-camp-weapons-1204690> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Al Bawaba, *Lebanese security capture 'most wanted' suspect in Ain al-Hilweh*, 11/10/2018, <https://www.albawaba.com/editorchoice/lebanese-security-capture-most-wanted-suspect-ain-al-hilweh-1198282> [geraadpleegd op 17/01/2019]

Al Bawaba, *Man Arrested After Stealing Officer's Gun and Assaulting Security Personnel in Lebanon*, 25/03/2018, <https://www.albawaba.com/editorchoice/man-arrested-after-stealing-officers-gun-and-assaulting-security-personnel-lebanon-1107> [geraadpleegd op 18/06/2018]

Al Jazeera (Azhari T.), *Lebanese army denies beating, electrocuting detained protesters*, 04/05/2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/5/4/lebanese-army-denies-beating-electrocuting-detained-protesters> [geraadpleegd op 30/11/2020]

Al Jazeera (Azhari T.), *Shots fired in Lebanon's Tripoli as army clashes with protesters*, 26/10/2019, <https://www.aljazeera.com/news/2019/10/shots-fired-lebanons-tripoli-army-clashes-protesters-191026162304116.html> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Al Jazeera (Battah H.), *Lebanon's protests: the limit of rage*, 29/01/2020, <https://www.aljazeera.com/indepth/opinion/lebanon-protesters-strategy-temerity-200128071354793.html> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Al Jazeera (Blanford N.), *Lebanon army holds the line as ISIL inches closer to border towns*, 05/02/2015, <http://america.aljazeera.com/articles/2015/2/5/isil-inches-war-closer-to-lebanons-border.html> [geraadpleegd op 01/06/2018]

Al Jazeera (Najjar F.), *Hezbollah a 'major architect' of Lebanon's new government*, 22/01/2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/01/hezbollah-major-architect-lebanons-government-200122143439455.html> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Al Jazeera (Samaha N.), *Lebanon gears up for spring war against armed groups*, 04/04/2015, <http://www.aljazeera.com/news/2015/03/lebanon-gears-spring-war-armed-groups-150330081609124.html> [geraadpleegd op 08/05/2015]

Al Jazeera (Tahhan Z.), *Lebanon freezes plan for Ain al-Hilweh's 'racist wall'*, 23/11/2016, <http://www.aljazeera.com/news/2016/11/lebanon-freezes-plan-ain-al-hilweh-racist-wall-161121124417114.html> [geraadpleegd op 27/02/2017]

Al Jazeera, *Are Israel and Hezbollah headed for another war*, 09/09/2017, www.aljazeera.com/indepth/features/2017/09/israel-hezbollah-headed-war-170908085430428.html [geraadpleegd op 08/11/2017]

Al Jazeera, *Lebanon announces formation of new government*, 22/01/2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/01/lebanon-announces-formation-government-200121200947113.html> [geraadpleegd op 12/02/2020]

Al Jazeera, *Lebanon president accepts gov't resignation after Beirut blast*, 10/08/2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/08/10/lebanon-president-accepts-govt-resignation-after-beirut-blast/> [geraadpleegd op 07/12/2020]

Al Jazeera, *Protesters block roads in Lebanon as anti-government rallies resume*, 14/01/2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/01/protesters-block-roads-lebanon-anti-gov-rallies-resume-200114113206147.html> [geraadpleegd op 12/02/2020]

Al Jazeera, *UN struggles to rebuild Palestinian refugee camp*, 04/02/2017, <http://www.aljazeera.com/indepth/features/2016/12/struggles-rebuild-palestinian-refugee-camp-161231140142502.html> [geraadpleegd op 27/02/2017]

Al-Masdar News (Aboufadel L.), *Lebanese army arrests Palestinian man suspected of starting Shatila camp clashes*, 08/03/2018, <https://www.almasdarnews.com/article/lebanese-army-arrests-palestinian-man-suspected-of-starting-shatila-camp-clashes/> [geraadpleegd op 01/06/2018]

Al-Masdar News, *Lebanese security forces bust ISIS sleeper cell near Syrian border*, 09/01/2019, www.almasdarnews.com/article/lebanese-security-forces-bust-isis-sleeper-cell-near-syrian-border/ [geraadpleegd op 27/03/2019]

Al-Monitor (Alami M.), *Mideast braces for war: Israel vs. Iran-backed Hezbollah*, 03/03/2018, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/03/lebanon-syria-israel-iran-war-weapons-war-achievements.html> [geraadpleegd op 01/06/2018]

Al-Monitor (Alami M.), *Who is behind new round of violence in Lebanon refugee camp?*, 13/04/2017, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/04/lebanon-ain-al-hilweh-palestinian-camp-jihadist-nucleus.html> [geraadpleegd op 13/04/2017]

Al-Monitor (Alami M.), *Why Hezbollah wants Hariri back in Lebanon*, 21/11/2017, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/11/lebanon-hariri-resign-hezbollah-war-iran.html> [geraadpleegd op 21/11/2017]

Al-Monitor (Hashem A.), *Israel, Hezbollah exchange threats of imminent war*, 12/10/2017, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/10/lebanon-hezbollah-israel-war-syria.html> [geraadpleegd op 08/11/2017]

Al-Monitor (Macaron J.), *Israel, Hezbollah playing Russian roulette in Syria*, 02/11/2017, <https://www.al-monitor.com/pulse/en/originals/2017/11/israel-hezbollah-russia-syria-iran-golan-conflict.html> [geraadpleegd op 08/11/2017]

Al-Monitor (Macaron J.), *Was Hezbollah really the winner of Lebanon's elections?*, 09/05/2018, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/05/lebanon-parliamentary-elections-hezbollah-winner.html> [geraadpleegd op 01/06/2018]

Al-Monitor (Macaron J.), *Decoding Nasrallah's messages on Lebanon and Syria*, 01/02/2019, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2019/01/lebanon-hezbollah-nasrallah-syria-israel-russia-iran.html> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Al-Monitor (Melhem A.), *Why is Fatah getting cozy with Hezbollah?*, 07/02/2019, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2019/01/palestine-fatah-meeting-hezbollah-lebanon-camps.html> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Al-Monitor (Rizk A.), *Why Lebanon could be spared from recent terrorism bloodshed*, 16/01/2017, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/01/lebanon-terrorist-threat-syria-neighboring-countries.html> [geraadpleegd op 27/02/2017]

Al-Monitor (Taleb W.), *Lebanon's PM struggles to form Cabinet amid economic crisis*, 29/11/2020, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2020/11/lebanon-government-formation-stall-french-initiative.html> [geraadpleegd op 08/12/2020]

Al-Monitor Lebanon Pulse (Abu Amer A.), *Palestinian refugee camp in Lebanon becomes battlefield for Fatah-Islamist conflict*, 04/11/2015, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2015/09/lebanon-ain-hilweh-camp-palestinian-refugees-tension-clashes.html> [geraadpleegd op 14/12/2015]

Al-Monitor Lebanon Pulse (Chararah N.), *Lebanon's Tripoli microcosm for Syria conflict*, 12/12/2013, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2013/12/lebanon-tripoli-microcosm-syria-war.html> [geraadpleegd op 10/04/2014]

Al-Monitor Lebanon Pulse (Chararah N.), *Terrorist groups exploit Palestinians in South Lebanon*, 20/11/2013, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2013/09/lebanon-ain-hilweh-takfiri-groups-influence.html> [geraadpleegd op 10/04/2014]

Al-Monitor Lebanon Pulse, *Hezbollah locks down Beirut stronghold after bombings*, 26/08/2013 <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2013/08/beirut-dahiyeh-lock-down-attacks-fears-hezbollah.html> [geraadpleegd op 30/08/2013]

Al-Monitor, *Confrontation looms as Iran-Israel tension high in Syria*, 23/04/2018, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/04/iran-israel-confrontation-syria-russia-t4-base-drone-strike.html> [geraadpleegd op 01/06/2018]

Al-Monitor, *Israel in no hurry to enter Saudi-Lebanese fray*, 15/11/2017, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/11/israel-saudi-arabia-lebanon-hezbollah-iran-syria-sunni.html> [geraadpleegd op 15/11/2017]

Al-Monitor, *Israel-Lebanon sea border talks postponed*, 30/11/2020, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2020/11/israel-lebanon-sea-border-maritime-talks-postponed.html> [geraadpleegd op 07/12/2020]

Amnesty International (AI), *Human rights in the Middle East and North Africa: Review of 2019; Lebanon*, 18/02/2020, <https://www.ecoi.net/en/document/2025835.html> [geraadpleegd op 18/02/2020]

Amnesty International (AI), *Lebanon: Alarming crackdown against protesters must immediately end*, 16/01/2020, <https://www.ecoi.net/en/document/2022903.html> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Amnesty International (AI), *Lebanon: investigate alarming use of force on largely peaceful protests*, 19/12/2019, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2019/12/lebanon-investigate-alarming-use-of-force-on-largely-peaceful-protests/> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Amnesty International (AI), *Lebanon: New government must immediately rein in security forces after weekend of violence*, 23/01/2020, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2020/01/lebanon-new-government-must-immediately-rein-in-security-forces-after-weekend-of-violence/> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Amnesty International, *Lebanon: Military and security forces attack unarmed protesters following explosions – new testimony*, 11/08/2020, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2020/08/lebanon-military-and-security-forces-attack-unarmed-protesters-following-explosions-new-testimony/> [geraadpleegd op 30/11/2020]

ANERA, *Ein El Hilweh Palestinian Refugee Camp in Lebanon*, s.d., <https://www.anera.org/stories/ein-el-hilweh-palestinian-refugee-camp-in-lebanon/> [geraadpleegd op 28/01/2019]

AP News (Hatoum B.), *Riots in crisis-hit Lebanon reflect growing poverty, despair*, 28/04/2020, <https://apnews.com/article/25485b362107483cfbe1da18628f445> [geraadpleegd op 30/11/2020]

AP News (Krauss J.), *Israel attacks Hezbollah posts after shots fired at soldiers*, 26/08/2020, <https://apnews.com/article/international-news-middle-east-lebanon-united-nations-3477c82de8554c2b26b98be9b9bcd096> [geraadpleegd op 30/11/2020]

AP News, *Hezbollah score major gains in Lebanon election*, 07/05/2018, <https://apnews.com/09719e44a3e44af9b28cd77485011643> [geraadpleegd op 26/06/2018]

AP News, *Locals want Syrians evicted from Lebanese town after killing*, 24/11/2020, <https://apnews.com/article/syria-middle-east-lebanon-dc2d0ddc8d421ed22db4581108d3848f> [geraadpleegd op 07/12/2020]

Arab News (Moukalled D.), *Lebanon's Ain Al-Hilweh: A microcosm of Arab conflicts*, 04/03/2017, <http://www.arabnews.com/node/1063221> [geraadpleegd op 05/03/2017]

Arab News, *Two soldiers killed in northern Lebanon barracks attack*, 28/09/2020, <https://www.arabnews.com/node/1741026/middle-east> [geraadpleegd op 30/11/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional overview Lebanon*, 12/12/2020, <https://acleddata.com/2020/12/17/regional-overview-middle-east6-12-december-2020/> [geraadpleegd op 06/01/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Armed%20Conflict%20Location%20%26%20Event%20Data%20Project%20%28ACLED%29%20Codebook.pdf> [geraadpleegd op 20/05/2019]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED). Guide for Media Users*, 10/04/2019, <https://reliefweb.int/report/world/armed-conflict-location-event-data-project-acleddata-guide-media-users> [geraadpleegd op 20/05/2019]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Breaking the barriers: one year of demonstrations in Lebanon*, 27/10/2020, <https://acleddata.com/2020/10/27/breaking-the-barriers-one-year-of-demonstrations-in-lebanon/> [geraadpleegd op 26/11/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Coding review Process*, 10/04/2019, https://acleddata.com/acleddatanew/wp-content/uploads/dlm_uploads/2019/04/Coding-Review-Process_FINAL.pdf [geraadpleegd op 21/05/2019]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Dashboard*, s.d., <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard> [geraadpleegd op 07/03/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Dashboard Lebanon*, 12/12/2020, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard> [geraadpleegd op 06/01/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Data Middle East*, via export tool geraadpleegde update: [06/01/2021], <https://www.acleddata.com/data/> [geraadpleegd op 06/01/2021]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East 7-13 June 2020*, 13/06/2020, <https://acleddata.com/2020/06/17/regional-overview-middle-east7-13-june-2020/> [geraadpleegd op 26/11/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East 2 August – 5 September 2020*, 05/09/2020, <https://acleddata.com/2020/09/10/regional-overview-middle-east2-august-5-september-2020/> [geraadpleegd op 07/12/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East 22-28 November 2020*, 28/11/2020, <https://acleddata.com/2020/12/02/regional-overview-middle-east22-28-november-2020/> [geraadpleegd op 26/11/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East 19-25 July 2020*, 25/07/2020, <https://acleddata.com/2020/07/29/regional-overview-middle-east19-25-july-2020/> [geraadpleegd op 26/11/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East 20-26 September 2020*, 26/09/2020, <https://acleddata.com/2020/10/01/regional-overview-middle-east20-26-september-2020/> [geraadpleegd op 26/11/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East 29 November – 5 December 2020*, 05/12/2020, <https://acleddata.com/2020/12/09/regional-overview-middle-east29-november-5-december-2020/> [geraadpleegd op 05/12/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East 15 December 2019 – 5 January 2020*, 05/01/2020, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2022532/ACLED+Regional+Overview+%E2%80%93+Middle+East+%E2%80%93+5+January+2020%29.pdf> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East – 19 March 2019*, 19/03/2019, <https://acleddata.com/2019/03/19/regional-overview-middle-east-19-march-2019/> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East – 26 March 2019*, 26/03/2019, <https://acleddata.com/2019/03/26/regional-overview-middle-east-26-march-2019/> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Asharq al-Awsat (Astih A.), *Lebanon: Ain el-Hilweh's Wanted Men Escape Amid Security Forces' Preoccupation With Protests*, 08/11/2019, <https://english.aawsat.com/home/article/1982086/lebanon-ain-el-hilweh%E2%80%99s-wanted-men-escape-amid-security-forces-preoccupation> [geraadpleegd op 10/12/2020]

Asharq al-Awsat (Astih P.), *'Ain el-Hilweh'...Time bomb threatening Lebanon*, 06/03/2017, <http://www.islamedianalysis.info/ain-el-hilweh-time-bomb-threatening-lebanon/?cn-reloaded=1> [geraadpleegd op 06/03/2017]

Asharq al-Awsat (Rida N.), *Exclusive - Fugitives from Palestinian Refugee Camp in Lebanon Fail to Form Extremist Brigade in Syria*, 18/03/2019, <https://english.aawsat.com/home/article/1410546/exclusive-fugitives-palestinian-refugee-camp-lebanon-fail-form-extremist> [geraadpleegd op 10/12/2020]

Asharq al-Awsat, *Asharq Al-Awsat in Baalbek-Hermel: Lack of State Control Fortifies 'Local Self-Rule'*, 29/09/2018, <https://aawsat.com/english/home/article/1410546/asharq-al-awsat-baalbek-hermel-lack-state-control-fortifies-local-self-rule> [geraadpleegd op 24/04/2019]

Asharq al-Awsat, *Exclusive - Lebanon: Most Wanted Persons Enjoy Protection in Baalbek-Hermel*, 03/10/2018, <https://english.aawsat.com/home/article/1414941/exclusive-lebanon-most-wanted-persons-enjoy-protection-baalbek-hermel> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Asharq al-Awsat, *Lebanon: Ain el-Hilweh's Wanted Men Escape Amid Security Forces' Preoccupation With Protests*, 08/11/2019, <https://english.aawsat.com/home/article/1982086/lebanon-ain-el-hilweh%E2%80%99s-wanted-men-escape-amid-security-forces-preoccupation> [geraadpleegd op 07/12/2020]

Asharq Al-Awsat, *Lebanon: Beqaa Witnesses Wave of Kidnappings Amid Failure to Control Security*, 22/09/2019, <https://aawsat.com/english/home/article/1913576/lebanon-beqaa-witnesses-wave-kidnappings-amid-failure-control-security> [geraadpleegd op 28/02/2020]

Asharq al-Awsat, *Lebanon: Hezbollah Gives Confidence to Government, After Tailoring It to Its Own Terms*, 17/02/2019, <https://english.aawsat.com/home/article/1595191/lebanon-hezbollah-gives-confidence-government-after-tailoring-it-its-own-terms> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Asharq al-Awsat, *Lebanon's eastern borders free of ISIS...army deployed in the area*, 30/08/2017, <https://eng-archive.aawsat.com/caroline-akoum/news-middle-east/lebanons-eastern-borders-free-isis-army-deployed-area> [geraadpleegd op 13/11/2017]

Asharq al-Awsat, *Machnoug describes resistance brigades as occupation brigades*, 20/08/2016, <http://www.trackpersia.com/machnoug-describes-resistance-brigades-as-occupation-brigades/> [geraadpleegd op 27/02/2017]

Assessment Capacities Project (ACAPS), *Analysis of humanitarian needs in greater Beirut*, 25/08/2020, <https://www.acaps.org/special-report/lebanon-analysis-humanitarian-needs-greater-beirut> [geraadpleegd op 09/09/2020]

Assessment Capacities Project (ACAPS), *Analysis of vulnerabilities and affected areas in Greater Beirut*, 22/09/2020, <https://www.acaps.org/special-report/lebanon-vulnerable-and-affected-areas-greater-beirut> [geraadpleegd op 22/09/2020]

Assessment Capacities Project (ACAPS), *Lebanon – crisis analysis*, s.d., <https://www.acaps.org/countries> [geraadpleegd op 25/03/2020]

Assessment Capacities Project (ACAPS), *Lebanon: Vulnerable and affected areas in greater Beirut*, 22/09/2020, <https://www.acaps.org/special-report/lebanon-vulnerable-and-affected-areas-greater-beirut> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Assessment Capacities Project (ACAPS), *Lebanon: Vulnerable and affected areas in greater Beirut*, 25/08/2020, <https://www.acaps.org/special-report/lebanon-analysis-humanitarian-needs-greater-beirut> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Associated Press (AP), *Violence escalates in Beirut as protesters clash with police*, 19/01/2020, https://apnews.com/c4fe889e9588c83604a8f8defba6c7c0?utm_campaign=Brookings%20Doha%20Center&utm_source=hs_email&utm_medium=email&utm_content=82130247 [geraadpleegd op 12/02/2020]

BBC News (Sinjab L.), *Lebanese Sunnis 'paying the price' for extremism of IS*, 14/10/2016, <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-37606276> [geraadpleegd op 27/02/2017]

Brookings (Byman D.L.), *Another war in Lebanon?*, 07/09/2018, <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2018/09/07/another-war-in-lebanon/> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Brookings (Feltman J.), *What to expect from a new Lebanese government: 'Anti-corruption' as witch hunt*, 25/01/2020, <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2020/01/25/what-to-expect-from-a-new-lebanese-government-anti-corruption-as-witch-hunt/> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Calabrese E. C., *Militer au Hezbollah. Ethnographie d'un engagement dans la banlieue sud de Beyrouth*, Paris : Editions Karthala 2016, 280 p. [geraadpleegd op 08/12/2017]

Carnegie Endowment for International Peace (Abou Zeid M.), *Lebanon's inevitable entanglement in regional conflict*, 08/08/2014, <http://carnegie-mec.org/2014/08/08/lebanon-s-inevitable-entanglement-in-regional-conflict> [geraadpleegd op 24/09/2014]

Carnegie Endowment for International Peace (Alami M.), *Lebanon's Free fall*, 19/12/2019, <https://carnegieendowment.org/sada/80657> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Carnegie Endowment for International Peace (Al-Masri A.), *Hezbollah re-ascendant in Lebanon*, 17/08/2017, <http://carnegieendowment.org/sada/72856> [geraadpleegd op 13/11/2017]

Carnegie Endowment for International Peace (Henley A.D.M.), *Religious authority and sectarianism in Lebanon*, 16/12/2016, <http://carnegieendowment.org/2016/12/16/religious-authority-and-sectarianism-in-lebanon-pub-66487> [geraadpleegd op 27/02/2017]

Carnegie Endowment for International Peace (Moussa N.), *Loyalties and group formation in the Lebanese officer corps*, 03/02/2016, <http://carnegieendowment.org/2016/02/03/loyalties-and-group-formation-in-lebanese-officer-corps-pub-62560> [geraadpleegd op 30/06/2016]

Carnegie Endowment for International Peace (Shabb B.), *Is a war between Hezbollah and Israel likely in the coming year?*, 21/09/2017, <http://carnegie-mec.org/diwan/73150> [geraadpleegd op 13/11/2017]

Carnegie Endowment for International Peace (Sogge E.), *Negotiating Jihad in Ain al-Hilweh*, 25/05/2016, <http://carnegieendowment.org/sada/?fa=63670> [geraadpleegd op 30/06/2016]

Carnegie Endowment for International Peace (Yahya M.), *After the Lebanon Protests: Between the Party of God and Party of the People*, 01/11/2019, <https://carnegie-mec.org/2019/11/01/after-lebanon-protests-between-party-of-god-and-party-of-people-pub-80255> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Carnegie Endowment for International Peace (Young M.), *Hezbollah Has Trapped Itself*, 28/11/2019, <https://carnegie-mec.org/diwan/80449> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Carnegie Middle East Centre (Amhaz S.), *The Advantages of Intimidation*, 16/09/2020, <https://carnegie-mec.org/diwan/82645> [geraadpleegd op 07/12/2020]

Carnegie Middle East Center (Young M.), *Lebanon ≠ Hezbollah*, 08/05/2018, <http://carnegie-mec.org/diwan/76280> [geraadpleegd op 01/06/2018]

Carnegie Middle East Center for International Peace (Salem P.), *Lebanon: Avenues for Reform after the Devastation*, in: *The Carnegie Middle East Center Arab Reform Bulletin*, 09/2006, Volume 4, Issue 7, <http://carnegieendowment.org/2008/08/18/avenues-for-reform-after-lebanon-s-devastation/ffyy> [geraadpleegd op 13/10/2013]

Carnegie Middle East Center, *The sociopolitical undercurrent of Lebanon's Salafi militancy*, 27/03/2018, <https://carnegie-mec.org/2018/03/27/sociopolitical-undercurrent-of-lebanon-s-salafi-militancy-pub-75744> [geraadpleegd op 01/06/2018]

Center for Disaster Philanthropy, *Beirut explosion*, 10/09/2020, <https://disasterphilanthropy.org/disaster/beirut-explosion/> [geraadpleegd op 10/09/2020]

Center for Strategic and International Studies (CSIS) (Hall N.), *The Importance of Marginalized Communities in Lebanon*, 12/2020, https://csis-website-prod.s3.amazonaws.com/s3fs-public/publication/201214_Hall_Marginalized_Communities_Lebanon.pdf [geraadpleegd op 05/01/2020];

Center for Strategic and International Studies (CSIS) (Nerguizian A.), *The Lebanese armed forces, Hezbollah, and military legitimacy*, 04/10/2017, <https://www.csis.org/analysis/lebanese-armed-forces-hezbollah-and-military-legitimacy> [geraadpleegd op 13/11/2017]

Chr. Michielsen Institute (CMI) (Knudsen A.J.), *Decade of Despair: The Contested Rebuilding of the Nahr al-Bared Refugee Camp, Lebanon, 2007–2017*, 2018, <https://www.cmi.no/publications/6707-decade-of-despair> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Between radicalization and mediation processes: a political mapping of Palestinian refugee camps in Lebanon*, 10/2015 <https://civilsociety-centre.org/paper/between-radicalization-and-mediation-processes-political-mapping-palestinian-refugee-camps> [geraadpleegd op 30/06/2016]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Collective action digest – 4 February 2020*, 04/02/2020 <https://civilsociety-centre.org/digest/collective-action-digest-4-february-2020> [geraadpleegd op 13/02/2020]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Conflict analysis bulletin, issue 10, February 2018 – an overview of the year 2017, focusing on shooting incidents*, 02/2018, <http://civilsociety-centre.org/article/conflict-analysis-bulletin-issue-10-february-2018-overview-year-2017-focusing-shooting> [geraadpleegd op 01/06/2018]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Conflict Analysis Bulletin, Issue 14, February 2019, Focus on Conflicts of Socio-Economic Development*, 14/02/2020, <https://civilsociety-centre.org/article/conflict-analysis-bulletin-issue-14-february-2019-focus-conflicts-socio-economic-development> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Conflict Analysis Bulletin, Issue 13, January 2019, Focus on incidents in Palestinian camps in Lebanon*, 13/01/2019, <https://civilsociety-centre.org/article/conflict-analysis-bulletin-issue-13-january-2019-focus-incidents-palestinian-camps-lebanon> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Conflict Incident Report - Four dangerous wanted person killed in Army raids*, 30/11/2018, <https://civilsociety-centre.org/sir/four-dangerous-wanted-person-killed-army-raids> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Geo-located mapping of conflicts in Lebanon*, s.d., <https://civilsociety-centre.org/cap/map> [geraadpleegd op 24/01/2019]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *ISF frees hostages*, 31/01/2018, <https://civilsociety-centre.org/sir/isf-frees-hostages> [geraadpleegd op 18/06/2018]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Kidnapping in Bekaa*, 01/01/2018, <http://civilsociety-centre.org/sir/kidnapping-bekaa> [geraadpleegd op 18/06/2018]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Map of Collective Actions in Lebanon*, geraadpleegde update: [06/01/2021], <https://civilsociety-centre.org/cap/collective-action> [geraadpleegd op 06/01/2021]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Palestinian Security forces officer assassinated in Miye ou Miye*, 17/03/2018, <https://civilsociety-centre.org/sir/palestinian-security-forces-officer-assassinated-miye-ou-miye> [geraadpleegd op 18/06/2018]

Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Two killed, one injured in Rashidieh shootouts*, 04/03/2018, <http://civilsociety-centre.org/sir/two-killed-one-injured-rashidieh-shootouts> [geraadpleegd op 18/06/2018]

Congressional Research Service (CRS), *Lebanon*, 02/10/2020, <https://fas.org/sqp/crs/mideast/IF11617.pdf> [geraadpleegd op 30/11/2020]

Congressional Research Service (CRS) (Blanchard C.), *Islam: Sunni and shiites*, 28/01/2009, <https://fas.org/irp/crs/RS21745.pdf> [geraadpleegd op 28/06/2018]

Congressional Research Service (CRS) (Blanchard C.M.), *Lebanon: Background and U.S. Policy*, 14/02/2014, <http://www.refworld.org/docid/5318595b4.html> [geraadpleegd op 13/03/2014]

Congressional Research Service (CRS) (Humud C.E.), *Lebanon*, 09/11/2017, <https://fas.org/sqp/crs/mideast/R44759.pdf> [geraadpleegd op 16/11/2017]

Congressional Research Service (CRS) (Humud C.E.), *Lebanon*, 19/06/2018, <https://fas.org/sqp/crs/mideast/R44759.pdf> [geraadpleegd op 28/06/2018]

Congressional Research Service (CRS) (Humud C.E.), 05/10/2018, *Lebanon*, <https://fas.org/sqp/crs/mideast/R44759.pdf> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Congressional Research Service (CRS), *Lebanon Forms New Government Amid Economic Crisis, Ongoing Protests*, 31/01/2020, https://www.everycrsreport.com/files/20200131_IN11192_c10ac1e78fb5dfc13d0a9a349b07a0cebb172d8f.pdf [geraadpleegd op 05/02/2020]

Council of Europe, *The situation in Lebanon and challenges for regional stability and European security*, 05/01/2017, http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1484040983_the-situation-in-lebanon-and-challenges-for-regional-stability-and-european-security.pdf [geraadpleegd op 27/02/2017]

Counter Punch (Lamb F.), *Lebanon's outlawing of Palestinian civil rights*, 14/04/2017, <http://www.counterpunch.org/2017/04/14/lebanons-outlawing-of-palestinian-civil-rights/> [geraadpleegd op 08/05/2017]

Danish Immigration Service, *Stateless Palestinian refugees in Lebanon, ffm-report 25 May to 6 June 2014*, 10/2014, <https://www.nydanmark.dk/NR/rdonlyres/091D8946-CC06-4659-A864-773FA0D69FFC/0/RapportLibanon8102014pdf.pdf> [geraadpleegd op 05/11/2014]

Enab Baladi, *Asma al-Assad's Cousin kidnapped In Lebanon*, 17/09/2019, <https://english.enabbaladi.net/archives/2019/09/asma-al-assads-cousin-kidnapped-in-lebanon/> [geraadpleegd op 28/02/2020]

European Commission High Representative of the European Union For Foreign Affairs and Security Policy, *Joint staff working document Implementation of the European Neighbourhood Policy in Lebanon, Progress in 2012 and recommendations for action*, 20/03/2013, http://eeas.europa.eu/archives/docs/enp/pdf/2013/country-reports/lebanon_en.pdf [geraadpleegd op 27/03/2020]

European Council on Foreign Relations (ECFR), *Lebanon: containing spillover from Syria*, 09/2012, http://www.ecfr.eu/page/-/ECFR61_LEBANON_BRIEF.pdf [geraadpleegd op 26/10/2012]

European University Institute (Mouawad J.), *Lebanon's border areas in light of the Syrian war: New actors, old marginalization*, 03/2018, http://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/52564/RSCAS_PR_2018_03.pdf?sequence=1&isAllowed=y [geraadpleegd op 01/06/2018]

France 24, *The challenge of rebuilding Lebanon's Nahr al-Bared refugee camp*, 08/02/2019, <https://www.france24.com/en/20190208-revisited-challenge-rebuilding-lebanon-nahr-al-bared-palestinian-refugee-camp-unrwa> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Friedrich Naumann Stiftung (Assi A.), *The Regression of the Salafis of Lebanon in Post-2011 Period* Abbas, https://www.researchgate.net/publication/347522007_The_Regression_of_the_Salafis_of_Lebanon_in_Post-2011_Period [geraadpleegd op 05/01/2020]

Groupe URD (Grünwald F.), *Evaluation en temps réel de la réponse à l'explosion dans le port de Beyrouth du 4 août 2020*, 22/08/2020, <https://reliefweb.int/report/lebanon/rapport-d-valuation-valuation-en-temps-r-el-de-la-r-ponse-lexplosion-dans-le-port-de> [geraadpleegd op 10/09/2020]

Haut-Commissariat des Nations Unies aux droits de l'homme (HCDH - OHCHR), *Press briefing note on Lebanon*, 21/01/2020, <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25483&LangID=E> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Human Rights Watch (HRW), *Lebanon: Lethal force used against protesters*, 26/08/2020, [https://www.hrw.org/news/2020/08/26/lebanon-lethal-force-used-against-protesters#:~:text=\(Beirut\)%20%E2%80%93%20Lebanese%20security%20forces,2020%2C%20causing%20hundreds%20of%20injuries.&text=Several%20teargas%20cartridges%20were%20fired,in%20the%20head%20and%20neck.](https://www.hrw.org/news/2020/08/26/lebanon-lethal-force-used-against-protesters#:~:text=(Beirut)%20%E2%80%93%20Lebanese%20security%20forces,2020%2C%20causing%20hundreds%20of%20injuries.&text=Several%20teargas%20cartridges%20were%20fired,in%20the%20head%20and%20neck.) [geraadpleegd op 02/12/2020]

Human Rights Watch (HRW), *Lebanon: One protester dead in Tripoli*, 29/04/2020, [https://www.hrw.org/news/2020/04/29/lebanon-one-protester-dead-tripoli#:~:text=\(Beirut\)%20%E2%80%93%20The%20Lebanese%20Armed,more%2C%20Human%20Rights%20Watch%20said.&text=The%20soldiers%20fired%20live%20ammunition,bullets%2C%20and%20teargas%20at%20protesters.](https://www.hrw.org/news/2020/04/29/lebanon-one-protester-dead-tripoli#:~:text=(Beirut)%20%E2%80%93%20The%20Lebanese%20Armed,more%2C%20Human%20Rights%20Watch%20said.&text=The%20soldiers%20fired%20live%20ammunition,bullets%2C%20and%20teargas%20at%20protesters.) [geraadpleegd op 30/11/2020]

Human Rights Watch (HRW), *"Our Homes Are Not for Strangers" Mass Evictions of Syrian Refugees by Lebanese Municipalities*, 20/04/2018, <https://www.hrw.org/report/2018/04/20/our-homes-are-not-strangers/mass-evictions-syrian-refugees-lebanese-municipalities> [geraadpleegd op 01/06/2018]

Human Rights Watch (HRW), *Lebanon : Police Violence Against Protesters*, 17/01/2020, <https://www.hrw.org/news/2020/01/17/lebanon-police-violence-against-protesters> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Human Rights Watch (HRW), *Lebanon: Excessive Force Against Protesters*, 20/12/2019, <https://www.hrw.org/news/2019/12/20/lebanon-excessive-force-against-protesters> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Human Rights Watch (HRW), *Lebanon: One Protester Dead in Tripoli*, 29/04/2020, [https://www.hrw.org/news/2020/04/29/lebanon-one-protester-dead-tripoli#:~:text=\(Beirut\)%20%E2%80%93%20The%20Lebanese%20Armed,more%2C%20Human%20Rights%20Watch%20said.&text=The%20soldiers%20fired%20live%20ammunition,bullets%2C%20and%20teargas%20at%20protesters.](https://www.hrw.org/news/2020/04/29/lebanon-one-protester-dead-tripoli#:~:text=(Beirut)%20%E2%80%93%20The%20Lebanese%20Armed,more%2C%20Human%20Rights%20Watch%20said.&text=The%20soldiers%20fired%20live%20ammunition,bullets%2C%20and%20teargas%20at%20protesters.) [geraadpleegd op 11/01/2021]

Human Rights Watch (HRW), *Lebanon: Syrian Refugee Shelters Demolished*, 05/07/2019, <https://www.hrw.org/news/2019/07/05/lebanon-syrian-refugee-shelters-demolished> [geraadpleegd op 28/02/2020]

Human Rights Watch (HRW), *Lebanon: Tit-for-tat border kidnappings*, 02/05/2013, <https://www.hrw.org/news/2013/05/02/lebanon-tit-tat-border-kidnappings> [geraadpleegd op 01/06/2018]

- Human Rights Watch (HRW), *World Report 2019 - Events of 2018. Country Summary – Lebanon*, 17/01/2020, <https://www.hrw.org/world-report/2019/country-chapters/lebanon> [geraadpleegd op 11/01/2021]
- Human Rights Watch (HRW), *World Report 2020 - Events of 2019. Country Summary – Lebanon*, 14/01/2020, <https://www.hrw.org/world-report/2020/country-chapters/lebanon> [geraadpleegd op 05/02/2020]
- Illini Journal of International Security (Weiss C.), *The Bilal Badr Group: Ain el Hilwe's Recurring Threat*, 06/09/2017, <http://publish.illinois.edu/illinijournalofinternationalsecurity/blog/blogs-spring-2017/the-bilal-badr-group-ain-el-hilwe-s-recurring-threat/> [geraadpleegd op 08/03/2017]
- Institute for the Study of War (ISW) (Cafarella J.), *Syrian jihadists signal intent for Lebanon*, 05/03/2015, http://www.understandingwar.org/sites/default/files/Syrian_Backgrounder_approved_0.pdf [geraadpleegd op 08/05/2015]
- Institute for the Study of War (ISW) (Fullton W.), *Iranian strategy in Syria*, 05/2013, <http://www.understandingwar.org/report/iranian-strategy-syria> [geraadpleegd op 04/10/2013]
- Integrated Regional Information Networks (IRIN), *Fear stalks Beirut Shia suburbs*, 26/03/2014, <https://www.thenewhumanitarian.org/feature/2014/03/26/fear-stalks-beirut-s-shia-suburbs> [geraadpleegd op 07/04/2014]
- Inter-agency Information Sharing Portal, *Syria regional Refugee response*, laatste update: 18/11/2020, <https://data2.unhcr.org/en/situations/syria?id=122> [geraadpleegd op 26/11/2020]
- International Business Times (Massi A.), *Christian, Sunni and Shia: Meet Hezbollah's Non-denominational military branch defending Lebanon, fighting in Syria*, 04/11/2015, <https://www.ibtimes.com/christian-sunni-shia-meet-hezbollahs-non-denominational-military-branch-defending-2169257> [geraadpleegd op 27/02/2017]
- International Crisis Group (ICG), *Pulling Lebanon out of the pit*, 08/06/2020, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/214-pulling-lebanon-out-pit> [geraadpleegd op 30/11/2020]
- International Crisis Group (ICG), *Avoiding further polarization in Lebanon*, 10/11/2020, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/b81-avoiding-further-polarisation-lebanon> [geraadpleegd op 30/11/2020]
- International Crisis Group (ICG) (Wimmen H.), *Lebanon's Revolt*, 21/10/2019, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/lebanons-revolt> [geraadpleegd op 05/02/2020]
- International Crisis Group (ICG) (Wimmen H.), *Pulling Lebanon Back from the Precipice*, 22/01/2020, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/pulling-lebanon-back-precipice> [geraadpleegd op 05/02/2020]
- International Crisis Group (ICG) (Wimmen H.), *Hezbollah and Israel: Deterrence at the Edge of Destruction*, 09/10/2019, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/israelpalestine/hezbollah-and-israel-deterrence-edge-destruction> [geraadpleegd op 05/02/2020]
- International Crisis Group (ICG), *A Huthi missile, a Saudi purge and a Lebanese resignation shake the Middle East*, 10/11/2017, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/huthi-missile-saudi-purge-and-lebanese-resignation-shake-middle-east> [geraadpleegd op 10/11/2017]
- International Crisis Group (ICG), *A precarious balancing act: Lebanon and the Syrian conflict*, 22/11/2012, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/precarious-balancing-act-lebanon-and-syrian-conflict-0> [geraadpleegd op 04/10/2013]
- International Crisis Group (ICG), *CrisisWatch N°122*, 01/10/2013, <https://reliefweb.int/report/world/crisiswatch-n%C2%B0122-01-october-2013-0> [geraadpleegd op 06/10/2014]
- International Crisis Group (ICG), *Hizbollah's Syria conundrum*, 14/03/2017, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/175-hizbollah-s-syria-conundrum> [geraadpleegd op 14/03/2017]
- International Crisis Group (ICG), *Hizbollah's weapons turn inward*, in: *Middle East Briefing n°23*, 15/05/2008, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/lebanon-hizbollah-s-weapons-turn-inward> [geraadpleegd op 11/10/2013]
- International Crisis Group (ICG), *In Lebanon's elections, more of the same is mostly good news*, 09/05/2018, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/lebanons-elections-more-same-mostly-good-news> [geraadpleegd op 01/06/2018]

International Crisis Group (ICG), *Lebanon's Hizbollah turns eastward to Syria*, 27/05/2014, <https://www.files.ethz.ch/isn/180517/153-lebanon-s-hizbollah-turns-eastward-to-syria.pdf> [geraadpleegd op 06/10/2014]

International Crisis Group (ICG), *Lebanon's self-defeating survival strategies*, 20/07/2015, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/lebanon-s-self-defeating-survival-strategies> [geraadpleegd op 07/12/2015]

International Crisis Group (ICG), *Middle East & North Africa, Lebanon December 2019*, s.d., <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/crisiswatch-january-2020-alerts-and-december-2019-trends> [geraadpleegd op 12/02/2020]

International Crisis Group (ICG), *Nurturing instability: Lebanon's Palestinian Refugee Camps*, in: *Crisis Group Middle East Report, N° 84*, 19/02/2009, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/nurturing-instability-lebanon-s-palestinian-refugee-camps> [geraadpleegd op 12/05/2017]

Jane's 360, *Global attack index 2014*, s.d., http://www.janes360.com/images/assets/096/48096/JTIC_Global_Attack_Index_2014.pdf [geraadpleegd op 01/06/2018]

Jane's 360, *Global attack index 2015*, s.d., www.janes.com/images/assets/096/48096/JTIC_Global_Attack_Index_2015.pdf [geraadpleegd op 01/06/2018]

Jane's 360, *JTIC 2017 World Attack Index*, 19/02/2018, <http://www.janes.com/article/77899/jtic-2017-world-attack-index> [geraadpleegd op 18/06/2018]

Jane's Terrorism & Insurgency Centre, *2019 Global Attack Index*, s.d., <https://cdn.ihsmarket.com/ADS/456542619/Attacks-by-MiddleEast.html> [geraadpleegd op 28/02/2020]

Jane's Terrorism & Insurgency Centre, *Jane's Terrorism & Insurgency Centre*, s.d., https://ihsmarket.com/products/janes-terrorism-insurgency-intelligence-centre.html?utm_campaign=pc10585&utm_medium=social-network&utm_source=infographic [geraadpleegd op 28/02/2020]

Jane's Terrorism and Insurgency Centre, *Global Attack Index*, 28/04/2017, <https://www.youtube.com/watch?v=9EJw5D8arco> [geraadpleegd op 12/05/2017]

Konrad Adenauer Stiftung (Toubia K.), *Government Formation in Lebanon – Key Aspects of Internal Obstacles*, 31/01/2019, https://www.kas.de/c/document_library/get_file?uuid=32b07633-5a48-2774-9662-95cf48df17f8&groupId=284382 [geraadpleegd op 11/01/2021]

Landinfo (Norwegian Country of Origin Information Centre), *Libanon: Sikkerhetsrelaterte forhold ved utgangen av 2016*, 19/12/2016, <http://landinfo.no/id/3405.0>, [geraadpleegd op 27/02/2017]

Landinfo (Norwegian Country of Origin Information Centre), *The Lebanese resistance brigades – Saraya al-Muqawama al-Lubnaniya*, 20/05/2016, www.landinfo.no/asset/3357/1/3357_1.pdf [geraadpleegd op 27/02/2017]

Landmine and Cluster Monitor, *Casualties Overview*, 29/01/2015, <http://www.the-monitor.org/en-gb/reports/2017/lebanon/casualties.aspx> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Landmine and Cluster Monitor, *Casualties*, 19/11/2018, <http://www.the-monitor.org/en-gb/reports/2019/lebanon/casualties.aspx> [geraadpleegd op 11/01/2021]

LBC Group, *Heavy clashes in Ain el Helweh camp following killing*, 02/08/2019, <https://www.lbcgroup.tv/news/d/lebanon-news/460459/heavy-clashes-in-ain-el-helweh-camp-following-kill/en> [geraadpleegd op 07/12/2020]

Lebanese army, *Lebanese army: hostages freed in Brital, one kidnapper arrested, another killed*, 14/06/2020, <http://nna-leb.gov.lb/en/show-news/116602/nna-leb.gov.lb/en> [geraadpleegd op 07/12/2020]

Medical Aid for Palestinians (MAP), *Nine Palestinians killed, more than 100 injured in Lebanon's largest refugee camp*, 21/04/2017, <https://www.map.org.uk/news/archive/post/641-nine-palestinians-killed-more-than-100-injured-in-lebanon-s-largest-refugee-camp> [geraadpleegd op 08/05/2017]

Middle East Eye, *Hezbollah sends Israel 'message for calm' say sources*, 29/01/2015, <http://www.middleeasteye.net/news/hezbollah-sends-israel-message-calm-sources-1519750638> [geraadpleegd op 08/05/2015]

Middle East Eye, *Hezbollah sends Israel 'message for calm,' say sources*, 29/01/2015, <https://www.middleeasteye.net/news/hezbollah-sends-israel-message-calm-say-sources> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Middle East Eye, *Lebanon announces long-awaited formation of new government*, 31/01/2019, <https://www.middleeasteye.net/news/lebanon-announces-long-awaited-formation-new-government> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Middle East Eye, *Lebanon army identifies Tripoli suicide bombers*, 11/01/2015, <http://www.middleeasteye.net/news/lebanon-army-identifies-tripoli-suicide-bombers-1753686537> [geraadpleegd op 08/05/2015]

Middle East Eye, *Second Lebanese protester dies after succumbing to wounds*, 18/02/2020, <https://www.middleeasteye.net/news/second-lebanese-protester-dies-after-succumbing-wounds> [geraadpleegd op 18/02/2020]

Middle East Eye, *The struggle to keep the peace in Lebanon's largest Palestinian refugee camp*, 01/03/2016, <http://www.middleeasteye.net/news/struggle-keep-peace-lebanons-largest-palestinian-refugee-camp-272213607> [geraadpleegd op 27/02/2017]

Middle East Eye, *Tripoli protests turn anger on local political elites, sparking violence*, 15/12/2019, <https://www.middleeasteye.net/news/tripoli-turns-uprising-focus-local-political-elites-faces-violence> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Middle East Institute (Blanford N.), *Hezbollah's evolution: from Lebanese militia to regional player*, 11/2017, <http://www.mei.edu/content/hezbollah-s-evolution-lebanese-militia-regional-player> [geraadpleegd op 04/12/2017]

Middle East Monitor (MEMO), *Hezbollah fighter killed by Israel strike in Syria*, 22/07/2020, <https://www.middleeastmonitor.com/20200722-hezbollah-fighter-killed-by-israel-strike-in-syria/> [geraadpleegd op 30/11/2020]

Middle East Research and Information Project (MERIP) (Milligan M.), *Tripoli's troubles to come*, 13/08/2012, www.merip.org/mero/mero081312 [geraadpleegd op 26/10/2012]

Naharnet, *Several Hurt as Clash Linked to USJ Elections Renews*, 02/12/2020, <http://www.naharnet.com/stories/en/277277> [geraadpleegd op 07/12/2020]

Naharnet, *Bekaa Roads Blocked over Risha Kidnap as Aoun Says 'All Security Forces Mobilized'*, 20/01/2017, <http://www.naharnet.com/stories/224096-bekaa-roads-blocked-over-risha-kidnap-as-aoun-says-all-security-forces-mobilized/print> [geraadpleegd op 11/01/2021]

Naharnet, *Security Measure Upped at Protest sites after violence*, 18/12/2019, <http://www.naharnet.com/stories/en/267355> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Naharnet, *Bekaa roads blocked over Risha kidnap as Aoun says 'all security forces mobilized'*, 20/01/2017, <http://www.naharnet.com/stories/224096-bekaa-roads-blocked-over-risha-kidnap-as-aoun-says-all-security-forces-mobilized> [geraadpleegd op 27/02/2017]

Naharnet, *Hizbollah turns Beirut's Southern Suburbs into Fortress*, 21/08/2013, <http://www.naharnet.com/stories/en/94875> [geraadpleegd op 23/8/2013]

Naharnet, *One wounded as Bourj al-Barajneh dispute escalates into gunfire*, 08/05/2017, <http://www.naharnet.com/stories/en/229731-one-wounded-as-bourj-al-barajneh-dispute-escalates-into-gunfire> [geraadpleegd op 08/05/2017]

Naharnet, *Report: Arm apt to 'liberate' Lebanon's outskirts from militants*, 01/05/2017, <http://www.naharnet.com/stories/en/229308> [geraadpleegd op 01/05/2017]

Naharnet, *Roads blocked after Lebanese man killed in al-Beddawi camp gunfight*, 30/04/2017, <http://www.naharnet.com/stories/en/229264> [geraadpleegd op 12/05/2017]

Naharnet, *Security Measures Upped at Protest Sites after Violence*, 18/12/2019, <http://www.naharnet.com/stories/en/267355-security-measures-upped-at-protest-sites-after-violence> [geraadpleegd op 12/02/2020]

Naharnet, *Army Arrests Ain el-Hilweh Terror Fugitive*, 26/10/2017, <http://www.naharnet.com/stories/en/237326> [geraadpleegd op 25/04/2019]

Naharnet, *Gunmen Kidnap Mayor of Neighborhood in Hermel*, 19/08/2020, <http://www.naharnet.com/stories/en/274278> [geraadpleegd op 07/12/2020]

Naharnet, *Top Ain el-Hiwleh extremist in Army's custody*, 18/09/2018, <http://www.naharnet.com/stories/en/250809> [geraadpleegd op 17/01/2019]

- Now Media (Blanford N.), *ISIS on the move in Lebanon*, 04/05/2016, <http://now.mmedia.me/lb/en/reportsfeatures/566947-isis-on-the-move-in-lebanon> [geraadpleegd op 07/07/2016]
- Now Media (Blanford N.), *Israel and Hezbollah's deterrence doctrine*, 22/04/2016, <http://now.mmedia.me/lb/en/reportsfeatures/566909-israel-and-hezbollahs-deterrence-doctrine> [geraadpleegd op 04/07/2016]
- Overseas Security Advisory Council (OSAC), *Lebanon 2020 Crime & Safety Report*, 05/07/2020, <https://www.osac.gov/Country/Lebanon/Content/Detail/Report/141498f2-e1f5-4bc7-bbe2-18a0a8be6e35> [geraadpleegd op 10/12/2020]
- Overseas Security Advisory Council (OSAC), *Lebanon 2016 Crime and Safety report*, 14/03/2016, <https://www.osac.gov/Content/Report/8dca5a92-4716-4092-8459-15f4adcae242> [geraadpleegd op 30/06/2016]
- Overseas Security Advisory Council (OSAC), *Lebanon 2018 Crime & safety report*, 27/03/2018, <https://www.osac.gov/Content/Report/dc4e1a68-5c13-4ebe-a018-15f4ae5c63a2> [geraadpleegd op 01/06/2018]
- Overseas Security Advisory Council (OSAC), *Lebanon 2019 Crime & Safety Report*, 25/04/2019, <https://www.osac.gov/Country/Lebanon/Content/Detail/Report/9462fd65-cc4c-41d0-a4d2-15f4aec93c59> [geraadpleegd op 13/02/2020]
- Palestinian Human Rights Organization (PHRO), *Camp in fear, camp in want, Human security assessment for Nahr El-Bared Camp*, 2011, http://www.palhumanrights.org/rep/ENG/Camp%20in%20Fear-Camp%20in%20Want_Final-A4.pdf [geraadpleegd op 18/11/2015]
- Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Lebanon Accuses Israel Of 'Aggression' After Two Drones Hit Hizballah Stronghold In Beirut*, 25/08/2019, <https://www.rferl.org/a/israel-syria-strike-killer-drone-attack-/30127776.html> [geraadpleegd op 05/02/2020]
- Reuters, *Israel strikes Hezbollah posts in Lebanon after shots fired at troops, military says*, 25/08/2020, <https://www.reuters.com/article/us-lebanon-israel-shells-idUSKBN25L2SX> [geraadpleegd op 30/11/2020]
- Reuters, *Lebanese army faces jihadist threat on Syrian border*, 28/08/2016, <http://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-syria-lebanon-idUSKCN11Y1VN> [geraadpleegd op 04/03/2017]
- Reuters, *Lebanese security forces, protesters clash for second night*, 19/01/2020, https://www.reuters.com/article/us-lebanon-crisis-protests/more-than-300-people-wounded-in-beirut-protest-clashes-rescuers-idUSKBN1Z10DS?utm_campaign=Brookings%20Doha%20Center&utm_source=hs_email&utm_medium=email&utm_content=82130247 [geraadpleegd op 12/02/2020]
- Reuters, *Lebanon forms government with backing of Hezbollah and allies*, 21/01/2020, <https://www.reuters.com/article/us-lebanon-government/lebanon-forms-government-with-backing-of-hezbollah-and-allies-idUSKBN1ZK1EJ> [geraadpleegd op 05/02/2020]
- Reuters, *Two wounded in Lebanon's Tripoli after bomb blast in residential building: sources*, 23/02/2020, https://www.reuters.com/article/us-lebanon-tripoli-blast/two-wounded-in-lebanons-tripoli-after-bomb-blast-in-residential-building-sources-idUSKCN20H0KM?utm_campaign=Brookings%20Doha%20Center&utm_source=hs_email&utm_medium=email&utm_content=83778204 [geraadpleegd op 24/02/2020]
- Salloukh B.F., *The Syrian war: spillover effects on Lebanon*, 03/2017, https://www.researchgate.net/publication/314239901_The_Syrian_War_Spillover_Effects_on_Lebanon [geraadpleegd op 25/03/2017]
- Shia Watch (Schei I., Slim M.), *The LAF: Lebanon's hope....by default*, 11/2015, [http://www.shiawatch.com/public/uploads/files/LAF_Lebanon\[ShiaWatch40\].pdf](http://www.shiawatch.com/public/uploads/files/LAF_Lebanon[ShiaWatch40].pdf) [geraadpleegd op 18/11/2015]
- The 961 (Yassine H.), *Lebanese Army Intelligence Rescued Over 20 Hostages From Armed Gang*, 15/06/2020, <https://www.the961.com/army-rescued-hostages-from-armed-gang/> [geraadpleegd op 07/12/2020]
- The Arab Weekly (Blanford N.), *Hezbollah, Israel brace for all-out conflict*, 03/05/2017, <http://www.thearabweekly.com/Levant/7977/Hezbollah%2C-Israel-brace-for-all-out-conflict> [geraadpleegd op 03/05/2017]
- The Arab Weekly (Blanford N.), *The rules shift in Iran, Hezbollah and Israel's great game*, 18/02/2018, <https://thearabweekly.com/rules-shift-iran-hezbollah-and-israels-great-game> [geraadpleegd op 01/06/2018]

The Christian Science Monitor (Blanford N.), *Free passage for ISIS: Was Hezbollah-backed deal a jab at Lebanese army*, 06/09/2017, <https://www.csmonitor.com/World/Middle-East/2017/0906/Free-passage-for-ISIS-Was-Hezbollah-backed-deal-a-jab-at-Lebanese-Army> [geraadpleegd op 27/11/2017]

The Christian Science Monitor (Blanford N.), *In tense south Lebanon, UN force proves it helps to just talk*, 22/03/2018, <https://www.csmonitor.com/World/Middle-East/2018/0322/In-tense-south-Lebanon-UN-force-proves-it-helps-to-just-talk> [geraadpleegd op 01/06/2018]

The Christian Science Monitor (Blanford N.), *Why power-broker Hezbollah is still rocked by Beirut blast*, 24/08/2020, <https://www.csmonitor.com/World/Middle-East/2020/0824/Why-power-broker-Hezbollah-is-still-rocked-by-Beirut-blast> [geraadpleegd op 10/12/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Alleged Fakhoury aide gunned down in south Lebanon*, 22/03/2020, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2020/Mar-22/503147-alleged-fakhoury-aide-gunned-down-in-south-lebanon.ashx> [geraadpleegd op 07/12/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *ISF arrests Daesh terrorist planning attack in Beirut*, 26/08/2020, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2020/Aug-26/510813-isf-arrests-daesh-terrorist-planning-attack-in-beirut.ashx> [geraadpleegd op 07/12/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Protesters march in Sidon, oppose conflicting demands between groups*, 05/06/2020, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2020/Jun-05/507016-protesters-march-in-sidon-oppose-conflicting-demands-between-groups.ashx> [geraadpleegd op 07/12/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari), *UNIFIL urges Lebanon, Israel to reduce tensions on Blue Line*, 18/04/2020, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2020/Apr-18/504572-unifil-urges-lebanon-israel-to-reduce-tension-on-blue-line.ashx> [geraadpleegd op 07/12/2020]

The Daily Star (TDS) (Al-Fakih R.), *Tit-for-tat kidnappings sweep Bekaa Valley*, 03/08/2013, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2013/Aug-03/226149-tit-for-tat-kidnappings-sweep-bekaa-valley.ashx#axzz30MOCMH3u> [geraadpleegd op 24/04/2014]

The Daily Star (TDS) (Blanford N.), *Hezbollah to sustain calculated retaliation against Israel*, 30/01/2015, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2015/Jan-30/285806-hezbollah-to-sustain-calculated-retaliation-against-israel.ashx> [geraadpleegd op 08/05/2015]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh chaos as Badr bodyguard kills Palestinian man*, 20/11/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Nov-20/427110-ain-al-hilweh-chaos-as-badr-bodyguard-kills-palestinian-man.ashx> [geraadpleegd op 26/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh clashes linked to army offensive: Ibrahim*, 05/09/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Sep-05/418191-ain-al-hilweh-clashes-linked-to-army-offensive-ibrahim.ashx> [geraadpleegd op 27/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh eases toward normalcy, schools open*, 25/09/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Sep-25/464365-ain-al-hilweh-eases-toward-normalcy-schools-open.ashx> [geraadpleegd op 21/01/2019]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh family buries son after two weeks of protest*, 01/10/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Oct-01/464970-ain-al-hilweh-family-buries-son-after-two-weeks-of-protest.ashx> [geraadpleegd op 21/01/2019]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh fighting ebbs as Badr flees stronghold*, 11/04/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Apr-11/401455-ain-al-hilweh-fighting-ebbs-as-badr-flees-stronghold.ashx>, geraadpleegd op 13/04/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh on edge as killer still at large*, 19/09/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Sep-19/463848-ain-al-hilweh-on-edge-as-killer-still-at-large.ashx> [geraadpleegd op 21/01/2019]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh residents concerned over arms transfers*, 17/05/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/May-17/483384-ain-al-hilweh-residents-concerned-over-arms-transfers.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh still on edge after killing*, 24/09/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Sep-24/464239-ain-al-hilweh-still-on-edge-after-killing.ashx> [geraadpleegd op 21/01/2019]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh: Tensions mount over return to fighting*, 07/10/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Oct-07/421872-ain-al-hilweh-tensions-mount-over-return-to-fighting.ashx> [geraadpleegd op 27/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Army leads security drill at Ain al-Hilweh primary school*, 28/05/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/May-28/484136-army-leads-security-drill-at-ain-al-hilweh-primary-school.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Badr says in Syria after fleeing Ain al-Hilweh*, 03/01/2018, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Jan-03/432248-badr-says-in-syria-after-fleeing-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 18/06/2018]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Botched arrest sparks camp clashes*, 14/10/2017, <https://www.pressreader.com/lebanon/the-daily-star-lebanon/20171014/281586650823052> [geraadpleegd op 27/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Calm returns to Ain al-Hilweh after killing*, 17/09/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Sep-17/463596-calm-returns-to-ain-al-hilweh-after-killing.ashx> [geraadpleegd op 21/01/2019]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Cautious calm in Ain al-Hilweh after killing*, 03/08/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Aug-03/488977-cautious-calm-in-ain-al-hilweh-after-killing.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Daily life back on track in Ain al-Hilweh after protests*, 29/07/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Jul-29/488563-daily-life-back-on-track-in-ain-al-hilweh-after-protests.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Exchange of gunfire in Ain al-Hilweh*, 22/09/2017, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Sep-22/420153-exchange-of-gunfire-in-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 27/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Extremist Ain al-Hilweh group threatens escalation*, 08/05/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/May-08/404971-extremist-ain-al-hilweh-group-threatens-escalation.ashx> [geraadpleegd op 08/05/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Extremists abandon strongholds in Ain al-Hilweh*, 25/08/2017, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Aug-25/417118-extremists-abandon-strongholds-in-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 30/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Fatah forces to end bloody faceoff with Badr's group*, 10/04/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Apr-10/401316-fatah-forces-to-end-bloody-faceoff-with-badr-group.ashx> [geraadpleegd op 10/04/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Fatah launches wide-scale attack on extremist Badr group in Ain al-Hilweh*, 08/04/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Apr-08/401138-sidon-paralyzed-amid-continued-clashes-in-palestinian-refugee-camp.ashx> [geraadpleegd op 09/04/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Fear of escalation puts Ain al-Hilweh on edge*, 19/03/2014, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2014/Mar-19/250661-fear-of-escalation-puts-ain-al-hilweh-on-edge.ashx#axzz2zuPdpOAU> [geraadpleegd op 25/04/2014]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Gunfight rattles south Lebanon's Ain al-Hilweh*, 25/03/2017, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Mar-25/399150-gunfight-rattles-south-lebanons-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 25/03/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Mieh Mie begins phase two of weapons-free deal*, 16/05/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/May-16/483274-mieh-mieh-begins-phase-two-of-weapons-free-deal.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Mieh Mie takes first steps toward becoming weapons-free*, 11/05/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/May-11/482913-mieh-mieh-takes-first-steps-toward-becoming-weapons-free.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Mieh Mie, Ain al-Hilweh engulfed by security concerns in 2018*, 31/12/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Dec-31/472984-mieh-mieh-ain-al-hilweh-engulfed-by-security-concerns-in-2018.ashx> [geraadpleegd op 22/01/2019]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Outlaws use turmoil to flee Ain al-Hilweh*, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Dec-02/496632-outlaws-use-turmoil-to-flee-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 10/12/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Palestinian factions talk Daesh handover with army intelligence head in south*, 20/09/2017, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Sep-20/420021-palestinian-factions-talk-daesh-handover-with-army-intelligence-head-in-south.ashx> [geraadpleegd op 27/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Palestinian leadership to hold meeting on Ain al-Hilweh*, 27/08/2017, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Aug-27/417383-palestinian-leadership-to-hold-meeting-on-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 27/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Palestinians act to stabilize Ain al-Hilweh*, 29/08/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Aug-30/417526-palestinians-act-to-stabilize-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 27/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Retaliatory shooting leaves one wounded in Ain al-Hilweh*, 01/05/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/May-01/482198-retaliatory-shooting-leaves-one-wounded-in-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Rival groups in Ain al-Hilweh meet to ease tensions, unite against Israel assault*, 29/08/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Aug-29/490628-rival-groups-in-ain-al-hilweh-meet-to-ease-tensions-unite-against-israel-assault.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Shaky cease-fire reigns in Ain al-Hilweh*, 24/08/2017, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Aug-24/416977-shaky-cease-fire-reigns-in-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 27/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *UNIFIL tightens security measures ahead of demarcation talks*, 12/10/2020, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2020/Oct-13/513035-unifil-tightens-security-measures-ahead-of-demarcation-talks.ashx> [geraadpleegd op 07/12/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *UNRWA schools adopt new security steps*, 09/09/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Sep-09/418739-unrwa-schools-adopt-new-security-steps.ashx> [geraadpleegd op 27/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Wanted men back in Ain al-Hilweh from Idlib: sources*, 28/03/2018, <https://www.dailystar.com.lb/News/Middle-East/2018/Mar-28/443316-wanted-men-back-in-ain-al-hilweh-from-idlib-sources.ashx> [geraadpleegd op 18/06/2018]

The Daily Star (TDS) (Zaatari), *Amal, Hezbollah clash in south leaves one dead, 10 injured*, 21/08/2020, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2020/Aug-21/510622-amal-hezbollah-clash-in-south-leaves-one-dead-10-injured.ashx#> [geraadpleegd op 07/12/2020]

The Daily Star (TDS), *Palestinians in Lebanon extol Trump defeat*, 08/11/2020, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2020/Nov-08/514081-palestinians-in-lebanon-extol-trump-defeat.ashx> [geraadpleegd op 30/11/2020]

The Daily Star (TDS), *2 hand grenades go off in Ain al-Hilweh, injuring man*, 17/08/2019, https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Aug-17/489826-2-hand-grenades-go-off-in-ain-al-hilweh-injuring-man.ashx?utm_source=Magnet%26utm_medium=Entity%20page%26utm_campaign=Magnet%20tools [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS), *2 killed in clashes near Baalbek after Army raid*, 10/06/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Jun-10/484934-2-killed-in-clashes-near-baalbek-after-army-raid.ashx> [geraadpleegd op 12/02/2020]

The Daily Star (TDS), *Ain al-Hilweh fugitive hands himself over to authorities*, 31/07/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Jul-21/457397-ain-al-hilweh-fugitive-hands-himself-over-to-authorities.ashx> [geraadpleegd op 17/01/2019]

The Daily Star (TDS), *Ain al-Hilweh wall moving forward in flashpoint area*, 01/09/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Sep-01/461961-ain-al-hilweh-wall-moving-forward-in-flashpoint-area.ashx> [geraadpleegd op 17/01/2019]

The Daily Star (TDS), *Akkar governorate in dire need of security and development*, 09/02/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Feb-09/392904-akkar-governorate-in-dire-need-of-security-and-development.ashx> [geraadpleegd op 09/02/2017]

The Daily Star (TDS), *Aoun rejects Israeli accusations over maritime border*, 20/11/2020, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2020/Nov-20/514514-israel-accuses-lebanon-of-changing-stance-on-maritime-border.ashx> [geraadpleegd op 30/11/2020]

The Daily Star (TDS), *Army arrests second suspect in a month in Ain al-Hilweh*, 11/10/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Oct-11/466012-army-arrests-second-suspect-in-a-month-in-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 17/01/2019]

The Daily Star (TDS), *Army responds after Ain al-Hilweh provocations*, 23/07/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Jul-23/457527-army-responds-after-ain-al-hilweh-provocations.ashx> [geraadpleegd op 21/01/2019]

The Daily Star (TDS), *Cautious calm in Ain al-Hilweh after overnight murder*, 14/08/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Aug-14/489621-cautious-calm-in-ain-al-hilweh-after-overnight-murder.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS), *Chaos, kidnappings spread in Bekaa valley*, 08/09/2014, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2014/Sep-08/269940-lebanese-army-detains-two-over-kidnapping-of-arsal-residents.ashx> [geraadpleegd op 08/05/2015]

The Daily Star (TDS), *Fears over Ain al-Hilweh militant funding to derail election*, 06/03/2018, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Mar-06/440414-fears-over-ain-al-hilweh-militant-funding-to-derail-election.ashx> [geraadpleegd op 18/06/2018]

The Daily Star (TDS), *Former Assir supporter surrenders to army*, 06/09/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Sep-05/462453-former-assir-supporter-surrenders-to-army.ashx> [geraadpleegd op 17/01/2019]

The Daily Star (TDS), *Hezbollah 'fully' supports suburbs security plan: report*, 31/03/2015, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2015/Mar-31/292768-hezbollah-fully-supports-suburbs-security-plan-report.ashx> [geraadpleegd op 08/05/2015]

The Daily Star (TDS), *High-profile fugitives flee Ain al-Hilweh to Syria*, 17/12/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Dec-17/497579-high-profile-fugitives-flee-ain-al-hilweh-to-syria.ashx> [geraadpleegd op 05/02/2020]

The Daily Star (TDS), *Israeli jets fly over Beirut at low altitude*, 21/06/2020, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2020/Jun-21/507822-israeli-jets-fly-over-lebanon-at-low-altitude.ashx> [geraadpleegd op 30/11/2020]

The Daily Star (TDS), *Lebanese army frees kidnapped woman*, 14/06/2018, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Jun-14/453188-lebanese-army-frees-kidnapped-woman.ashx> [geraadpleegd op 18/06/2018]

The Daily Star (TDS), *Lebanese security forces kill 13 militants near Syria border*, 27/09/2020, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2020/Sep-27/512315-fifteen-militants-killed-in-clashes-with-army-in-wadi-khaled.ashx> [geraadpleegd op 30/11/2020]

The Daily Star (TDS), *New Ain al-Hilweh force chief oversees drug dealer handover*, 02/10/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Oct-02/492662-new-ain-al-hilweh-force-chief-oversees-drug-dealer-handover.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS), *Outlaws use turmoil to flee Ain al-Hilweh*, 02/12/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Dec-02/496632-outlaws-use-turmoil-to-flee-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 05/02/2020]

The Daily Star (TDS), *Palestinian rage persists against Trump plan*, 01/02/2020, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2020/Feb-01/500353-palestinian-rage-persists-against-trump-plan.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS), *Palestinian refugees strike against Trump plan*, 29/01/2020, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2020/Jan-29/500186-palestinian-refugee-camps-strike-against-trump-plan.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS), *Palestinians in Lebanon protest against annexation*, 01/07/2020, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2020/Jul-01/508359-palestinians-in-lebanon-protest-against-annexation.ashx> [geraadpleegd op 07/12/2020]

The Daily Star (TDS), *Rashidiyeh camp back to normal after clashes*, 09/05/2020, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2020/May-09/505621-rashidiyeh-camp-back-to-normal-after-clashes.ashx> [geraadpleegd op 07/12/2020]

The Daily Star (TDS), *Richa freed after three-day abduction ordeal*, 23/01/2017, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Jan-23/390541-richa-freed-after-three-day-abduction-ordeal.ashx> [geraadpleegd op 27/02/2017]

The Daily Star (TDS), s.d., <https://www.dailystar.com.lb/SearchArticles.aspx?search=palestinian> [geraadpleegd op 28/02/2020]

The Daily Star (TDS), *Sidon's Palestinians take supporting role in Lebanese demonstrations*, 28/10/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Oct-28/494424-sidons-palestinians-take-supporting-role-in-lebanese-demonstrations.ashx> [geraadpleegd op 05/02/2020]

The Daily Star (TDS), *Smugglers injured, killed at Lebanese border*, 23/06/2018, <https://www.dailystar.com.lb/Sports/Tennis/2018/Jun-23/454089-smugglers-injured-killed-at-lebanese-border.ashx> [geraadpleegd op 28/06/2018]

The Daily Star (TDS), *Suspect arrested over Palestinian official's attempted killing*, 15/09/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Sep-15/463479-suspect-arrested-over-palestinian-officials-attempted-killing.ashx> [geraadpleegd op 01/06/2018]

The Daily Star (TDS), *Tripoli residents protest water and electricity cuts*, 08/07/2015, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2016/Jul-08/361045-tripoli-residents-protest-water-and-electricity-cuts.ashx> [geraadpleegd op 30/06/2016]

The Daily Star (TDS), *Woman killed in gunbattle between drug dealers in Shatila camp*, 07/06/2020, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2020/Jun-07/507096-woman-killed-in-gunbattle-between-drug-dealers-in-shatila-camp.ashx> [geraadpleegd op 07/12/2020]

The Daily Star (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh on edge after overnight killing*, 16/09/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Sep-16/463527-ain-al-hilweh-on-edge-after-overnight-killing.ashx> [geraadpleegd op 21/01/2019]

The Globalist (MacShane B.), *Lebanon: The Return of Hariri — Tragedy, Farce or the Only Hope?*, 25/10/2020, <https://www.theglobalist.com/lebanon-beirut-saad-hariri-corruption-failed-state-isis-imf/> [geraadpleegd op 07/12/2020]

The Jamestown Foundation (Devereux A.), *Beirut port blast punctures trust in Hezbollah*, 23/10/2020, <https://jamestown.org/program/beirut-port-blast-punctures-trust-in-hezbollah/> [geraadpleegd op 30/11/2020]

The Jamestown Foundation (Devereux A.), *Islamic State Operations Room: Lebanon Prison Radicalization*, 10/09/2019, <https://jamestown.org/program/islamic-state-operations-room-lebanon-prison-radicalization/> [geraadpleegd op 05/02/2020]

The Jamestown Foundation (McGregor A.), *In a shifting political landscape, Hezbollah repositions itself as the anti-terrorist defender of Lebanon*, in: *Terrorism Monitor Vol. 12*, 18/04/2014, <http://www.jamestown.org/uploads/media/TerrorismMonitorVol12Issue8.pdf> [geraadpleegd op 25/04/2014]

The Jamestown Foundation (Plaw A.), *Hezbollah's drone program sets precedents for Non-State actors*, 10/11/2017, <https://jamestown.org/program/hezbollahs-drone-program-sets-precedents-non-state-actors/> [geraadpleegd op 10/11/2017]

The Jamestown Foundation (Sehmer A.), *Lebanon: feeding the fight across the border*, 15/01/2018, <https://jamestown.org/wp-content/uploads/2018/01/Terrorism-Monitor-January-15-2018.pdf?x87069> [geraadpleegd op 18/06/2018]

The Jerusalem Post, *The Iran-backed sunni group that aids Hezbollah in the Syrian battlefield*, 13/03/2017, <http://www.jpost.com/Middle-East/The-Iran-backed-Sunni-group-that-aids-Hezbollah-in-the-Syrian-battlefield-450094> [geraadpleegd op 13/03/2017]

The National, *Iran embassy bomber arrested in Lebanon refugee camp*, 20/09/2018, <https://www.thenational.ae/world/mena/iran-embassy-bomber-arrested-in-lebanon-refugee-camp-1.772236> [geraadpleegd op 17/01/2019]

The New Arab (De Stone R.), *The failed reconstruction of Lebanon's Nahr al-Bared Palestinian camp*, 11/06/2019, <https://www.alaraby.co.uk/english/indepth/2019/6/11/the-failed-reconstruction-of-lebanons-nahr-al-bared-palestinian-camp> [geraadpleegd op 05/02/2020]

The Syrian Observer, *In Broad Daylight, Syrian Child Kidnapped in Lebanon's Bekaa*, 23/02/2018, http://syrianobserver.com/EN/Features/33880/In_Broad_Daylight_Syrian_Child_Kidnapped_Lebanon_Bekaa [geraadpleegd op 18/06/2018]

The Wall Street Journal (Abi-Habib M.), *Young Palestinian refugees join Jihadists fighting in Syria*, 20/11/2013, <http://online.wsj.com/news/articles/SB10001424052702304868404579192933607042794> [geraadpleegd op 07/04/2014]

The Wall Street Journal (Knickmeyer E.), *Beirut hit by two suicide bombs in two nights*, 26/06/2014, www.factiva.com [geraadpleegd op 27/10/2014]

The Wall Street Journal (Trofimov Y.) *Islamic State's sway spreads to Lebanon*, 22/10/2014, www.factiva.com [geraadpleegd op 22/10/2014]

The Washington Institute for Near East Policy (Pollak N.), *The transformation of Hezbollah by its involvement in Syria*, 08/2016, <http://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/the-transformation-of-hezbollah-by-its-involvement-in-syria> [geraadpleegd op 06/03/2017]

The Washington Institute for Near East Policy, *The internal collapse facing Lebanon's Shiites*, 06/03/2017, <http://www.washingtoninstitute.org/fikraforum/view/the-internal-collapse-facing-lebanons-shiites> [geraadpleegd op 06/03/2017]

The Washington Institute for Near East Policy (Ghaddar H., Levitt M.), *Hezbollah's Urban Missile Factories Put Civilians at Risk*, 04/10/2018, <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/hezbollahs-urban-missile-factories-put-civilians-risk> [geraadpleegd op 11/01/2021]

UK Home Office, *Country policy and information note. Lebanon: Palestinians*, 06/2018, https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/718557/Lebanon_-_Palestinians_in_Lebanon_-_CPIN_-_v1.0_June_2018_External.pdf [geraadpleegd op 28/09/2018]

UMAM & Hayya Bina Project, *Lebanon: A (temporary) revenge of the "stability doctrine?"*, 10/2020, <https://umam-dr.org/Uploads/2020-10/InitiativeNewsletterPDF25.pdf> [geraadpleegd op 26/11/2020]

UN Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *Press briefing note on Lebanon*, 01/05/2020, <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25854&LangID=E> [geraadpleegd op 30/11/2020]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Bekaa & Baalbek - El-Hermel Governorates Profile*, 30/09/2018, https://www.ecoi.net/en/file/local/1457807/1788_1550153665_3100.pdf, [geraadpleegd op 11/01/2021]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Ein El-Hilweh camp profile*, 07/12/2017, <https://reliefweb.int/report/lebanon/south-lebanon-ein-el-hilweh-camp-profile-2017> [geraadpleegd op 07/12/2017]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Lebanon: Beirut Port Explosions Situation Report No. 7 (As of 25 August 2020)*, 25/08/2020, <https://reliefweb.int/report/lebanon/lebanon-beirut-port-explosions-situation-report-no-7-25-august-2020-enar> [geraadpleegd op 11/01/2021]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *North & Akkar Governorates Profile*, 31/10/2018, https://www.ecoi.net/en/file/local/1457760/1788_1550069961_3110.pdf [geraadpleegd op 11/01/2021]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Lebanon: Beirut port explosions, Situation report No.10*, 09/09/2020, <https://reliefweb.int/report/lebanon/lebanon-beirut-port-explosions-situation-report-no-10-9-september-2020-enar> [geraadpleegd op 16/09/2020]

UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), *Camp profiles: Nahr el-Bared*, s.d., www.unrwa.org/where-we-work/lebanon/camp-profiles?field=15&qt-view_camps_camp_profiles_block=3#qt-view_camps_camp_profiles_block [geraadpleegd op 07/12/2015]

UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), *Protection brief Palestine refugees living in Lebanon*, 10/2017, https://www.unrwa.org/sites/default/files/lebanon_protection_brief_october_2017.pdf [geraadpleegd op 31/10/2017]

UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), *Teachers change our world: Wafa al Saadi from Saida, Lebanon*, 27/11/2018, <https://www.unrwa.org/newsroom/features/teachers-change-our-world-wafa-al-saadi-saida-lebanon> [geraadpleegd op 23/01/2019]

UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), *UNRWA fields*, s.d., http://www.unrwa.org/sites/default/files/styles/760xh/public/content/unrwa_fields/unrwa_field_3923_15_13928_81294.png?itok=UKwwSJtg [geraadpleegd op 07/11/2015]

United Nations Economic and Social Commission for Western Asia (ESCWA), *Poverty in Lebanon: impact of multiple shocks and call for solidarity*, 19/08/2020, https://www.unescwa.org/sites/www.unescwa.org/files/20-00268_pb15_beirut-explosion-rising-poverty-en.pdf [geraadpleegd op 30/11/2020]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1701 (2006) during the period from 19 February to 16 June 2020*, 14/07/2020, <https://undocs.org/S/2020/710> [geraadpleegd op 30/11/2020]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, 20/12/2020, <https://undocs.org/S/2020/1032> [geraadpleegd op 16/11/2020]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, 15/10/2019, <https://undocs.org/S/2019/819> [geraadpleegd op 05/02/2020]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1701 (2006) during the period from 18 February to 24 June 2019*, 17/07/2019, <https://undocs.org/en/S/2019/574> [geraadpleegd op 05/02/2020]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, 15/10/2018, http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2018_920.pdf [geraadpleegd op 25/04/2019]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, 15/10/2019, <https://undocs.org/S/2019/819> [geraadpleegd op 11/01/2021]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1701 (2006) during the period from 21 June to 26 October 2018*, 15/11/2018, https://www.ecoi.net/en/file/local/1452048/1226_1542899806_n1838175.pdf [geraadpleegd op 11/01/2021]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1701 (2006) during the period from 19 February to 16 June 2020*, 14/07/2020, <https://undocs.org/S/2020/710> [geraadpleegd op 11/01/2021]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, 20/10/2020, <https://undocs.org/S/2020/1032> [geraadpleegd op 11/01/2021]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1701 (2006) during the period from 18 February to 24 June 2019*, 17/07/2019, <https://undocs.org/en/S/2019/574> [geraadpleegd op 11/01/2021]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1701 (2006) during the period from 27 October 2018 to 17 February 2019*, 14/03/2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/S_2019_237_E.pdf [geraadpleegd op 11/01/2021]

United Nations (UN) Security Council, *March 2020 monthly forecast Lebanon*, 28/02/2020, <https://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2020-03/lebanon-1701-3.php> [geraadpleegd op 28/02/2020]

United Nations (UN) Security Council, *Monthly forecast Lebanon*, 03/2017, http://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2017-03/lebanon_22.php [geraadpleegd op 08/11/2017]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, S/2018/480, 21/05/2018, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2018_480.pdf [geraadpleegd op 01/06/2018]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, 18/11/2019, <https://undocs.org/en/S/2019/889> [geraadpleegd op 05/02/2020]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, S/2008/425, 27/06/2008, <http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/Lebanon%20S%202008%20425.pdf> [geraadpleegd op 14/10/2013]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, S/2012/502, 28/06/2012, <http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/Lebanon%20S%202012%20502.pdf> [geraadpleegd op 14/10/2013]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, S/2013/381, 26/06/2013, http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2013_381.pdf, [geraadpleegd op 30/08/2013]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, S/2014/784, 05/11/2014, http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/S_2014_784.pdf [geraadpleegd op 05/11/2014]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, S/2015/837, 04/11/2015, http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2015_837.pdf [geraadpleegd op 18/11/2015]

United Nations (Un) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, S/2016/931, 04/11/2016, http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2016/931 [geraadpleegd op 27/02/2017]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, S/2017/201, 08/03/2017, <http://www.undocs.org/S/2017/201> [geraadpleegd op 08/03/2017]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, S/2017/591, 11/07/2017, http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2017/591 [geraadpleegd op 08/11/2017]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, S/2017/964, 16/11/2017, http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2017/964 [geraadpleegd op 16/11/2017]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, S/2018/210, 08/03/2018, https://digitallibrary.un.org/record/1477500/files/S_2018_210-EN.pdf [geraadpleegd op 16/11/2017]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, 24/06/2016, https://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2016/572 [geraadpleegd op 11/01/2021]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, 16/11/2017, https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2017/964 [geraadpleegd op 11/01/2021]

United Nations (UN) Security Council, *Resolution 1701 The situation in the Middle East*, 11/08/2006, <http://unscr.com/en/resolutions/1701> [geraadpleegd op 11/01/2021]

United Nations (UN) Security Council, *Seventeenth semi-annual report of the Secretary-General to the Security Council on the implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, 16/10/2017, http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2017/867 [geraadpleegd op 08/11/2017]

United Nations (UN) Security Council, *Twenty-fourth semi-annual report of the Secretary-General to the Security Council on the implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, 21/10/2016, https://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2016/882 [geraadpleegd op 24/04/2019]

United Nations (UN) Security Council, *Twenty-second semi-annual report of the Secretary-General to the Security Council on the implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, 28/04/2017, http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2017/374 [geraadpleegd op 28/04/2017]

United Nations (UN) Security Council, *Twenty-second semi-annual report of the Secretary-General on the implementation of resolution 1559 (2004)*, 07/10/2015, http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2015_764.pdf [geraadpleegd op 11/01/2021]

United Nations Development Program (UNDP), *Security & Justice Sector Wide Assessment*, 01/03/2017, http://www.lb.undp.org/content/lebanon/en/home/library/crisis_prevention_and_recovery/Security-Justice-Sector-Wide-Assessment.html [geraadpleegd op 15/03/2017]

United Nations Development Program (UNDP), *Leave No One Behind for an Inclusive and Just Recovery Process in Post-Blast Beirut*, 16/09/2020, https://www.lb.undp.org/content/lebanon/en/home/library/crisis_prevention_and_recovery/leave-no-one-behind-for-an-inclusive-and-just-recovery-process-i.html [geraadpleegd op 11/01/2021]

United Nations Development Program (UNDP), *The burden of scarce opportunities: the social stability context in Central and West Bekaa*, 03/2017, www.data.unhcr.org/syrianrefugees/download.php?id=13406 [geraadpleegd op 07/12/2017]

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Lebanon Baalbek Hermel Governorate profile*, 06/2015, <http://reliefweb.int/report/lebanon/lebanon-baalbek-hermel-governorate-profile-june-2015> [geraadpleegd op 27/11/2015]

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Lebanon North Governorate profile*, 06/2015, http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/08072015_NorthGovernorateProfile.pdf [geraadpleegd op 27/11/2015]

United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *Press briefing note on Lebanon*, 21/01/2020, <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25483&LangID=E> [geraadpleegd op 05/02/2020]

United States Department of State (USDOS), *Lebanon Country report on human rights practices 2019*, 11/03/2020, <https://www.state.gov/reports/2019-country-reports-on-human-rights-practices/> [geraadpleegd op 30/11/2020]

United States Department of State (USDOS), *Country Report on Terrorism 2015 - Chapter 6 - Hizballah*, 02/06/2016, <http://www.state.gov/j/ct/rls/crt/2015/257523.htm> [geraadpleegd op 30/06/2016]

United States Department of State (USDOS), *Country Report on Terrorism 2015- Foreign terrorist organizations: Abdallah Azzam brigades*, 02/06/2016, https://www.ecoi.net/local_link/324803/450940_en.html [geraadpleegd op 30/06/2016]

United States Department of State (USDOS), *Country reports on terrorism 2015 – Lebanon*, 02/06/2016, <http://www.refworld.org/docid/57518daa2a.html> [geraadpleegd op 30/06/2016]

United States Department of State (USDOS), *Lebanon Country report on human rights practices for 2015*, 13/04/2016, <https://www.refworld.org/docid/57161248e.html> [geraadpleegd op 30/06/2016]

United States Department of State (USDOS), *Lebanon Country report on human rights practices for 2017*, 20/04/2018, <https://www.state.gov/reports/2018-country-reports-on-human-rights-practices/lebanon/> [geraadpleegd op 18/06/2018]

Wood J., *Lebanon sees success in fight against militants, yet risk of backlash remains*, 06/04/2015, <http://www.thenational.ae/world/middle-east/lebanon-sees-success-in-fight-against-militants-yet-risk-of-backlash-remains> [geraadpleegd op 08/05/2015]

Xinhua Net, *13 militants killed in clashes with army in northern Lebanon*, 27/09/2020, http://www.xinhuanet.com/english/2020-09/27/c_139399713.htm#:~:text=BEIRUT%2C%20Sept.,news%20website%20reported%20on%20Saturday [geraadpleegd op 26/11/2020]

Xinhua Net, *Lebanon arrests 4 IS members*, 05/02/2020, http://www.xinhuanet.com/english/2020-02/05/c_138756019.htm [geraadpleegd op 05/02/2020]